Ewaluacja on going

Strategii Rozwoju Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2015 – 2022

POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

PRZYJAZNY DLA LUDZI

Łódź 2018

1. WPROWADZENIE

Niniejsze opracowanie zawiera ewaluację w trakcie realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2015 – 2022. Strategia rozwoju jest jednym z najważniejszych dokumentów programowych każdej jednostki samorządu terytorialnego, określającym cele, jakie stawia sobie do zrealizowania samorząd lokalny w określonym czasie oraz działania, za pomocą których będą realizowane wytyczone cele. Na jej podstawie tworzone są dokumenty operacyjne, takie jak plan rozwoju lokalnego oraz programy branżowe.

Organem odpowiedzialnym za realizację Strategii jest Zarząd Powiatu Łódzkiego Wschodniego.

Proces wdrażania Strategii rozpoczął się z chwilą jej przyjęcia w formie uchwały przez Radę Powiatu. Proces realizacji zapisów Strategii Rozwoju Powiatu Łódzkiego na lata 2015 – 2022 koordynuje Zespół ds. Wdrażania i Monitorowania Strategii, powołany Uchwałą Zarządu Nr 128/2015 z dnia 12 lutego 2015 r. Zespół ten odpowiada za monitorowanie Strategii, tj. zbieranie danych i informacji, ich analizę i raportowanie uzyskanych danych związanych z wdrażaniem Strategii w formie corocznego raportu oraz ewaluację on going, tj. przeprowadzoną w trakcie realizacji Strategii, którą zaplanowano w czwartym kwartale 2018 roku. Efektem ewaluacji będzie merytoryczna ilościowa i jakościowa ocena realizacji działań strategicznych w okresie od 2015 roku oraz rekomendacje mające na celu poprawę realizacji tychże działań i aktualizację zapisów Strategii.

2. Powiat Łódzki Wschodni – podstawowe informacje

Obszar dzisiejszego Powiatu Łódzkiego Wschodniego do czasu reformy samorządowej w 1999 r. nie tworzył samodzielnej jednostki administracyjnej, a bezpośrednio przed nią był częścią ówczesnego województwa łódzkiego. Reforma administracyjna z 1999 r. pierwotnie zakładała utworzenie Powiatu Ziemskiego Łódzkiego, otaczającego Miasto Łódź, które miało być siedzibą Powiatu grodzkiego, jak i ziemskiego. Ostatecznie zaniechano tej koncepcji w wyniku powstania Powiatów Zgierskiego i Pabianickiego, a z pozostałej części terenów okalających Łódź powstał Powiat Łódzki Wschodni z siedzibą w Łodzi.

Obecnie Powiat Łódzki Wschodni obejmuje sześć gmin, w tym trzy gminy miejsko - wiejskie: Koluszki, Rzgów, Tuszyn i trzy gminy wiejskie: Andrespol, Brójce, Nowosolna.

W lutym 2014 roku Powiat Łódzki Wschodni przystąpił do Stowarzyszenia Łódzki Obszar Metropolitalny z siedzibą w Łodzi, jako członek założyciel na zasadach określonych w Statucie Stowarzyszenia ŁOM. Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny tworzy w sumie 31 jednostek samorządu terytorialnego pięciu powiatów województwa łódzkiego. Jednym z podstawowych celów Stowarzyszenia jest wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego. Stowarzyszenie pełni funkcję Związku Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (tzw. Związku ZIT).

Rysunek 1. Położenie Powiatu Łódzkiego Wschodniego względem miasta Łodzi

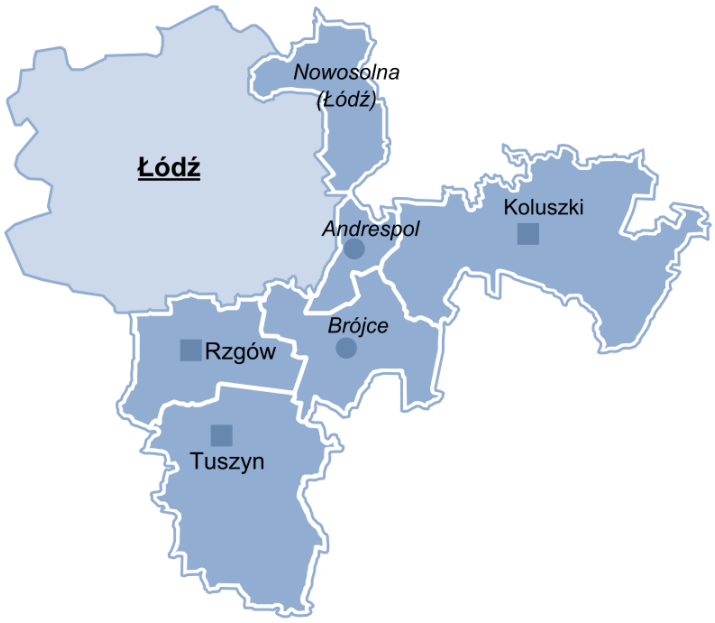

Źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Wojewodzkie_lodzkie_adm.png

Tab. 1. Podstawowe dane dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego wg GUS (2015 r. – 2017 r.) stan na koniec każdego roku

Rok	**2015**	**2016**	**2017**
Powierzchnia	500 km^2	500 km^2	500 km^2
Liczba mieszkańców	70 430	70 796	71 182
Gęstość zaludnienia	141 osób/km^2	142 osób/km^2	142 osób/km^2
Dochody powiatu	46 187 647,65 zł	54 956 513,78 zł	61 381 397,62 zł
Średnie dochody powiatu na 1 mieszkańca	655,80 zł	776,27 zł	862,32 zł
Liczba podmiotów gospodarczych (REGON)	8042	8119	8323
Liczba spółek z kapitałem zagranicznym	184	187	184

Źródło: Bank Danych Lokalnych (www.bdl.stat.gov.pl)

Powierzchnia 500 km^2 stawia Powiat Łódzki Wschodni w gronie małych powiatów w województwie łódzkim (18 pozycja na 21 powiatów ziemskich województwa łódzkiego). W sensie potencjału społecznego i gospodarczego Powiat staje się stopniowo coraz bardziej równorzędnym partnerem w relacji z miastem Łódź. Rosnąca liczba mieszkańców Powiatu Łódzkiego Wschodniego, głównie dzięki napływowi mieszkańców z Łodzi, jak i spoza miasta Łódź umacnia pozycję Powiatu na mapie administracyjnej województwa. Udział liczby ludności Powiatu w województwie łódzkim wyniósł w 2017 roku 2,87%, a w stosunku do Miasta Łodzi wrósł w latach 2015 – 2017 z 10,05% do 10,31% przy jednoczesnym spadku liczby ludności miasta Łodzi o 1,51% w tym samym okresie.

Do zakresu działania samorządu powiatowego należą m.in. sprawy edukacji publicznej, pomocy społecznej, dróg publicznych, ochrony środowiska i przyrody, porządku publicznego i bezpieczeństwa, przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy. Z punktu widzenia mieszkańca Powiatu ważne są także decyzje i dokumenty, których wydawanie należy do kompetencji administracji powiatowej. Dotyczą one m.in. sfery komunikacji (prawa jazdy, rejestracja pojazdów) budownictwa (pozwolenia na budowę) i gospodarki nieruchomościami (podziały nieruchomości).

Na realizację swoich zadań Powiat Łódzki Wschodni dysponuje dochodami w wysokości ponad 61 mln zł rocznie (2017 r.), z czego ponad 33 % stanowią udziały w podatkach dochodowych PIT i CIT. Po stronie wydatków największe kwoty przeznaczane są na transport i łączność (17,9 mln zł), oświatę i wychowanie (9,3 mln zł), pomoc społeczną (9 mln zł) oraz administrację publiczną (7,4 mln zł). W dziedzinie oświaty funkcjonuje kilka powiatowych jednostek organizacyjnych mieszczących się w Koluszkach: dwa zespoły szkół ponadgimnazjalnych, w ramach których działają technika, liceum ogólnokształcące i branżowa szkoła I stopnia, ponadto jest jedno samodzielne liceum ogólnokształcące, jedna poradnia psychologiczno – pedagogiczna oraz jeden specjalny ośrodek szkolno – wychowawczy. Placówkami Powiatu Łódzkiego Wschodniego w dziedzinie opieki społecznej są Domy Pomocy Społecznej w Lisowicach i Wiśniowej Górze oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z siedzibą w Łodzi. Samorząd powiatowy zarządza siecią 440,6 km dróg powiatowych, które stanowią 32,26% wszystkich dróg publicznych w powiecie. Doskonałe położenie komunikacyjne i bliskie sąsiedztwo Łodzi, głównego miasta w regionie, sprzyja dynamicznemu rozwojowi Powiatu Łódzkiego Wschodniego.

3. Strategia Rozwoju Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2015 – 2022 – charakterystyka dokumentu

Planowanie strategiczne to uporządkowany wysiłek w celu podjęcia fundamentalnych decyzji i działań, stojących przed Powiatem, aby zwiększyć publiczne korzyści i dobro publiczne przy zachowaniu akceptowalnych kosztów. Strategia Rozwoju Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2015-2022 wyznacza podstawowe kierunki działań władz powiatu w obszarach i sferze zagadnień, które są przedmiotem interwencji publicznej, formułuje cele, jakie stawia sobie do zrealizowania samorząd lokalny w określonym horyzoncie czasowym oraz zestaw zadań, za pomocą których poszczególne cele będą realizowane. Uszczegółowienie zakresu podejmowanych zadań, z rozpisaniem ich na konkretne lata oraz ujęcie w budżet, następuje natomiast w planie rozwoju lokalnego i innych dokumentach strategicznych i programowych, jak np.:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2014 – 2020;
- Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli na lata 2018 – 2023 dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego;
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2021 – 2024;
- Powiatowy Program Przeciwdziałania Bezrobociu oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2014 – 2020;
- Powiatowy Program Wspierania Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Łódzkim Wschodnim na lata 2015 – 2021;
- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2017 – 2021;
- Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2018 – 2020;
- Plan rozwoju sieci dróg powiatowych na terenie powiatu łódzkiego wschodniego na lata 2017 – 2022.

„Strategia Rozwoju Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2015 – 2022" powstała we wrześniu 2015 r. Misję i wizję oraz cele strategiczne i operacyjne określone zostały na podstawie diagnozy stanu Powiatu Łódzkiego Wschodniego uzupełnionej analizą SWOT, czyli mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla Powiatu, stanowiącej bazę do wyłonienia głównych problemów, których rozwiązanie stawia sobie samorząd powiatowy w ciągu najbliższych lat. Diagnozę skonstruowano dla takich zagadnień jak między innymi: środowisko przyrodnicze, zjawiska demograficzne, oświata, pomoc społeczna, bezpieczeństwo publiczne, dostępność komunikacyjna, przedsiębiorczość i struktura podmiotów gospodarczych. Analizę SWOT przeprowadzono dla sfery gospodarczej i rynku pracy, sfery społecznej, zasobów i powiązań funkcjonalno – przestrzennych oraz zarządzania.

Podczas opracowywania Strategii zorganizowano badanie ankietowe wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Łódzki Wschodni, ich rodziców i nauczycieli, wśród pracowników i klientów jednostek organizacyjnych oraz radnych Powiatu. Projekt Strategii Rozwoju Powiatu na lata 2015 - 2022 przedłożony został do konsultacji społecznych, z przeprowadzenia których Zarząd Powiatu przyjął informację dnia 4 listopada 2015 r. Informacja ta została również zamieszczona na stronie internetowej Powiatu.

Strategia Rozwoju Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2015 – 2022 została przyjęta na Sesji Rady Powiatu w dniu 17 grudnia 2015 roku. Przyjmując do realizacji dokument samorząd

powiatowy zobowiązał się do jego monitoringu i ewaluacji. Monitoring Strategii, poprzedzający niniejszą ewaluację prowadzony był przez trzy kolejne lata od 2015 do 2017 roku i nie skutkował zmianami zapisów dokumentu.

Wizja rozwoju Powiatu została określona w zapisie: Powiat Łódzki Wschodni wykorzystujący położenie terytorialne i walory przyrodniczo-krajobrazowe, konkurencyjny w sferze społeczno-gospodarczej na zasadach partnerstwa lokalnych samorządów, wyróżniający się wzrastającym poziomem życia mieszkańców.

Dążenie do osiągnięcia tak sformułowanego stanu docelowego – wizji, będzie możliwe dzięki realizacji misji Powiatu, zapisanej, jako: Samorząd Powiatowy inicjatorem i koordynatorem działań służących zrównoważonemu rozwojowi całego Powiatu w partnerstwie z Gminami wchodzącymi w jego skład.

Tak zapisana wizja i misja Powiatu, uwzględnia szereg kluczowych elementów i pozostaje nadal aktualna:

- pełnienie przez władze Powiatu funkcji koordynacyjnej i integrującej w przypadku realizacji zadań wspólnych o charakterze ponadgminnym, wzmacniającej rozwój partnerstwa lokalnych samorządów wchodzących w skład Powiatu,
- korzystne położenie Powiatu na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych (w centrum Polski i Europy),
- bliskość Łodzi i położenie w obszarze Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego,
- konieczność pobudzenia bardziej równomiernego rozwoju gospodarczego całego obszaru Powiatu, poprzez wykorzystanie i dystrybucję występujących na jego terenie zasobów.

W Strategii sformułowanych zostało sześć celów strategicznych, które osiągane są poprzez realizację dziewiętnastu celów operacyjnych oraz pięćdziesięciu dziewięciu zadań.

Struktura dokumentu jest przejrzysta, a dwa cele – strategiczny i operacyjny, odpowiadające celowi głównemu i szczegółowemu, są adekwatne do zidentyfikowanych w Strategii problemów oraz w pełni obrazują sfery i etapy realizacji zadań przyczyniających się do osiągnięcia wizji Powiatu.

4. Cel, zakres i metodyka ewaluacji Strategii

Nowoczesne zarządzanie w administracji publicznej związane jest z pojęciem ewaluacji, które z chwilą wejścia Polski do Unii Europejskiej nabiera praktycznego znaczenia. Z jednej strony ewaluacji wymagają programy finansowane ze środków Unii Europejskiej, z drugiej rozpowszechniła się praktyka ewaluacyjna odnosząca się do dokumentów strategicznych realizowanych przez samorządy lokalne.

Rozumienie pojęcia „ewaluacja" nie jest jednolite, a w literaturze przedmiotu istniej wiele definicji tego pojęcia. Według Komisji Europejskiej ewaluacja to „ocena interwencji publicznej pod kątem jej rezultatów, oddziaływania oraz potrzeb, które ma spełniać/zaspokoić".

Ciągłość ewaluacji

Ewaluacja jest procesem ciągłym, badaniem o charakterze analitycznym. Przedmiotem niniejszej ewaluacji jest średniookresowa Strategia Rozwoju Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2015 – 2022. Konsekwencją umiejscowienia ewaluacji w cyklu strategicznym jest podział na rodzaj ewaluacji ze względu na moment badania, tj.:

- ewaluacja ex-ante – przeprowadzana w fazie wstępnej, gdy dokonywana jest analiza przyjętych rozwiązań pod kątem potencjalnej zdolności osiągnięcia efektów i poprawności konstrukcji wszystkich elementów projektów,
- ewaluacja on going – w trakcie realizacji, szczególnie w przypadku przedsięwzięć złożonych, o długim okresie wdrażania, gdy możliwe są korekty
- ewaluacja ex-post – po zakończeniu wdrożenia – jest to ewaluacja sensu stricto.

Aktualna ewaluacja jest pierwszą w cyklu realizacji Strategii, obejmuje okres trzyipółroczny i jest etapem on going przed przeprowadzeniem ewaluacji końcowej ex-post, podsumowującej efekty działań podejmowanych w ramach realizacji Strategii na koniec okresu czasu przyjętego w Strategii. Wnioski z ewaluacji ex-post mogą posłużyć przy tworzeniu kolejnej Strategii.

Niniejsza ewaluacja oceniać będzie działania w oparciu o następujące kryteria:

- trafność – analizie podlegają cele określone w Strategii w odniesieniu do zmieniających się potrzeb;
- skuteczność – badanie obejmuje wszystkie elementy Strategii – czy w zamierzony sposób prowadzą do osiągnięcia celów określonych w Strategii, czy podejmowane działania w sposób optymalny realizują przyjęte cele; analizuje się także tempo wydatkowanych środków, jak również efekty realizacji Strategii;
- efektywność – analiza dotyczy działań i efektów w odniesieniu do środków wykorzystywanych do ich realizacji (dotyczy więc odniesienia kosztów realizacji Strategii do ich skuteczności).

Należy zaznaczyć, że każda ewaluacja polityk publicznych jest nie tyle oceną działań w określonym czasie, co spoiwem pozwalającym na stałe ich doskonalenie oraz tworzenie nowych działań, stosownych do zmieniających się warunków i potrzeb.

Metodyka ewaluacji

Metodą wykorzystaną w niniejszej ewaluacji było przeprowadzenie analizy dokumentu Strategii w świetle doświadczeń dotyczących jej wdrażania w oparciu o coroczne raporty z monitoringu realizacji Strategii oraz analizę danych dotyczącą zmieniającego się kontekstu społeczno-gospodarczego: kluczowe dane statystyczne i dane pochodzące od jednostek wdrażających Strategię. Przeprowadzono następujące prace:

1) zestawienie danych ilościowych,

2) określenie źródeł finansowania działań oraz ich wielkości,
3) ocenę realizacji strategii według dziedzin,
4) końcowa ocena realizacji Strategii.

Podmiotem aktualnej ewaluacji są poszczególne działania (59 działań). Ich łączna charakterystyka pozwoli na syntetyczną ocenę realizacji Strategii.

5. OCENA ZADAŃ STRATEGII POWIATU ŁÓDZKIEGO WSCHODNIEGO

Cel strategiczny I: Rozwój infrastruktury technicznej		*Podmioty odpowiedz. za realizację*
Cel operacyjny I.1	**Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej**	JST (Powiat, Gminy)
Zadanie I.1.1	Budowa i przebudowa dróg, chodników, pomocniczej infrastruktury drogowej w celu zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego	

Głównym celem zdania jest zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez budowę i modernizację dróg powiatowych, ciągów pieszych i ścieżek rowerowych, poprawę parametrów technicznych istniejących drogowych ciągów komunikacyjnych.

Realizatorem zadania jest Powiat Łódzki Wschodni oraz gminy Powiatu. Za realizację zadań w Powiecie odpowiada Wydział Rozwoju Gospodarczego i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz Wydziały/Referaty ds. Inwestycji w gminach Powiatu.

W ramach zadania przeprowadzono:

W 2015 roku:

1) ,,Modernizacja odcinka drogi powiatowej nr 2906E, ul. Słowiańska w Bedoniu Wsi, gm. Andrespol" – etap I, nawierzchnia jezdni 0,517 km;
2) ,,Wykonanie przejścia dla pieszych na drodze powiatowej nr 2912E w rejonie ul. Oficerskiej w Wiśniowej Górze". Infrastruktura pomocnicza;
3) ,,Przebudowa drogi powiatowej nr 1130E, ul. H. Sawickiej w gminie Andrespol". Projekt;
4) ,,Przebudowa drogi powiatowej Nr 2923E na odcinku z Wardzyna w kierunku Dalkowa". 0,49 km droga, chodnik i kanalizacja deszczowa;
5) ,,Przebudowa drogi powiatowej Nr 2923E na odcinku z Wardzyna w kierunku Dalkowa" II. Projekt;
6) ,,Modernizacja drogi powiatowej nr 2926E w miejscowości Pałczew". Projekt;
7) ,,Remont pokładu mostu na rzece Mrodze w Lisowicach w ciągu drogi powiatowej nr 2917E (Tworzyjanki – Stary Redzeń)". Infrastruktura;
8) ,,Wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy drogi powiatowej nr 2913E w gminie Nowosolna". Projekt;
9) ,,Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1151E i nr 2913E w miejscowości Wiączyń Dolny". Chodnik 0,236 km;
10) ,,Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 2930E w gminie Tuszyn". Nawierzchnia jezdni 2,18 km;
11) ,,Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 2930E w gminie Tuszyn" – etap II. Nawierzchnia jezdni 1,18 km;
12) „Modernizacja systemu komunikacji na drodze powiatowej Nr 2918E – ulicy 11 Listopada w Koluszkach łączących drogę wojewódzką Nr 715 z drogą powiatową Nr 2917E". Kanalizacja deszczowa, nawierzchnia jezdni i chodniki 1,50 km;
13) „Przebudowa drogi powiatowej Nr 2918E we wsi Zygmuntów". Nawierzchnia jezdni + chodnik 0,35 km;

14) "Modernizacja drogi powiatowej Nr 2916E od drogi krajowej nr 71 do miejscowości Guzew". Nawierzchnia jezdni 2,1 km.

W roku 2016:

1) „Modernizacja odcinka drogi powiatowej nr 2906E, ul. Słowiańska w Bedoniu Wsi, gm. Andrespol" – etap II. Projekt;
2) „Modernizacja drogi powiatowej nr 2926E w miejscowości Pałczew i Wola Rakowa". Nawierzchnia jezdni 2,72 km;
3) „Poprawa spójności komunikacyjnej i bezpieczeństwa ruchu na drodze powiatowej Nr 2915E w miejscowości Borowa, Różyca, Gałków Duży, Gałkówek Parcela, gm. Koluszki". Nawierzchnia jezdni 5,91 km, chodnik 1,98 km, wymiana przepustu;
4) „Modernizacja drogi powiatowej nr 2913E w miejscowości Gałkówek Parcela, gmina Koluszki". Nawierzchnia jezdni 0,83 km;
5) „Rozbudowa drogi powiatowej nr 2911E o dodatkowy pas ruchu do ruchu rowerów i pieszych w Gałkowie Małym". Projekt;
6) „Modernizacja ciągu komunikacyjnego dróg powiatowych nr 1151E i nr 2913E w Wiączyniu Dolnym, gmina Nowosolna". Nawierzchnia jezdni 1,32 km, chodniki 1,72 km;
7) „Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 2930E w gminie Tuszyn od drogi krajowej nr 1 do miejscowości Wodzinek". Nawierzchnia jezdni 2,87 km;
8) „Przebudowa drogi powiatowej nr 2912E na odcinku Stróża – Wola Rakowa". Projekt;
9) „Przebudowa drogi powiatowej nr 1186E w miejscowości Kalonka, gmina Nowosolna" projekt;
10) „Droga Nr 2909E Kalinko budowa chodnika i drogi na odcinku około 1 800 m". Nawierzchnia jezdni i chodnik dł. 1,80 km;
11) „Droga Nr 2909E Kalinko budowa ścieżki rowerowej na odcinku 2 300m". Ścieżka rowerowa dł. 2,30 km;
12) „Przebudowa drogi powiatowej nr 2922E w miejscowości Kalino, gmina Rzgów". Nawierzchnia jezdni + chodnik 0,59 km;
13) „Poprawa bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych w pobliżu szkół na drogach powiatowych w gminie Andrespol". Infrastruktura;
14) „Przebudowa placu Reymonta w Tuszynie". Infrastruktura.

W roku 2017:

1) ,,Modernizacja odcinka drogi powiatowej nr 2906E, ul. Słowiańska w Bedoniu Wsi, gm. Andrespol" – etap I. Odstąpienie od realizacji z uwagi na zmianę kategorii drogi na drogę gminną;
2) „Przebudowa drogi powiatowej nr 1130E, ul. H. Sawickiej w gminie Andrespol". Nawierzchnia jezdni 0,49 km;
3) „Wykonanie nakładki bitumicznej na drodze powiatowej nr 2923E od drogi wojewódzkiej nr 714 do miejscowości Wygoda". Nawierzchnia jezdni dł. 2,90 km;
4) „Przebudowa przepustów na drodze nr 2912E w Woli Rakowej". Przebudowa 2 przepustów, nawierzchnia jezdni 0,10 km, chodniki 0,10 km;
5) „Budowa chodnika w drodze powiatowej nr 2923E od drogi wojewódzkiej nr 713 do miejscowości Wygoda". Chodnik 0,99 km;
6) „Przebudowa drogi powiatowej nr 2915E w miejscowości Karpin". Projekt;
7) „Przebudowa dróg powiatowych nr 2917E, 2919E, 2918E na odcinku Stary Redzeń Wierzchy, gm. Koluszki". Nawierzchnia jezdni i droga rowerowa (ścieżka + chodnik) 7,60 km;

8) „Rozbudowa drogi powiatowej nr 2911E o dodatkowy pas ruchu do ruchu rowerów i pieszych w Gałkowie Małym”. Odszkodowania za grunty pozyskane dla realizacji inwestycji;
9) „Wykonanie nakładki bitumicznej na drodze powiatowej nr 2920E Budziszewice – Wola Łokotowa”. Zadanie przeniesione do realizacji w 2018 r;
10) „Przebudowa fragmentu drogi powiatowej nr 1186E w Bukowcu, gm. Nowosolna”. Nawierzchnia jezdni dł. 0,40 km;
11) „Budowa chodnika do przejścia dla pieszych w drodze powiatowej nr 1151E w Wiączyniu Dolnym”. Chodnik 0,02 km;
12) „Przebudowa drogi powiatowej nr 2912E na odcinku Stróża – Wola Rakowa”. Nawierzchnia jezdni + droga rowerowa (ścieżka + chodnik) 2,63 km;
13) „Budowa chodnika w drodze powiatowej nr 2912E ul. Tuszyńskiej w Stróży”. Chodnik dł. 0,16 km;
14) „Przebudowa drogi powiatowej nr 1186E w Kalonce”. Nawierzchnia jezdni 0,85 km, chodnik 0,46 km;
15) „Przebudowa drogi powiatowej nr 1148E”. Nawierzchnia jezdni 0,99 km;
16) „Projekt i przebudowa drogi w Romanowie wraz z chodnikiem III etap – droga powiatowa Nr 2912E”. Nawierzchnia jezdni + chodnik 1,46 km. Projekt;
17) „Projekt i przebudowa drogi powiatowej nr 2941E na odcinku pomiędzy Starową Górą i Konstantyną (ul. Pejzażowa)”. Nawierzchnia jezdni + chodnik 0,68 km. Projekt;
18) „Wykonanie projektu przebudowy drogi powiatowej nr 1233E na odcinku od drogi wojewódzkiej nr 714 o długości ca 600 m”. Projekt;
19) „Remont drogi powiatowej (nr 3313E Kruszów – Kalska Wola) – ulicy Wolborskiej w Kruszowie na działkach nr ew. 241/5 i 241/6 gmina Tuszyn”. Nawierzchnia jezdni 1,42 km;
20) „Remont dróg powiatowych – ul. Brzezińskiej i ul. Kępica na odcinku od ul. Żeromskiego do ul. Bazarowej w Tuszynie na działkach nr ew. 9, 12, 431, 37”. Nawierzchnia jezdni 0,99 km.

Efekty realizacji zadań

Podstawowym efektem realizacji działania powinna być poprawa jakości dróg powiatowych, podniesienie parametrów technicznych dróg, zwiększenie przepustowości, przebudowa dróg oraz poprawa poziomu bezpieczeństwa na drogach.

Wskaźnikiem realizacji działania jest ilość podjętych działań oraz nakłady na utrzymanie, remonty i inwestycje w sieć dróg powiatowych w latach 2015-2017.

Podsumowanie

Tabela 2. Ilość i rodzaj zrealizowanych zadań:

Lp.	Rodzaj zrealizowanych zadań	Jednostka miary	2015	2016	2017	Razem
1.	Modernizacja jezdni	km	8,32	16,04	20,51	44,87
2.	Budowa chodników	km	2,28	4,11	14,10	20,49
3.	Budowa ścieżek rowerowych	km	0	2,30	10,23	12,53
3.	Infrastruktura drogowa	sztuka	2	2	3	7
4.	Projekty	sztuka	4	4	4	12
5.	Ilość zrealizowanych zadań	sztuka	14	14	20	48

Tabela 3. Nakłady finansowe na zrealizowane działania

L.p.	Rok realizacji	J.m.	Środki Powiatu	Dotacja celowa dla Gmin	Pomoc finansowa Gmin	Razem
1.	2015	zł	*2 228 325,85*	*1 750 000,00*		
	Razem			**3 978 325,85**	**2 279 875,92**	**6 258 201,77**
2.	2016	zł	*5 926 732,74*	*1 051 257,77*		
	Razem			**6 977 990,51**	**1 348 053,69**	**8 326 044,20**
3.	2017	zł	*10 977 275,98*	*2 719 422,07*		
	Razem			**13 696 698,05**	**2 601 689,31**	**16 298 387,36**
4.	Razem 2015 - 2017	zł	*19 132 334,57*	*5 520 679,84*		
				24 653 014,41	**6 229 618,92**	**30 882 633,33**

Trafność
Cel dobrze sformułowany, działania prowadzone w ramach zadania odpowiadają potrzebom rozwojowym Powiatu oraz oczekiwaniom jego mieszkańców.
Skuteczność
Zadanie zrealizowane i przygotowywane do realizacji prowadzi do osiągnięcia wyznaczonego celu – coroczny wzrost długości modernizowanych nawierzchni jezdni, wybudowanych chodników i ścieżek rowerowych.
Efektywność
Wysokość i tempo wydatkowych środków finansowych pozwoliły na skuteczne zrealizowanie podjętych zadań przy zachowaniu poziomu wydatków, który nie przekraczał możliwości finansowania zadań.
Rekomendacje
Utrzymanie tempa realizacji zadania.

Zadanie I.1.2	Budowa systemów odwodnienia dróg	JST (Powiat, Gminy)

Głównym celem zadania jest zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez budowę i odbudowę systemów odwadniania powierzchniowego dróg powiatowych.

Realizatorem zadania jest Powiat Łódzki Wschodni oraz gminy Powiatu. Za realizację zadań w Powiecie odpowiada Wydział Rozwoju Gospodarczego i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz Wydziały/Referaty ds. Inwestycji w gminach Powiatu.

W ramach zadania przeprowadzono:
W 2015 roku:

1) „Przebudowa drogi powiatowej Nr 2923E na odcinku z Wardzyna w kierunku Dalkowa" w następującym zakresie:
   - wykonanie przebudowy istniejącego rowu przydrożnego, przez wykonanie rowu krytego ∅ 500 mm dł. 94,3 m, z rur strukturalnych o podwójnej ściance na ławie z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie 0/31,5 o grubości 15 cm, z obsypką piaskową,
   - wykonanie 2 wpustów deszczowych z przykanalikami z rur strukturalnych ∅ 200 mm o podwójnej ściance i długości odpowiednio 2,0 i 1,9 m,
   - oczyszczenie rowów i przepustów z profilowaniem dna i skarp.
2) ,,Wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy drogi powiatowej nr 2913E w gminie Nowosolna". W dokumentacji zawarte zostały działania obejmujące budowę systemu odwadniania niniejszej drogi.

3) ,,Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1151E i nr 2913E w miejscowości Wiączyń Dolny":
- na odcinku drogi 2913E przedłużono przepust ∅ 600 mm z zakończeniem ścianką czołową,
- na odcinku drogi 1151E pod zjazdami w osi rowu umieszczono 3 przepusty betonowe ∅ 800 mm ze ścianką czołową ze skosami,
- montaż 2 wpustów ulicznych ściekowych na studzienkach.

4) ,,Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 2930E w gminie Tuszyn".
5) ,,Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 2930E w gminie Tuszyn" – etap II.

W przypadku obydwu etapów przebudowy odcinka drogi powiatowej nr 2930E w gminie Tuszyn przedstawionych w punktach 4 i 5 ułożone zostały nowe przepusty pod zjazdami.

W 2016 roku:

1) „Modernizacja odcinka drogi powiatowej nr 2926E w miejscowości Pałczew i Wola Rakowa":
- renowacja istniejącego systemu odwodnienia drogi (oczyszczenie rowów i przepustów z namułu z wyprofilowaniem dna i skarp oraz wywozem namułu);

  Koszty tego zadania zostały opisane w zadaniu I.1.1 Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej w punkcie Ad 2;

2) „Poprawa spójności komunikacyjnej i bezpieczeństwa ruchu na drodze powiatowej Nr 2915E w miejscowości Borowa, Różyca, Gałków Duży, Gałkówek Parcela, gmina Koluszki":
- budowa studni retencyjnych wód opadowych wymiana przepustu pod drogą.

  Koszty tego zadania zostały opisane w zadaniu I.1.1 Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej w punkcie Ad 3;

3) „Rozbudowa drogi powiatowej nr 2911E o dodatkowy pas ruchu do ruchu rowerów i pieszych w Gałkowie Małym" – projekt kanalizacji deszczowej i przebudowy przepustów:
- projekt budowlano-wykonawczy wydłużenia przepustu na cieku „Gałkowianka";
- projekt budowlano-wykonawczy kanalizacji deszczowej.

  Koszty tego zadania zostały opisane w zadaniu I.1.1 Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej w punkcie Ad 5;

4) „Modernizacja ciągu komunikacyjnego dróg powiatowych nr 1151E i nr 2913E w Wiączyniu Dolnym, gmina Nowosolna":
- odtworzenie i renowacja istniejącego systemu odwodnienia drogi.

W 2017 roku:

1) „Modernizacja odwodnienia rejonu skrzyżowania ul. Łódzkiej i Głównej w Justynowie":
- wykonanie kanalizacji deszczowej;

2) „Budowa zabezpieczenia spływu wód opadowych z odcinka pasa drogowego drogi powiatowej nr 2913E w Wiączyniu Dolnym":
- wykonanie dwóch przepustów pod drogą oraz wykonanie nad nimi jezdni szerokości 6,0 m, drogi rowerowej przeznaczonej do ruchu rowerów i pieszych o szerokości 2,50 m i jednostronnego pobocza o szerokości 1,00 m.

3) „Przebudowa przepustów na drodze nr 2912E w Woli Rakowej:
- wykonanie koryta ściekowego z prefabrykowanych elementów betonowych do odwodnienia odcinka drogi o łącznej długości 75m.

Efekty realizacji działania

Podstawowym efektem realizacji zadania powinno być zapewnienie odpływu wód opadowych w systemie dróg powiatowych oraz poprawa poziomu bezpieczeństwa na tych drogach podczas gwałtownych opadów. Wskaźnikiem realizacji zadania ilość zrealizowanych zadań oraz nakłady finansowe na ich realizację.

Podsumowanie

W latach 2015 – 2017 zrealizowano łącznie 12 zadań, z których 10 zostało zrealizowanych w ramach nakładów finansowych przeznaczonych na modernizację i przebudowę dróg powiatowych ujętych w zadaniu I.1.1. Dwa zadania, zrealizowane w 2017 roku skierowane były w całości na budowę nowych systemów odwadniania dróg. Wysokość środków finansowych na ich realizację przedstawia poniższa tabela:

Tabela 4. Zadania i nakłady finansowe na ich realizację

L.p.	Zadanie	J.m.	Środki finansowe Powiatu	Środki finansowe Gmin	Razem
1.	Modernizacja odwodnienia rejonu skrzyżowania ul. Łódzkiej i Głównej w Justynowie	zł	34 522,00	0,00	34 522,00
2.	Budowa zabezpieczenia spływu wód opadowych z odcinka pasa drogowego drogi powiatowej nr 2913E w Wiączyniu Dolnym	zł	9 020,18	9 019,00	18 039,18
	Razem	zł	43 542,18	9 019,00	52 561,18

Wnioski

Zmniejszenie ilości zadań skierowanych wyłącznie na budowę nowych systemów odwadniania dróg. Zwiększenie ilości odtworzonych systemów odwadniania dróg wykonywanych w związku z modernizacją nawierzchni drogowych, budową chodników i ścieżek rowerowych.

Należy podjąć następujące działania:

- wnioskowane do Gmin Powiatu Łódzkiego Wschodniego o tworzenie koncepcji odwodnienia systemu dróg lokalnych (powiatowych i gminnych) przy opracowywaniu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
- zwiększenie nakładów na projekty techniczne i realizacji nowych systemów odwodnienia dróg w zgodzie z opracowanymi przez Gminy koncepcjami odwadniania dróg lokalnych.

Trafność

Cel dobrze sformułowany, działania prowadzone w ramach zadania odpowiadają wymogowi wzrostu bezpieczeństwa w czasie ulewnych deszczów i wiosennych roztopów.

Skuteczność

Zrealizowane działania prowadzą do osiągnięcia wyznaczonego celu, choć zdecydowana większość realizowana była w ramach zadania I.1.1. Budowa i przebudowa dróg, chodników, pomocniczej infrastruktury drogowej w celu zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Efektywność

W kontekście corocznego wzrostu długości modernizowanych nawierzchni jezdni, wybudowanych chodników i ścieżek rowerowych, należy uznać, że wysokość i tempo wydatkowych środków finansowych pozwoliły na skuteczne zrealizowanie działań z zakresu budowy systemów odwadniania dróg.

Rekomendacje
Utrzymać tempo inwestycji. W kolejnych latach realizacji, uwzględnić działania opisane we wnioskach.

Cel operacyjny I.2	***Modernizacja budynków użyteczności publicznej***	
Zadanie I.2.1	Zniesienie barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej	JST (Powiat, Gminy)
Zadanie I.2.2	Rozbudowa i utrzymanie standardów w obiektach infrastruktury społecznej (DPS, ŚDS, itp.)	JST (Powiat, Gminy)
Zadanie I.2.3	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	JST (Powiat, Gminy)
Zadanie I.2.4	Rewitalizacja obiektów zabytkowych	JST (Powiat, Gminy)

Głównym celem działań jest poprawa funkcjonalności budynków domów pomocy społecznej i utworzenie ośrodków wsparcia dziennego, uwzględniającej potrzeby pensjonariuszy, tj. osób starszych z różnymi typami niepełnosprawności oraz poprawa stanu technicznego budynków uwzględniająca ich efektywność energetyczną.

Zadanie realizowane jest przez Wydział Rozwoju Gospodarczego, Rolnictwa i Ochrony Środowiska w Starostwie Powiatowym w Łodzi.

Wyżej wymienione zadania koncentrują się głównie wokół dwóch działań: termomodernizacji Domu Pomocy Społecznej w Lisowicach oraz adaptacji na potrzeby Centrum Usług Społecznych „WISIENKA" budynków wchodzących w skład Domu Pomocy Społecznej w Wiśniowej Górze, w tym objętego ochroną konserwatorską budynku pałacyku. Obiektem zabytkowym ujętym w „Wykazie zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa łódzkiego" pod nr rejestru A/379 z 30.05.1967 r. jest park dworski przy Domu Pomocy Społecznej w Lisowicach. Pozostałe zabytki – dworki i kościoły wpisane do rejestru stanowią nieruchomości będące własnością gmin z terenu Powiatu.

Tabela 5. Działania podjęte w ramach celu operacyjnego I.2:

Rok	Zrealizowane działania	Ilość zadań		Nakłady finansowe (NF)		Źródło pozyskanych środków finansowych
		DPS w Lisowicach	DPS w Wiśniowej Górze	DPS w Lisowicach	DPS w Wiśniowej Górze	
2015	Projekt modernizacji	1	1	0,00	0,00	
2016	Aktualizacja Studium Wykonalności	1	-	1 640,00	0,00	Powiat
	Projekt rewitalizacji parku dworskiego w Lisowicach[1]	1	-	17 990,00	0,00	Powiat

2017	Projekt adaptacji obiektów na potrzeby Centrum Usług Społecznych - WISIENKA	-	1	0,00	25 000,00	
	Termomodernizacja[2] – audyt energetyczny, aktualizacja	1	-	14 145,00	0,00	Powiat
	Razem	4	3	33 775,00	25 000,00	
	Razem DPS L i DPS WG	7		58 775,00		

Źródło: raporty z monitoringu za lat 2015, 2016 i 2017

Uzupełnienie informacji ujętych w tabeli:

1. W ramach zadania pn.: „Rewaloryzacja parku w Lisowicach" w 2017 roku został złożony wniosek o dofinansowanie zadania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, do przygotowania którego zlecono opracowanie wizualizacji zabytkowego parku w Lisowicach po projektowanej rewaloryzacji. W dniu 27 grudnia 2017 r. została zawarta umowa o dofinansowanie zadania w kwocie 440 202,00 zł w ramach trzeciej edycji Programu priorytetowego "Przyrodnicze perły województwa łódzkiego – program rewaloryzacji zabytkowych parków". Rozpoczęcie realizacji zadania przewidziano na 2018 rok.
   W ramach rewaloryzacji parku zostały odtworzone osie widokowe i ścieżki spacerowe w parku oraz odrestaurowane zostanie ogrodzenie z zabytkową bramą okalające dawny dwór w Lisowicach użytkowany obecnie na cele Domu Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych umysłowo.
2. Powiat Łódzki Wschodni otrzymał dofinansowanie z „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020", w ramach Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych na realizację projektu pn.: „Termomodernizacja budynku DPS w Lisowicach". Umowa o dofinansowanie została podpisana 29 września 2017 r. Kwota uzyskanego dofinansowania wyniesie 374 953,45 zł, przy całkowitym koszcie inwestycji wynoszącym 766 921,33 zł, w tym 391 967,88 zł wkładu własnego Powiatu. Projekt przewiduje głęboką termomodernizację budynku obejmującą ocieplenie ścian i dachu budynku, wymianę stolarki okiennej, modernizację systemu ogrzewczego i przygotowania ciepłej wody użytkowej z dostosowaniem do współpracy z kolektorami słonecznymi.

Wnioski

Z uwagi na niedużą ilość budynków publicznych stanowiących własność Powiatu, wyspecyfikowane zadania z zakresu modernizacji budynków użyteczności publicznej są szczegółowe i są elementami wykonywanymi przy pracach związanych z ich termomodernizacją i adaptacją.

Cel operacyjny I.3	***Rozwój infrastruktury ochrony środowiska i odnawialnych źródeł energii***	
Zadanie I.3.1	Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń powietrza	JST (Powiat, Gminy)

Głównym celem zadania jest podniesienie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, termomodernizację i modernizację budynków stanowiących własność Powiatu Łódzkiego Wschodniego.

Realizatorem zadania jest Wydział Rozwoju Gospodarczego, Rolnictwa i Ochrony Środowiska w Starostwie Powiatowym w Łodzi.

Powyższy cel będzie realizowany w ramach zadania „Termomodernizacja budynku DPS w Lisowicach". Realizacja zadania przewiduje głęboką termomodernizację budynku DPS obejmującą ocieplenie przegród budowlanych, modernizacje instalacji sanitarnych z wykorzystaniem paneli solarnych do przygotowania ciepłej wody użytkowej.

Efekty.

Podstawowym efektem realizacji zadania powinno być ograniczenie emisji do atmosfery gazów cieplarnianych w ilości 50,8 ton CO_2 w ciągu roku. Z uwagi na sposób realizacji zadania dodatkowe efekty to: oszczędność energii elektrycznej dzięki montażowi paneli słonecznych oraz funkcjonalne przystosowanie budynków do potrzeb użytkowników, tj. usunięcie wszelkich barier architektonicznych w budynkach, zapewniające pełną dostępność dla osób poruszających się na wózkach, a także zawierają rozwiązania przyjazne dla osób niedowidzących i niedosłyszących. Wskaźnikiem realizacji zadań będą nakłady finansowe na ich realizację.

Trafność

Cel dobrze sformułowany, zadanie przyjęte do realizacji w jego ramach przyczynia się do podniesienia jakości powietrza, oszczędności energii elektrycznej, a także podniesie funkcjonalność budynków i estetykę otoczenia.

Skuteczność

Realizacja zadań prowadzi do osiągnięcia wyznaczonego celu głównego i celów dodatkowych.

Efektywność

Zasadnicza realizacja zadań nastąpi w 2018 roku. Dotychczasowe wydatki pokazano w tabeli nr 5.

Zadanie I.3.2	Propagowanie i stosowanie odnawialnych źródeł energii	JST (Powiat, Gminy)

Głównym celem zadania jest informowanie lokalnej społeczności oraz innych obywateli o inwestycjach, w których zastosowano odnawialne źródła energii prowadzonych na terenie Powiatu Łódzkiego Wschodniego.

Realizatorem zadania jest Wydział Rozwoju Gospodarczego, Rolnictwa i Ochrony Środowiska.

Efekty

Informacje zamieszczane są na stronie internetowej Powiatu.

W ramach zadania „Termomodernizacja budynku DPS w Lisowicach" zaplanowano montaż 12 szt. paneli na dachu budynku DPS w celu pozyskania energii słonecznej do wspomagania systemu przygotowania ciepłej wody użytkowej w budynku. W latach 2015 i 2016 opracowano i zaktualizowano projekt termomodernizacji budynku DPS w Lisowicach z zastosowaniem systemu wspomagania przygotowania ciepłej wody użytkowej z wykorzystaniem energii słonecznej. W 2018 r. przystąpiono do realizacji tego projektu.

Wnioski:

Z uwagi na niedużą ilość budynków publicznych stanowiących własność Powiatu podjęte działania należy uznać za wystarczające.

Trafność

Cel dobrze sformułowany, zadanie przyjęte do realizacji przyczynia się do podniesienia wiedzy lokalnej społeczności o przedsięwzięciach realizowanych przez władze powiatowe i gminne na terenie Powiatu Łódzkiego Wschodniego.

Skuteczność
Realizacja zadania prowadzi do osiągnięcia wyznaczonego celu głównego.
Efektywność
Realizacja zadania nie wymaga nakładów finansowych.
Rekomendacje
Działania istotne z punktu widzenia wpływu informacji na społeczną partycypację w inwestycjach podejmowanych przez władze Powiatu i Gmin, nie wymagające nakładów finansowych. Należy je kontynuować.

Zadanie I.3.3	Realizacja Powiatowego Programu Ochrony Środowiska	JST (Powiat)

Na przestrzeni lat 2015 – 2018 Powiat realizował wszystkie cele zawarte w opracowanym Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2013 – 2017 z perspektywą na lata 2017-2020 i Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024. Prowadzone działania w zakresie gospodarki wodnej, ochrony przyrody, krajobrazu i lasów, ochrony powietrza atmosferycznego i ochrony przed hałasem podejmowano głównie podczas realizowania inwestycji drogowych i termomodernizacyjnych.

W 2018 r. zawarto umowę na opracowanie Raportu z realizacji w/w Programów.

Zadanie I.3.4	Przeciwdziałanie skutkom anomalii pogodowych	JST (Powiat, Gminy)

Anomalie pogodowe w XXI w. dotyczą ekstremalnych opadów atmosferycznych, wysokich temperatur oraz porywistych wiatrów o charakterystyce huraganów.
Przeciwdziałając skutkom anomalii pogodowych Powiat każdorazowo przy przebudowie dróg odtwarza istniejące lub buduje nowe systemy odwodnienia dróg zwiększając sprawność gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi w pasach drogowych dróg powiatowych. Przeciwdziałając wysokim temperaturom powietrza przy budowie dróg stosuje mieszanki bitumiczne odporne na odkształcanie termiczne nawierzchni, a do pokrycia dachów modernizowanych budynków wykorzystuje pokrycia dachowe o wysokiej wytrzymałości na temperaturę.

Przeciwdziałając porywistym wiatrom przy projektowaniu przekryć dachowych modernizowanych budynków unika się konstrukcji podatnych na dynamiczne porywy wiatrów. W zakresie gospodarki zielenią wysoką w pasach drogowych dróg powiatowych dokonuje się, w ramach okresowych przeglądów dróg, oceny stateczności i stanu fitosanitarnego zadrzewień przydrożnych usuwając z pasów drogowych drzewa stwarzające zagrożenia dla uczestników ruchu drogowego.
Wnioski:
Podstawowym zagrożeniem zmian klimatycznych dla substancji powiatu są nawalne deszcze powodujące okresowe przepełnienie rowów przydrożnych. W celu poprawy gospodarki wodami opadowymi należy podjąć działania wskazane we wnioskach do zadania I.1.2 .

Zadanie I.3.5	Ochrona i rewaloryzacja zasobów naturalnych i krajobrazowych Powiatu	JST (Powiat, Gminy)

Głównym celem zadania jest zachowanie w możliwie najlepszym stanie zasobów przyrody i krajobrazu Powiatu.

Realizatorem zadania jest Wydział Rozwoju Gospodarczego, Rolnictwa i Ochrony Środowiska w Starostwie Powiatowym w Łodzi działający w imieniu Starosty Łódzkiego Wschodniego.

Efekty

Zachowanie istniejących zasobów flory i fauny oraz krajobrazu Powiatu. Miernikiem jest obszar zajmowany przez zasoby naturalne i krajobrazowe, ilość nasadzeń i wykonanych zabiegów pielęgnacyjnych na drzewach.

W ramach ochrony zasobów naturalnych i krajobrazowych Powiatu Starosta sprawuje nadzór nad gospodarką leśną na terenach lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa oraz wydaje decyzje reglamentujące wycinkę drzew i nakładające obowiązek nasadzeń zastępczych, a także określające wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych na drzewach.

Realizuje także zadania obejmujące rekultywację gruntów zdegradowanych poprzez wyznaczanie i egzekwowanie kierunków rekultywacji terenów po eksploatacji kopalin. W 2018 Powiat zrealizował projekt „Rewaloryzacji parku w Lisowicach" wpisanego do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Trafność

Cel dobrze sformułowany, zadania przyjęte do realizacji przyczyniają się do ochrony zasobów naturalnych i krajobrazowych Powiatu.

Skuteczność

Realizacja zadań prowadzi do osiągnięcia wyznaczonego celu głównego.

Efektywność

Realizacja zadań nie przekracza wyznaczonego na nie budżetu. Miernikiem efektywności jest ilość wykonanych działań w stosunku do poniesionych nakładów.

Rekomendacje

Działania istotne z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju – zachowania zasobów naturalnych dla przyszłych pokoleń i ochrony klimatu. Należy je kontynuować.

Cel operacyjny I.4	***Tworzenie systemu informacji o nieruchomościach***	
Zadanie I.4.1	Aktualizacja danych przestrzennych dotyczących nieruchomości	Powiat

Celem głównym zadania jest prowadzenie powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, w tym w szczególności baz danych ewidencji gruntów i budynków oraz numerycznej mapy zasadniczej (baz GESUT, BDOT500).

Realizatorem zadania jest Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego (PODGiK), działający na podstawie ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. 1989 nr 30 poz. 163 ze zm.) oraz ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 995 ze zm.). PODGiK realizuje zadanie od 2017 roku.

Efekty

Prowadzenie baz danych w postaci cyfrowej oraz udostępnianie ich treści na wniosek zainteresowanych podmiotów w formie elektronicznej lub w postaci wydruków z baz danych.

W latach 2015 – 2016 aktualizację danych przestrzennych nieruchomości prowadził Wydział Budownictwa i Gospodarki Nieruchomościami (BiGN) Starostwa Powiatowego w Łodzi, który nadal dokonuje wstępnej weryfikacji użytków gruntowych należących do Skarbu Państwa oraz Powiatu Łódzkiego Wschodniego.

W 2015 roku BiGN przeprowadził weryfikacje użytków w ewidencji gruntów i budynków w celu doprowadzenia do zgodności baz danych ze stanem faktycznym w terenie dla nieruchomości położonych w Mieście Tuszyn oraz w obrębie Górki Małe, Tuszyn – obszar wiejski. Kwota przeznaczona na ten cel wyniosła 17 680,00 zł (zadania własne).

W 2016 roku wykonał aktualizację danych przestrzennych dla nieruchomości położonych w gminie i mieście Tuszyn oraz w gminie i mieście Koluszki za kwotę 21 950 zł.

W 2017 roku aktualizacja danych przestrzennych dotyczących nieruchomości była realizowana w ramach bieżącej działalności statutowej przez Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego w oparciu o decyzje administracyjne, akty notarialne, orzeczenia sądów itp. przedłożone przez zainteresowanych oraz opracowania geodezyjne sporządzone przez wykonawców prac geodezyjnych. Z uwagi na brak dostatecznych środków finansowych oraz planowane działania związane z projektem Związku Powiatów Województwa Łódzkiego, nie wykonywano weryfikacji danych np. w zakresie oznaczeń w ewidencji gruntów i budynków użytków gruntowych, tak jak miało to miejsce w 2016 roku.

Trafność

Cel dobrze sformułowany działania prowadzone w ramach zadania przyczyniają się do aktualizacji baz danych dotyczących gruntów i budynków, tj. zgodności baz danych ze stanem faktycznym.

Skuteczność

Realizacja zadania prowadzi do osiągnięcia wyznaczonego celu głównego.

Efektywność

Zadanie realizowane jest w ramach przewidzianego budżetu.

Rekomendacje

Działania bardzo ważne z punktu widzenia dostępu do informacji o zasobach geodezyjnych i kartograficznych udostępnianej społeczeństwu i inwestorom w celach budowlanych oraz sprzedaży/kupna nieruchomości oraz dla prowadzonych i planowanych inwestycji Powiatu.

Zadanie I.4.2	Modernizacja ewidencji gruntów i budynków	Powiat

Celem głównym zadania jest dostosowanie prowadzonej ewidencji gruntów i budynków do wymogów prawa.

Realizatorem zadania jest Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego (PODGiK), działający na podstawie ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. 1989 nr 30 poz. 163 ze zm.) oraz ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 995 ze zm.). PODGiK realizuje zadanie od 2017 roku.

Efekty

Prowadzenie działań technicznych, organizacyjnych i administracyjnych podejmowanych w celu uzupełniania bazy danych ewidencyjnych i utworzenia pełnego zakresu zbiorów danych ewidencyjnych oraz modyfikacja istniejących danych ewidencyjnych zgodnie z wymogami prawa.

W latach 2015 – 2017 przeprowadzono modernizację podanych w poniższej tabeli obrębów ewidencyjnych z obszaru powiatu łódzkiego wschodniego:

Tabela 6. Modernizacja obrębów ewidencyjnych

Data zakończenia modernizacji	Gmina	Obręb	Ilość działek	Wydatki poniesione na modernizację
2015	Tuszyn	Bądzyń	580	237 018,52 zł
	Andrespol	Bedoń Przykościelny	1 100	
	Koluszki	Felicjanów	400	
2016	Brójce	Stefanów	700	180 998,00 zł
	Koluszki	Jeziorko	300	
	Tuszyn	Żeromin Zdrój	120	
	Tuszyn	Żeromin PGR.Ryb	50	
2017	Tuszyn	Głuchów	1 250	214 288,81 zł
	Koluszki	Kazimierzów	150	
	Brójce	Przypusta	450	
		Razem	5 100	632 305,33 zł

Przeprowadzenie modernizacji ewidencji gruntów i budynków realizowane jest systematycznie, a zrealizowane prace przyczyniają się do poprawy jakości zgromadzonych danych. Obecnie do zmodernizowania pozostały 53 (ok. 50 %) obręby ewidencyjne, a realizację tego zadania może znacząco przyspieszyć udział Powiatu w Związku Powiatów Województwa Łódzkiego.

Trafność

Cel dobrze sformułowany, działania prowadzone w ramach zadania przyczyniają się do modernizacji ewidencji gruntów i budynków.

Skuteczność

Realizacja zadania prowadzi do osiągnięcia wyznaczonego celu głównego.

Efektywność

Zadanie realizowane jest w ramach przewidzianego budżetu.

Rekomendacje

Działania bardzo ważne. Wskazane byłoby przyspieszenie prac nad modernizacją oraz intensyfikacja działań w ramach Związku Powiatów Województwa Łódzkiego.

Zadanie I.4.3	Regulacja stanów prawnych nieruchomości	JST (Powiat, Gminy)

Głównym celem zadania jest doprowadzenie do zgodności zapisów ewidencji gruntów i budynków oraz ksiąg wieczystych z rzeczywistym stanem prawnym.

Realizatorem zadania jest Wydział Budownictwa i Gospodarki Nieruchomościami w Starostwie Powiatowym w Łodzi działający na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. gospodarce nieruchomościami (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 121 ze zm.) oraz ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 995 ze zm.). Regulując stany prawne nieruchomości Wydział Budownictwa i Gospodarki Nieruchomościami (BIGN) współpracuje z Powiatowym Ośrodkiem Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (PODGiK). BiGN prowadzi procedury zmierzające do wykazania aktualnego stanu prawnego nieruchomości należących do Skarbu Państwa oraz tych, których właścicielem jest Powiat, natomiast do PODGiK należy zawiadamianie sądów wieczystoksięgowych o aktualnym oznaczeniu nieruchomości zgodnie z danymi ewidencji gruntów i budynków.

Ponadto, Wydział Budownictwa i Gospodarki Nieruchomościami podejmuje działania związane z regulowaniem stanu prawnego nieruchomości stanowiących mienie Powiatu. Na przestrzeni lat 2015-2018 zasób nieruchomości Powiatu Łódzkiego Wschodniego powiększył się o 5,5726 ha z tytułu gruntów zajętych pod drogami powiatowymi (2015 r. – 268,6850 ha; 2017 r. – 274,2576 ha). Wiąże się to z rosnącym popytem na grunty rolne niezagospodarowane, położone poza granicami miasta, które w wyniku decyzji podziałowej stają się własnością Powiatu, a w przyszłości, będą wykorzystane na inwestycje drogowe lub budowlane zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego.

Jednakże, w wyniku przekazania w formie darowizny na rzecz Gminy Tuszyn nieruchomości zabudowanej będącej siedzibą Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Pawła II w Tuszynie dokonanej na cele oświatowe, w tym związane z prowadzeniem Liceum, zmniejszyła się o 353 850,00 zł wartość gruntów stanowiących mienie Powiatu Łódzkiego Wschodniego. Niemniej jednak, dochody Powiatu na przestrzeni lat 2015 -2018 wzrosły w zakresie wpływów osiąganych z opłat za trwały zarząd składników majątkowych Powiatu. W roku 2015 wpływy z ww. tytułu wynosiły 20 081,50 zł, natomiast w roku 2018 wynoszą 35 443,03 zł.

Efekty

Uregulowanie stanów prawnych nieruchomości, tj. uporządkowanie dokumentów zarówno pod kątem geodezyjnym, jak i wieczysto-księgowym, które w konsekwencji stanowią niekwestionowany dowód na posiadanie tytułu własności do nieruchomości.

Na przestrzeni lat 2015 – 2018 podjęto czynności zmierzające do regulowania stanu prawnego nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa położonych na terenie powiatu łódzkiego wschodniego. Zakresem prac, objęto około 800 działek. W wyniku realizacji powyższego zadania uregulowaliśmy stan prawny 204 działek. W odniesieniu do pozostałych nieruchomości podejmowane są działania mające na celu zwiększenie liczby działek o uregulowanym stanie prawnym. W wielu przypadkach brak dokumentów potwierdzających prawo własności, wiąże się z rozpoczęciem procedury sądowej, która dokonywana jest na podstawie złożonego przez BiGN wniosku do sądu o wydanie orzeczenia w sprawie zasiedzenia prawa własności lub spadkowego. Proces wydania orzeczenia Sądu jest długotrwały ze względu na procedurę wieczysto-księgową (czas rozpatrzenia wniosku przez właściwy Sąd Rejonowy to około 3 miesiące) oraz postępowania cywilnego o zasiedzenie prawa własności (czas rozpatrzenia wniosku to około 1 rok).

Na przeprowadzenie powyższych zadań w roku 2015 wykorzystano kwotę w wysokości 25 578,30 zł, w roku 2016 – 15 999,88 zł, w 2017 roku – 7 411,44 zł, a do końca roku 2018 roku, Wydział Budownictwa i Gospodarki Nieruchomościami przewiduje wykorzystać środki w wysokości 50 000,00 zł. (45 000,00 zł - zadania zlecone, 5 000,00 zł - zadania własne).

Trafność

Cel dobrze sformułowany, działania prowadzone w ramach zadania przyczyniają się do regulacji stanów prawnych nieruchomości.

Skuteczność
Realizacja zadania prowadzi do osiągnięcia wyznaczonego celu głównego.
Efektywność
Zadanie realizowane jest w ramach przewidzianego budżetu.
Rekomendacje
Działania powiązane z zadaniami I.4.2 i I.4.1. Należy dołożyć wszelkiej staranności przy ich wykonywaniu.

Zadanie I.4.4	Tworzenie cyfrowych baz danych i systemów udostępniania danych	Powiat

Celem głównym zadania jest tworzenie systemu informacyjnego o nieruchomościach, umożliwiającego udostępnianie zgromadzonych w nim danych o gruntach, budynkach, lokalach, i ich właścicielach, w sposób jednolity dla kraju.

Powiat Łódzki Wschodni w 2015 roku rozpoczął prace zmierzające do pozyskania środków finansowych z Unii Europejskiej w ramach CT 2 (celu tematycznego 2) „Zwiększenie stopnia wykorzystania i jakości TIK (technologii informacyjno-komunikacyjnych), Osi Priorytetowej VII „Infrastruktura dla usług społecznych, Działania VII.1 „Technologie informacyjno-komunikacyjne", Poddziałania VII.1.3 „Rozwój e-administracji" Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 z przeznaczeniem na realizację ww. zadania.

W roku 2016 Powiat wraz z 14 innymi członkami zrzeszonymi na terenie powiatów województwa łódzkiego, podjął czynności zmierzające do zwiększenia zdolności aplikowania o dofinansowanie projektu, polegające na podjęciu uchwały w sprawie przyjęcia statutu Związku Powiatów Województwa Łódzkiego, którego celem jest wspólne realizowanie cyfryzacji baz danych ewidencji gruntów i budynków, utworzenie cyfrowych baz danych obiektów topograficznych, złożenie geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu oraz informatyzacja zbiorów państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w obszarach wskazanych przez powiaty będące jego członkami.

W 2017 roku zostało przygotowane Studium Wykonalności projektu *„Budowa Systemu Informacji Przestrzennej wspierającego świadczenie e-usług przez powiaty z terenu województwa łódzkiego"* oraz zawarto umowę o jego dofinansowanie.

W bieżącym, 2018 roku, Związek Powiatów Województwa Łódzkiego w ramach swoich statutowych zadań zrealizuje zamówienia dotyczące wdrożenia tzw. e – usług (Geoportal) oraz zakupu sprzętu informatycznego, natomiast na początku przyszłego roku zostaną ogłoszone pierwsze zamówienia na dostawy baz danych.

Istotnym elementem omawianego zadania jest wdrożenie geoportalu dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego umożliwiającego za pomocą internetu udostępnianie danych gromadzonych w powiatowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym. System ten powinien zawierać dwie grupy tematyczne podzielone ze względu na możliwość dostępu do danych. Część danych powinna być udostępniana bez żadnych ograniczeń (np. granice działek ewidencyjnych, budynki, sieć uzbrojenia terenu) natomiast część danych powinna być chroniona i udostępniana np. tylko podmiotom realizującym zadania publiczne.

Geoportal ze swoją częścią publiczną może zawierać także elementy spoza tematyki rozumianej jako ściśle geodezyjna. Na prowadzonej mapie można umieszczać informacje dotyczące położenia np. placówek oświatowych, urzędów pocztowych, przychodni itp. Poszerzenie projektowanego serwisu o te informacje musi jednak nastąpić w kooperacji z gminami lub innymi

zainteresowanymi podmiotami. Uruchomienie modułów geoportalu dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego nastąpi najprawdopodobniej pod koniec bieżącego roku.

Efekty

Zbudowanie w Polsce interoperacyjnej infrastruktury informacji przestrzennej, tj. dającej możliwość łączenia istniejących już i prowadzonych przez różne podmioty zbiorów danych przestrzennych.

Od lipca 2016 r. nadzór nad realizacją powyższego zadania sprawuje Dyrektor Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej Kartograficznej dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego.

Rekomendacje

Wskazany jest dalszy rozwój Geoportalu. Łatwość dostępu do informacji przestrzennej związanej z siecią uzbrojenia terenu, treścią miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, czy też innymi elementami związanymi z życiem społeczno-gospodarczym może w dalszej perspektywie przyczynić się do przyciągnięcia potencjalnych inwestorów, a tym samym stworzenia np. nowych miejsc pracy.

Cel strategiczny II: Poprawa jakości życia mieszkańców		***Podmioty odpowiedz. za realizację***
Cel operacyjny II.1	Poprawa stanu i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	
Zadanie II.1.1	Prowadzenie działań informacyjnych, edukacyjnych i promocyjnych dotyczących bezpieczeństwa	Powiat, Policja, PSP

Głównym celem działań podejmowanych w ramach zadania jest poprawa stanu i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Powiatu poprzez informowanie, edukowanie i promowanie szeroko pojętego bezpieczeństwa odnoszącego się do ruchu drogowego, ochrony przeciwpożarowej, bezpiecznych zachowań społecznych i prozdrowotnych.

Realizatorami działań są: Wydział Polityki Społecznej i Promocji Powiatu Starostwa Powiatowego w Łodzi (w dziale 754 Bezpieczeństwo Publiczne i Ochrona Przeciwpożarowa), Komenda Powiatowa Policji powiatu łódzkiego wschodniego oraz Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej powiatu łódzkiego wschodniego we współdziałaniu z gminami Powiatu oraz szkołami z terenu Powiatu.

Efekty

Konkursy i zawody dotyczące bezpieczeństwa, akcje informacyjne Policji i Straży Pożarnej. Miernikiem jest ilość określonych działań, rozprowadzonych urządzeń i materiałów odblaskowych.

Powiat Łódzki Wschodni w latach 2015 - 2017 realizował konkursy, turnieje i zawody sportowo-pożarnicze w ramach patronatu Starosty Łódzkiego Wschodniego lub współorganizacji oraz zakupy materiałów odblaskowych, czujników czadu i materiałów edukacyjnych w ramach realizacji zadań zapisanych w Powiatowym Programie Zapobiegania Przestępczości i Bezpieczeństwa Obywateli na lata 2013 – 2017 dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego. Wydatki poniesione na ten cel obrazuje poniższa tabela:

Tabela 7. Wydatki Powiatu w dziale 754 – Bezpieczeństwo Publiczne i Ochrona Przeciwpożarowa

Rok	2015		2016		2017		Razem	
Forma integracji	Ilość	Wydatki	Ilość	Wydatki	Ilość	Wydatki	Ilość	Wydatki
Patronat Starosty	6	4 078,76	4	2 326,27	4	4 056,22	14	10 463,25
Organizacja/Współorganizacja	1	761,00	-	0,00	-	0,00	-	761,00
Zakupy czujników CO_2, wykrywaczy dymu i materiałów edukacyjnych	-	0,00	-	1 230,13	-	1 315,78	-	2 545,91
Zakup materiałów odblaskowych	-	8 238,30	-	4 895,40	-	7 130,19	-	20 264,13
Razem	7	13 078,06	4	8 451,80	4	12 502,19	14	34 034,29

Materiały odblaskowe, czujniki CO_2 , materiały edukacyjne są bezpłatnie dystrybuowane wśród mieszańców Powiatu przez funkcjonariuszy Policji i Straży Pożarnej podczas działań związanych z poprawą bezpieczeństwa przeciwpożarowego oraz w ruchu drogowym.

Dodatkowo, w 2015 roku Powiat przekazał na konto Funduszu Wsparcia Policji Komendy Wojewódzkiej w Łodzi środki finansowe w wysokości 3 000,00 zł na zakup samochodu służbowego dla potrzeb Komendy Powiatowej Policji w Koluszkach.

Komenda Powiatowa Policji powiatu łódzkiego wschodniego w Koluszkach prowadziła akcje prewencyjne, mające na względzie zapobieganie zjawiskom patologicznym i ich zwalczanie. Działania te nastawione były głównie na prowadzenie prelekcji, spotkań i pogadanek na terenie szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. W latach 2015 – 2017 na terenie powiatu łódzkiego wschodniego przeprowadzono w tym zakresie liczne spotkania z młodzieżą między innymi w ramach ,,Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii", rządowego programu „Bezpieczna i przyjazna szkoła", „Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych" czy rządowego Programu Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej" im. Stanisława Stasiaka, w ramach którego, w drugim półroczu 2017 roku funkcjonariusze KPP Łódź-Wschód i Posterunku Policji w Andrespolu, pracownicy Urzędu Gminy w Andrespolu oraz instytucji wspierających realizowali projekt ,,Bezpieczeństwo w Gminie Andrespol – dzielnicowy w tworzeniu lokalnego systemu bezpieczeństwa". Działania przeprowadzone w ramach projektu miały na celu budowę, wspieranie i rozwój zintegrowanej wspólnoty społecznej na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego, a realizowany program o charakterze interdyscyplinarnym opierał się na współpracy z organami administracji rządowej, samorządowej oraz z organizacjami pozarządowymi.

Bezpośrednimi adresatami projektu była przede wszystkim młodzież szkół ponadgimnazjalnych, gimnazjalnych i dzieci w wieku przedszkolnym, a także kadra pedagogiczna szkół, rodzice, i opiekunowie – łącznie grupa ponad 1 370 osób z terenu gminy Andrespol. W ramach projektu, wydatkowane zostało ponad 60 000,00 zł, w tym 10 000,00 zł wkładu własnego Gminy Andrespol oraz 50 000,00 zł dofinansowania z „Programu Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań Razem Bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017". Projekt umożliwił stworzenie MOBILNEGO STANOWISKA, inwestycji, dzięki której będzie możliwe prowadzenie działań profilaktycznych w kolejnych latach po zakończeniu realizacji projektu.

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Koluszkach powiatu łódzkiego wschodniego w latach 2015 - 2017 przeprowadziła cykliczne działania edukacyjne na temat zagrożeń i sposobów postępowania w przypadku ich powstania. Współpracowała w tym zakresie z Nadleśnictwem oraz Policją. W trakcie spotkań i pogadanek edukacyjnych, prelegenci szczególny

nacisk kładli na zagrożenia powstające w porze wiosennej, kiedy nasilają się pożary traw. Tym samym włączono się w akcję „STOP pożarom traw". Na łamach prasy oraz na stronie internetowej zamieszczano artykuły dotyczące zachowania zasad bezpieczeństwa, wypalania pozostałości roślinnych, zachowania się podczas anomalii pogodowych itp.

Ponadto, organizowano co roku Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom", akcje „Bezpieczne Ferie" oraz „Bezpieczne Wakacje". Organizowano również spotkania w formie pogadanek w szkołach, Miejskim Ośrodku Kultury, OSiR Koluszki i w innych placówkach.

W ramach realizacji programu „Zgaś Ryzyko" oraz akcji „Nie dla czadu" prowadzono pokazy i konkursy z nagrodami.

W latach 2015 - 2018 KPPSP włączała się do akcji „Otwarte Dni Strażaków Ratowników". W ramach akcji strażnicę odwiedzały dzieci w wieku przedszkolnym, młodzież szkolna, licealiści oraz dzieci i młodzież ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Koluszkach. Podczas spotkań przeprowadzano pokazy wyjazdu alarmowego, działań ratowniczo-gaśniczych, prezentowano sprzęt, strażnicę oraz izbę tradycji. Corocznie organizowano akcje „Bezpieczne Ferie" oraz „Bezpieczne Wakacje".

Regularnie prowadzono szkolenia z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy. Strażacy uczestniczyli w ćwiczeniach z zakresu sprawdzenia organizacji warunków ewakuacji z obiektów.

Komenda współpracowała z instytucjami oraz zakładami pracy z terenu Powiatu.
Podczas wszelkich akcji prowadzonych przez KPPSP rozprowadzane były ulotki o różnej tematyce odnoszącej się do zasad zachowania bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

Trafność

Cel dobrze sformułowany, zadanie realizowane w jego ramach odpowiada wymogowi poprawy stanu i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Powiatu.

Skuteczność

Zrealizowane działania prowadzą do osiągnięcia wyznaczonego celu.

Efektywność

Biorąc pod uwagę dużą ilość i różnorodność przeprowadzonych działań, należy uznać, że wysokość wydatkowych środków finansowych pozwoliły na skuteczne zrealizowanie działań informacyjnych i edukacyjnych oraz promocji bezpieczeństwa.

Rekomendacje

Kontynuować prowadzone działania.

Zadanie II.1.2	Zapobieganie przestępczości i demoralizacji nieletnich	Szkoły, Policja

Głównym celem działań podejmowanych w ramach zadania jest poprawa stanu i poczucia bezpieczeństwa młodzieży i mieszkańców poprzez działania prewencyjne skierowane do młodzieży Powiatu, dotyczące bezpiecznych zachowań społecznych i prozdrowotnych.

Realizatorami działań są: Komenda Powiatowa Policji powiatu łódzkiego wschodniego szkoły i placówki prowadzone przez Powiat.

Efekty

Podniesienie świadomości uczniów i ich środowiska w zakresie zagrożeń wynikających z różnego typu uzależnień (alkohol, nikotynizm, narkotyki, dopalacze) i niebezpiecznych zachowań (przemoc fizyczna i psychiczna, HiV/AIDS) poprzez udział uczniów, nauczycieli, rodziców i lokalnej społeczności w programach promujących życie wolne od nałogów i prospołeczne zachowania.

I Liceum Ogólnokształcące im. H. Sienkiewicza w Koluszkach w latach 2015 - 2018 aktywnie uczestniczyło w projekcie ,,Razem bezpieczniej" im. Władysława Stasiaka realizowanym we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Koluszkach. Zapobieganiu przestępczości służyły wszystkie organizowane w szkole imprezy integracyjne i edukacyjne, w których średnio uczestniczyło od 100 do 150 uczniów. Społeczność szkolna uczestniczyła w akcjach policji (np. PAT) Czynniki mające wpływ na sukces lub porażkę: większość działań w szkole spotyka się z dużym zainteresowaniem jeśli nauczyciele odpowiednio zmotywują młodzież. Imprezy organizowane przez Policję odbywają się po lekcjach bywają więc trudności w naborze uczestników.

Propozycja działań rzutujących na efekt końcowy: informować z większym wyprzedzeniem o planowanych przez Policję zajęciach edukacyjnych i akcjach. Skuteczniejsze motywowanie uczniów.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Koluszkach na przestrzeni lat 2015 – 2018 organizował dla uczniów zajęcia

- profilaktyczne („Nieletni w świetle ustawy o postępowaniu nieletnich" prowadzone przez funkcjonariuszy KPP w Koluszkach – uczestniczyło 123 uczniów),
- zajęcia edukacyjne („Nie poddaj się – przezwyciężysz kryzys", „Kryzys psychiczny - zmiana na lepsze", „Pokonaj kryzys" – uczestniczyło 212 uczniów) oraz z zakresu profilaktyki HIV/AIDS) realizowane przy współpracy z Fundacją Wsparcia Psychospołecznego z Łodzi**,**
- zajęcia warsztatowe odnoszące się do profilaktyki HIV/AIDS pod hasłem Akademia Liderów, Promocji Zdrowia, realizowane przy współpracy z Polskim Towarzystwem Psychologicznym (wzięło w nich udział 95 uczniów).
- Szkoła uczestniczyła także w projekcie „Razem bezpieczniej" im. Władysława Stasiaka, realizowanym w 2016 roku we współpracy z KPP w Koluszkach.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Koluszkach w celu przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich na przestrzeni lat 2015-2018 podjął szereg działań profilaktycznych i zapobiegawczych, spośród których wiele realizowanych jest cyklicznie przy współpracy z instytucjami wspierającymi działania szkoły:

- Społeczną Akademią Nauk z Bełchatowa, której wykładowcy prowadzą w szkole warsztaty profilaktyczno-edukacyjne w ramach lekcji z wiedzą. Tematyka warsztatów poruszała współczesne zagrożenia przestępczością w szkołach, konsekwencje prawne i społeczne prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu lub środków podobnie działających, związku patologii społecznych ze zjawiskiem przestępczości oraz radzenia sobie ze stresem i emocjami;
- Komendą Powiatową Policji w Koluszkach, Wydział ds. Patologii i Nieletnich - zajęcia w ramach szkolnego programu profilaktyki „Narkotyki, dopalacze – jak się przed tym bronić", realizowane w ramach Wojewódzkiej Kampanii Edukacyjnej „Dopalaczom mówimy stop, wybieramy zdrowie";
- Współpraca z Fundacją Wsparcia Psychospołecznego z Łodzi - zajęcia psychoedukacyjno - profilaktyczne kształtujące kompetencje odnośnie ochrony własnego zdrowia psychicznego „Kryzys psychiczny – zmiana na lepsze";
- Centrum Profilaktyki Społecznej z Milanówka zorganizowano prowadzone przez trenera warsztaty psychoedukacyjne z modułu: „Człowiek w świecie technologii cyfrowych", pt. „Jak nie dać się złapać w sieć". Pogłębiono wiedzę uczniów dotyczącą zachowania w sytuacji ataków w sieci lub naruszania dóbr osobistych, wyjaśniono kluczowe pułapki w sieci i zasady ich unikania;

Zajęcia edukacyjne realizowane co roku dla uczniów klas pierwszych:

- Realizacja programu profilaktycznego „Bez znieczulenia” – profilaktyka szkód alkoholowych i narkotykowych wzbogacona o dopalacze;
- Zajęcia edukacyjne mające na celu przeciwdziałanie demoralizacji i niedostosowaniu społecznemu młodzieży – „Nieletni w świetle ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich”. Poszanowanie norm, autorytetów, kultura osobista, kultura słowa, art.216 § 1. - zniewaga, pogarda, demoralizacja, przeciwdziałanie agresji w szkole.
- Zajęcia edukacyjne mające na celu zapoznanie z procedurami postępowania wobec uczniów według Statutu Szkoły (obowiązki ucznia, kary, nagrody, oceny ze sprawowania, wagary, aspekt wychowawczy i profilaktyczny). Rozwijanie umiejętności korzystania ze znajomości podstawowych norm, dokumentacji szkolnej, zasad funkcjonowania szkoły.

Ponadto, szkoła realizuje:

- Program profilaktyczny „ARS – czyli jak dbać o miłość”;
- Elementy programu profilaktycznego „Saper” – czyli jak rozminować agresję.
- Warsztaty psychologiczne pt. „Opanuj emocje i wygraj ze stresem” oraz pt. ”Czas zmobilizować się do nauki” – oswajanie czasu, czyli jak nim zarządzać;
- Zajęcia profilaktyczno-edukacyjne w ramach Szkoły Promującej Zalecenia Kodeksu Walki z Rakiem. Prewencja substancji psychoaktywnych;
- Wywiadówki profilaktyczne dla rodziców;
- W roku szkolnym 2016/2017 szkoła wzięła udział w Miejsko-Gminnym projekcie realizowanym w ramach Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem Bezpieczniej” im. Władysława Stasiaka.
- W 2015 roku zorganizowano spotkanie edukacyjne dla młodzieży i wychowawców ze specjalistą terapii uzależnień, kierownikiem warszawskiej poradni MONAR.

Szkoła opracowuje program wychowawczo-profilaktyczny na poszczególne lata, w którym dokonuje wyboru tematyki planowanych działań profilaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zgodnych z priorytetami MEN wynikającymi z diagnozy środowiska szkolnego.

W roku szkolnym 2015/2016 w celu sprawdzenia oceny skuteczności podejmowanych w szkole działań profilaktyczno-wychowawczych zapisanych w Programie Profilaktyki oraz Programie Wychowawczym, przeprowadzono ewaluację tych programów. Rekomendacje po przeprowadzonej ewaluacji zalecają:

- dalszą dbałość o zwiększenie dyscypliny oraz konsekwentne jej przestrzeganie,
- dbałość o kulturę słowa, w tym eliminowanie wulgaryzmów,
- prowadzić działania ukazujące zagrożenia związane z korzystaniem z komputera, internetu, telefonii komórkowej,
- uwzględnić zagadnienia dotyczące zdrowego trybu życia na godzinach z wychowawcą (zróżnicowany i zbilansowany sposób odżywiania się, promocja aktywności ruchowej).

Ewaluacja wskazała zalety badanych programów:

- podejmowane działania profilaktyczno-wychowawcze w szkole przyczyniają się do uzyskiwania pozytywnych efektów tj. wysokiej świadomości uczniów odnośnie szkodliwości zachowań ryzykownych, wynikających z nich konsekwencji oraz negatywnych skutków – straty dla zdrowia,
- uczniowie czują się w szkole bezpiecznie,
- szkoła jest postrzegana jako przyjazna, pomocna i wspierająca zarówno ucznia jak i rodzica,
- szkoła zacieśniła współpracę nauczyciel-uczeń-rodzic,
- rodzic uczestniczy w życiu szkoły, zapoznaje się z programami, opiniuje je, udziela wskazań.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Koluszkach na przestrzeni lat 2015 - 2017 podejmował działania zapobiegające demoralizacji nieletnich, dobrane pod kątem grupy związanej z funkcjonowaniem SOSW, tj.: nauczycieli, uczniów i ich rodziców. W okresie od 2015 r. do 30.06.2018 były to:

- pogadanki, warsztaty profilaktyczne dotyczące szkodliwości stosowania substancji psychoaktywnych, w łącznej liczbie 80, od 25 do 28 na rok (w 2018 roku – 15),
- warsztaty na temat prawidłowej komunikacji, wzmacniające samoocenę i samoświadomość, w łącznej liczbie 115, od 30 do 45 w ciągu roku (w roku 2018 – 22),
- spotkania zespołu ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej w łącznej liczbie 74, od 23 do 27 na rok (w 2018 roku – 11),
- spotkania zespołów zadaniowych: profilaktyczno-wychowawczego, ds. okresowej oceny wychowanków internatu, wczesnego wspomagania rozwoju, ds. uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, ds. świetlicy i jej wychowanków, ds. statutów, ds. promocji placówki, nauczycieli uczących w klasach IV-VI szkoły podstawowej, nauczycieli uczących w gimnazjum w łącznej liczbie 84, od 26 do 30 (w 2018 roku – 15),
- organizowanie niepowodujących zagrożeń, aktywnych form spędzania czasu wolnego obrazuje poniższa tabela:

Tabela 8. Aktywne formy spędzania czasu wolnego uczniów SOSW

Tytuł/zakres tematyczny działania	**Liczba inicjatyw/uczniów w poszczególnych latach**			
	2015	**2016**	**2017**	**2018 (do 30.06.2018)**
Teatralno-muzyczne	10	11	13	13
Rękodzieła artystycznego	3	4	3	-
Sportowe	5	4	14	-
Miłośników Literatury	-	5	6	-
Informatyczne	5	6	6	8
Ekologiczno-przyrodnicze	-	8	6	-
e-Twining	10	8	-	-
Taneczne	-	5	12	-

Do sukcesu w realizacji zadań dydaktyczno-wychowawczych i opiekuńczych Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego przyczyniło się zaangażowanie nauczycieli i dobra współpraca z instytucjami zewnętrznymi:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - współdziałanie w zakresie radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi i przeciwdziałanie patologii w życiu rodzinnym uczniów będących wychowankami rodzin zastępczych,

- Miejskie i gminne Ośrodki Pomocy Społecznej - organizowanie dowozów do placówki dla uczniów z niepełnosprawnościami, finansowanie posiłków dla uczniów pochodzących z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej,
- Stowarzyszenie Rodzin Dzieci Specjalnej Troski w Koluszkach - współorganizacja obchodów Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych oraz Dnia Godności Osób Niepełnosprawnych Intelektualnie, organizacja spotkań grupy wsparcia rodziców dzieci z autyzmem, organizacja pikników rodzinnych i wycieczek,
- Sądy - współpraca z kuratorami społecznymi i zawodowym celem rozeznania sytuacji rodzinnej, wyznaczenia odpowiednich form pomocy, przeciwdziałania patologiom życia rodzinnego.

Komenda Powiatowa Policji powiatu łódzkiego wschodniego. Funkcjonariusze Komendy w toku działań ukierunkowanych na poprawę jakości życia mieszkańców powiatu łódzkiego wschodniego, a w szczególności mających na celu zapobieganie przestępczości i demoralizacji nieletnich, na przestrzeni lat 2015 – 2017 ujawnili zobrazowane w poniższej tabeli zachowania nieakceptowalne społecznie i liczbę nieletnich, którzy się ich dopuścili.

Tabela 9. Liczba nieletnich i rodzaj ujawnionych zachowań nieakceptowanych społecznie

L.p.	Rodzaj zachowania	2015	2016	2017	Razem
		ilość	ilość	ilość	
1.	Czyny karalne	-	-	4	4
2.	Zagrożenie demoralizacją	102	90	48	240
3.	Pod wpływem alkoholu	26	26	32	84
4.	Pod wpływem narkotyków	-	2	-	2
5.	Wnioski o wszczęcie postępowania opiekuńczego do Sądów Rejonowych, Wydział Rodzinny i Spraw Nieletnich	53	11	8	72
6.	Rozmowy profilaktyczno-wychowawcze	47	42	55	144
7.	Uciekinierzy z domów rodzinnych	-	-	6	6
8.	Uciekinierzy z Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego lub MOS (Socjoterapii)	-	-	5	5
	Razem	228	171	158	557
Dorośli pod wpływem alkoholu doprowadzeni do pomieszczeń dla osób zatrzymanych w celu wytrzeźwienia		188	75	124	387

Trafność

Cel dobrze sformułowany, działania prowadzone w ramach sprzyjają zapobieganiu przestępczości i demoralizacji nieletnich.

Skuteczność

Zrealizowane działania prowadzą do osiągnięcia wyznaczonego celu. Każda ze szkół realizuje je w zakresie odpowiadającym potrzebom uczniów i liczebności uczniów w szkole.

Efektywność

Duża ilość i różnorodność tematyczna przeprowadzonych działań wpływa na podniesienie świadomości uczniów i ich środowiska zagrożeń wynikających z uzależnień oraz wpływa na kształtowanie prospołecznych postaw.

Rekomendacje

Realizacja zadania ważna dla kształtowania akceptowanych postaw społecznych i zachowania dobrej kondycji psychofizycznej uczniów. Utrzymać ilość i poziom merytoryczny prowadzonych działań.

Zadanie II.1.3	Ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń w miejscach publicznych	Policja
Zadanie II.1.4	Wykrywanie i ściganie sprawców przestępstw i wykroczeń	Policja

Zgodnie z ustawą o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 r. Komendant Powiatowy Policji jest organem administracji rządowej na obszarze województwa właściwym w sprawach ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego, podległy Komendantowi Wojewódzkiemu Policji.

Komendanta Powiatowego Policji powołuje i odwołuje Komendant Wojewódzki Policji, po zasięgnięciu opinii Starosty. Komenda Powiatowa Policji jest jednostką organizacyjną Policji przy pomocy której Komendant Powiatowy Policji realizuje zadania określone w ustawach. Komendant Powiatowy Policji jest przełożonym policjantów na terenie swojego działania.
Szczegółowo te kwestie reguluje Zarządzenie nr 1041/07 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji.

Funkcjonariusze **Komendy Powiatowej Policji Łódź Wschód** na bieżąco realizują działania zmierzające do poprawy stanu i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, tj. zadania wpisujące się w „Cel strategiczny II: Poprawa jakości życia mieszkańców". Działania te prowadzone są z uczniami, seniorami, działkowcami, przedstawicielami urzędów, itp., z których nie jest sporządzana dokumentacja w celach statystycznych. Nie można również stwierdzić czy w tym zakresie odniesiony jest sukces czy porażka, ponieważ występowanie zagrożeń jest często incydentalne i nie do przewidzenia.

Sprawozdania z działalności Komendy Powiatowej Policji powiatu łódzkiego wschodniego są co roku przedkładane Staroście Łódzkiemu Wschodniemu. Zawierają one informacje odnośnie charakterystyki przestępczości nieletnich, zagrożeń w ruchu drogowym oraz dane ogólne dotyczące przestępczości.

W ramach skutecznego zarządzania kryzysowego prowadzone są ćwiczenia dowódczo – sztabowe mające na celu sprawdzenie przyjętych procedur postępowania, obiegu i wymiany informacji z innymi służbami oraz realizację ustawowych zadań prowadzonych podczas działań.

Rekomendacje

Należy kontynuować prowadzone działania.

Zadanie II.1.5	Skuteczne zarządzanie kryzysowe w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa publicznego	Powiat, Policja, PSP, OSP

Głównym celem działań podejmowanych w ramach zadania jest zapewnienie funkcjonowania kluczowych instytucji i służb Powiatu w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa publicznego.

Realizatorem zadania jest Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego, służby mundurowe tj.: Policja i Państwowa Straż Pożarna oraz formacje ochotnicze, np. OSP.

Efekty

Utrzymywanie sprawności operacyjnej i dowódczej realizatorów zadania.

Działalność realizatorów reguluje ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym oraz przepisach prawa właściwych dla służb współdziałających w sytuacjach kryzysowych, tj. sytuacjach wypływających negatywnie na poziom bezpieczeństwa ludzi, mienia w znacznych rozmiarach lub środowiska, wywołujących znaczne ograniczenia w działaniu właściwych organów administracji publicznej ze względu na nieadekwatność posiadanych

sił i środków. Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego następuje w następujących zdarzeniach mających znamiona sytuacji kryzysowej:

- skażenia chemiczne lub radiacyjne,
- zakłócenia w dostawach wody pitnej oraz dostawach ciepła,
- huragany,
- pożary wielkopowierzchniowe,
- epidemia,
- zagrożenia o charakterze terrorystycznym,
- katastrofy budowlane,
- zdarzenia komunikacyjne,
- przekroczenie poziomu substancji niebezpiecznych.

W razie wystąpienia któregoś z wyżej wymienionych zagrożeń Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego działa w oparciu o „Plan Zarządzania Kryzysowego powiatu łódzkiego wschodniego" i „Plan ewakuacji (przejęcia) ludności, zwierząt i mienia II stopnia na wypadek masowego zagrożenia". W przypadku otrzymania informacji przez PCZK Starostwa Powiatowego w Łodzi o wystąpieniu symptomów lub samego zdarzenia odpowiednie informacje zamieszczane są na stronie internetowej Starostwa oraz powiadamiane są urzędy miejskie i gminne na terenie powiatu.

W ramach skutecznego zarządzania kryzysowego w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa publicznego Komenda Powiatowa Policji powiatu łódzkiego wschodniego i Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w latach 2015 – 2017 przeprowadziły ćwiczenia sztabowo-dowódcze, treningi dowódczo-sztabowe oraz manewry mające na celu integrację i koordynację działań poszczególnych służb ratowniczych i policji. Łącznie, w okresie od 2015 do roku 2017 Komenda Powiatowa Policji przeprowadziła 8 takich działań: w roku 2015 – 4, w 2016 r. – 3 i jedno w 2017 roku na terenie gmin Powiatu. Łączna liczba typów ćwiczeń i manewrów przeprowadzonych przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej wyniosła 21 działań: 15 – w 2015 roku, w tym dwa na szczeblu wojewódzkim i po trzy, w roku 2016 i 2017.

Ponadto, na bieżąco realizowany jest plan modernizacji systemu alarmowania i ostrzegania ludności o powstałych zagrożeniach bezpieczeństwa publicznego na terenie Powiatu oraz plan modernizacji systemu łączności radiowej na terenie Powiatu pomiędzy wszystkimi służbami ratowniczymi.

Trafność

Cel dobrze sformułowany, działania prowadzone w ramach zadania odpowiadają wymogom skutecznego zarządzania kryzysowego.

Skuteczność

Zrealizowane działania prowadzą do osiągnięcia wyznaczonego celu.

Efektywność

Duża ilość, różnorodność, zakres merytoryczny i złożoność prowadzonych działań angażuje wiele służb. Poza KPP, KPPSP, OSP są to także wojska, służby leśne, sanitarne i weterynaryjne, które wymagają dużych nakładów finansowych. Nakłady oszacowane tylko przez KPPSP kształtują się na poziomie 2 000 000,00 zł.

Rekomendacje

Działania niezbędne dla skutecznego zarządzania w sytuacjach różnych zagrożeń. Ważne jest utrzymanie oraz ciągłe zwiększanie liczby i poziomu merytorycznego prowadzonych działań.

Zadanie II.1.6	Poprawa bezpieczeństwa pożarowego w Powiecie	PSP, OSP

Głównym celem zadania jest poprawa bezpieczeństwa pożarowego w Powiecie.

Realizatorem zadania jest Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna i Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego w Starostwie Powiatowym w Łodzi.

Efekty

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa pożarowego na terenie obiektów zlokalizowanych w Powiecie Łódzkim Wschodnim.

W okresie 2015 – 2017 prowadzono kontrole budynków mieszkalnych wielorodzinnych stanowiących zasoby starej zabudowy, doraźne kontrole operacyjne terenów leśnych i wiejskich, w tym hydrantów na sieciach wodociągowych oraz akcję „czujka w każdym domu".

Dążąc do poprawy bezpieczeństwa pożarowego w Powiecie Komenda podnosiła poziom wiedzy wśród strażaków Ochotniczych Straży Pożarnych. W tym celu przeprowadziła szereg szkoleń: Szkolenie Podstawowe Strażaków Ratowników OSP, Szkolenie kierowców konserwatorów OSP, Szkolenie Dowódców i Naczelników. W roku 2015 w szkoleniach wzięło udział 181 druhów, w 2016 i 2017 po 134, w tym w 2017 roku 11 Naczelników. W latach 2015 – 2016 szkolenia realizowane były z wykorzystaniem nowoczesnej platformy kształcenia e – learningowego w ramach realizacji projektu „Wioska internetowa". Ta forma szkoleń pozwala strażakom OSP zdobywać wiedzę w dogodnym dla nich czasie oraz ogranicza liczbę godzin wyznaczonych obowiązkowych spotkań.

Ponadto, opracowano i aktualizowano analizy i plany dotyczące bezpieczeństwa, prowadzano kontrole obiektów mających szczególne znaczenie dla bezpieczeństwa obywateli i bezpieczeństwa przeciwpożarowego oraz prowadzono czynności w zakresie przekazywania obiektów do użytkowania.

Wraz z funkcjonariuszami Policji, co roku kontrolowano na terenie Powiatu stoiska, na których dokonywany był obrót i sprzedaż materiałów pirotechnicznych przed zbliżającą się nocą sylwestrową;

Dodatkowo, propagowano program „Czad i Ogień – Obudź Czujność". Funkcjonariusze KPPSP obdarowali czujkami dymu kilka rodzin zamieszkujących w budynkach komunalnych i socjalnych na terenie powiatu łódzkiego wschodniego. Zainstalowanie czujek czadu stało się możliwe dzięki Starostwu Powiatowemu w Łodzi, które ufundowało czujki dualne wykrywające czad i dym.

Trafność

Cel dobrze sformułowany, działania prowadzone w ramach zadania zmierzają do podniesienia poziomu bezpieczeństwa pożarowego na terenie Powiatu.

Skuteczność

Zrealizowane działania prowadzą do osiągnięcia wyznaczonego celu.

Efektywność

Biorąc pod uwagę ilość i zakres przeprowadzonych działań oraz liczne szkolenia, w tym także szkolenia za pomocą platformy e-learningowej, należy uznać wysoką efektywność zrealizowanych działań.

Rekomendacje

Utrzymać ilość i poziom merytoryczny prowadzonych działań.

Cel operacyjny II.2	*Promocja i ochrona zdrowia*	
Zadanie II.2.1	Promowanie realizacji programów wynikających z Narodowego Programu Zdrowia (akcje informacyjne i szkolenia)	JST (służby Powiatu)

Do dnia 31 marca każdego roku jednostki samorządu terytorialnego przekazują właściwemu wojewodzie informację o zrealizowanych lub podjętych w ubiegłym roku zadaniach z zakresu zdrowia publicznego. Wojewoda weryfikuje tę informację pod względem spełniania określonych w ustawie wymagań oraz zgodności realizowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego celów i podjętych lub zrealizowanych zadań z celami operacyjnymi i zadaniami służącymi do ich realizacji, określonymi w Narodowym Programie Zdrowia.

Powiat Łódzki Wschodni nie realizuje odrębnych programów zdrowotnych, realizuje natomiast zadania z zakresu zdrowia poprzez swoje jednostki organizacyjne, w ramach ich działalności statutowej. Na tej podstawie składa Wojewodzie coroczną informację. Ponadto Powiat prowadził następujące działania:

1) Konferencja dotycząca profilaktyki nowotworowej w Starostwie Powiatowym w Łodzi. 15 września 2015 r. Powiat Łódzki Wschodni wspólnie z Wojewódzkim Ośrodkiem Koordynującym „Populacyjny Program Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Raka Szyjki Macicy" w województwie łódzkim zorganizował konferencję pt. „Jak uefektywnić profilaktykę raka szyjki macicy i raka piersi". Konferencję zorganizowano dla przedstawicieli świadczeniodawców z terenu Powiatu reprezentujących placówki Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej oraz Podstawowej Opieki Zdrowotnej. Tematem wiodącym było podniesienie poziomu profilaktyki cytologicznej i mammograficznej w Powiecie Łódzkim Wschodnim.
2) Współpraca z innymi jednostkami, wspieranie i promocja akcji zewnętrznych, upowszechnianie informacji o akcjach profilaktycznych na stronie internetowej i na facebooku oraz na terenie gmin, wsparcie organizacyjne, np. - współpraca z LUX MED – bezpłatne badania mammograficzne w mammobusie (2015r. - 2018r.).
3) Udział przedstawicieli Powiatu w konferencjach i wykładach na temat bezpieczeństwa zdrowotnego, m.in. cykl wykładów „Spotkanie ze zdrowiem": „Plan na lato: wakacje zdrowe i bezpieczne", „Lasy w Łódzkiem – piękno, turystyka, bezpieczeństwo zdrowotne", „Rola JST w poprawie dostępności do szczepień ochronnych", „Mapy potrzeb zdrowotnych".

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Łodzi prowadziła na terenie powiatu łódzkiego wschodniego liczne akcje informacyjne wpisujące się w promowanie realizacji programów wynikających z Narodowego Programu Zdrowia. Działania te nie wymagały nakładów finansowych i kierowane były do lokalnej społeczności, dzieci i młodzieży oraz ich rodziców i opiekunów. Obejmowały one trzy zakresy tematyczne tj. ograniczenie zdrowotnych następstw palenia tytoniu, kształtowanie postaw i zachowań zdrowotnych odnoszących się do prawidłowego żywienia i aktywności fizycznej oraz przeciwdziałania uzależnieniu od środków psychoaktywnych.

W latach 2015 - 2017 zrealizowane działania, ich rodzaj i zakres osób nimi objętych przedstawiały się następująco:

Tabela 10. Działania zrealizowane przez PSSE w ramach promowania Narodowego Programu Zdrowia

Rodzaj działania	2015 r.	2016 r.	2017 r.	Razem
	Liczba uczestników	Liczba uczestników	Liczba uczestników	
Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce				
Akcje prozdrowotne, informacyjno-edukacyjne: Nie Pal Przy Mnie, Proszę o Czyste Powietrze wokół Nas	200	2 250	2 100	4 550
Program edukacyjny „Trzymaj formę"				
Ekspozycja wizualna, akcje rozdawania materiałów oświatowych	830	850	1 400	3 080
Przeciwdziałanie uzależnieniu od środków psychotropowych				
Akcja prozdrowotna, informacyjno - edukacyjna, kampania społeczna i debata społeczna, ekspozycje wizualne	1 460	2 200	2 650	6 310
Edukacja dzieci i młodzieży przebywających w placówkach wypoczynku letniego i zimowego				
Akcja prozdrowotna, informacyjno - edukacyjna, ekspozycje wizualne, pogadanki	320	560	1 750	2 630
Razem	2 810	5 860	7 900	16 570

Uczniowie szkół prowadzonych przez powiat łódzki wschodni uczestniczyli na przestrzeni lat 2015 – 2017 w licznych spotkaniach edukacyjnych poświęconych zagadnieniom ochrony zdrowia i promocji zdrowego stylu życia oraz właściwych nawyków żywieniowych.

Rekomendacje

Należy kontynuować prowadzone działania.

Zadanie II.2.2	Właściwe zabezpieczenie sanitarno-epidemiologiczne	Powiat, Gminy

Realizatorem zadania jest głównie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łodzi, który wykonuje swoje zadania przy pomocy podległej mu **Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej** w Łodzi będącej podmiotem leczniczym, finansowanym z budżetu państwa zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej wraz z aktami wykonawczymi do tej ustawy.

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,

oraz nad podmiotami leczniczymi, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Ponadto, Inspektor podejmuje działania w celu zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych oraz pełni nadzór zapobiegawczy (inwestycyjny) i prowadzi działalność oświatowo- zdrowotną.

Nadzór sanitarny uzupełniany jest badaniami laboratoryjnymi – PSSE w Łodzi dysponuje akredytowanym laboratorium.

Na przestrzeni lat 2015 – 2018 zapadalność na choroby zakaźne, liczba chorób zawodowych, liczba osób zatrutych „dopalaczami", ilość przeprowadzonych kontroli i postępowań administracyjnych nie uległy zasadniczym zmianom. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych utrzymywała się na podobnym, korzystnym poziomie. Do jego utrzymania w dużej mierze przyczyniła się realizacja szczepień ochronnych, jak i właściwy nadzór nad zapobieganiem chorób zakaźnych.

W porównaniu do lat poprzednich w 2017 r wykonano mniejszą ilość kontroli, co wynika między innymi, ze zmiany przepisów dotyczących opiniowania podmiotów leczniczych do celów rejestracyjnych, a w konsekwencji wydano mniej decyzji. Karanie mandatowe utrzymuje się na tym samym poziomie.

Za czynnik mający wpływ na sukces, jakim jest stale poprawiający się stan sanitarny Powiatu, PSSE uznaje zaangażowany i wysoko wykwalifikowany personel.

Za porażkę w swojej działalności PSSE uznaje utrzymywanie się na podobnym poziomie, bardzo dużej liczby młodych ludzi zatrutych „dopalaczami". Mimo zlikwidowanych sklepów, nakładanych wysokich kar pieniężnych, dealerzy i sklepy internetowe oferujące środki zastępcze.

Pozytywny wpływ na efekty realizacji celów Strategii Rozwoju Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2015 - 2022, miała dobra współpraca ze Starostwem, Radą Powiatu, burmistrzami, wójtami, KPP w Koluszkach, KPPSP w Koluszkach, podmiotami leczniczymi i placówkami oświatowymi.

Wydział Polityki Społecznej i Promocji Powiatu w Starostwie Powiatowym w Łodzi.

Zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 3 sierpnia 1961 r. w sprawie stwierdzenia zgonu i jego przyczyny Starosta wyznacza lekarza do stwierdzania zgonu w sytuacji, gdy zgon nastąpił z powodu: nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania, kiedy do wystawienia karty zgonu i ustalenia jego przyczyny nie są zobowiązane inne osoby. Powiat w celu realizacji tego zadania zawiera corocznie od 2017 roku umowę na usługę stwierdzenia zgonu z lekarzem wyłonionym w trybie konkursowym i przeznacza środki finansowe na ten cel zgodnie z poniższą tabelą:

Tabela 11. Środki finansowe wydatkowane na umowy usługi stwierdzenia zgonu

Rok	Liczba stwierdzonych zgonów	Środki finansowe przeznaczone na realizację zadania (zł)	Liczba wykorzystanych środków finansowych (zł)
2015	1	1 200	150
2016	1	2 000	450
2017	7	4 950	3 150
2018	13	10 000	6 450*

*kwota aktualna na dzień 30.09.2018 r.

Zadanie II.2.3	Zabezpieczenie stanu sanitarno - weterynaryjnego zakładów produkujących środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego, środki żywienia zwierząt i gospodarstw rolnych utrzymujących zwierzęta gospodarskie	Powiat

Głównym celem zadania jest zabezpieczenie właściwego stanu sanitarnego w zakładach produkujących środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego, środki żywienia zwierząt oraz w gospodarstwach rolnych utrzymujących zwierzęta gospodarskie, poprzez stały monitoring chorób zwierząt i regularne szkolenia i prelekcje oświatowo-zdrowotne dotyczące zakaźnych chorób odzwierzęcych i ochrony zdrowia.

Realizatorem zadania jest **Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Łodzi** współpracujący z Powiatem i urzędami gmin.

PIW w Łodzi wykonuje swoje zadania na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. Nr 33, poz. 287 z późniejszymi zmianami) zgodnie z art. 3. 1. Inspekcja realizuje zadania z zakresu ochrony zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego w celu zapewnienia ochrony zdrowia publicznego.

W 2016 roku Powiatowy Lekarz Weterynarii prowadził stały monitoring chorób zwierząt w aspekcie zwalczania wścieklizny, gruźlicy, białaczki i brucelozy bydła, pryszczycy, choroby niebieskiego języka, afrykańskiego i klasycznego pomoru świń. Wymienione, najczęściej występujące choroby zakaźne zwierząt, przekładają się pośrednio lub bezpośrednio na zagrożenie zdrowia ludzi. Odbywały się także szkolenia i prelekcje wśród rolników i okolicznej ludności w ramach akcji oświatowo-zdrowotnej dotyczącej chorób zakaźnych i ochrony zdrowia:

- ASF dzików i świń - zwalczanie i profilaktyka, w którym uczestniczyło 33 urzędowych lekarzy weterynarii,
- ASF dzików - zwalczanie i występowanie w aspekcie zarządzania populacją dzików, które skierowane były do przedstawicieli kół łowieckich,
- ASF świń i dzików zagrożenia dla trzody chlewnej - zwalczanie i profilaktyka, którego uczestnikami było 60 hodowców trzody chlewnej,
- ASF świń i dzików – zagrożenia dla trzody chlewnej i populacji dzików, w którym udział wzięło 16 myśliwych.

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Łodzi na realizację powyższych zadań nie poniósł żadnych nakładów finansowych.

Ponadto, w lipcu 2017 roku w Jeziorku w gminie Koluszki odbyły się ćwiczenia z zakresu przeciwdziałania zagrożeniom związanym z ptasią grypą. Ich celem było doskonalenie umiejętności działania podczas ewentualnego wystąpienia zakażenia ptactwa grypą HPAI, która jest śmiertelną chorobą drobiu, zwalczaną z urzędu poprzez likwidację stad, powodującą duże straty ekonomiczne.

Ćwiczenia zorganizowano przy współudziale Starosty Łódzkiego Wschodniego, Powiatowego Lekarza Weterynarii, Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej, Powiatowego i Gminnych Zespołów Zarządzania Kryzysowego oraz Straży Państwowej Straży Pożarnej i Policji powiatu łódzkiego wschodniego. Były to ćwiczenia praktyczne, w trakcie których ćwiczono i omawiano zadania dla poszczególnych służb oraz wzajemną współpracę.

Cel operacyjny II.3	*Wzmocnienie polityki prorodzinnej*	
Zadanie II.3.1	Zapewnienie dzieciom całodobowej opieki i wychowania	Powiat, PCPR

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na podstawie zarządzenia nr 63/2011 Starosty Łódzkiego Wschodniego z dnia 5 października 2011 r. zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Łódzkim Wschodnim.

Bezpośrednim realizatorem zadań związanych z organizacją zastępczych form opieki nad dziećmi pozbawionymi opieki i wychowania ze strony rodziców biologicznych jest powołany przez kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie zespół do spraw pieczy zastępczej.

W skład zespołu wchodzą następujący pracownicy: starszy specjalista pracy socjalnej – koordynator zespołu, pracownik socjalny oraz koordynatorzy zatrudnieni w ramach zadaniowego czasu pracy i w ramach umowy o świadczenie usług, którzy pracują ze wszystkimi rodzinami zastępczymi z terenu Powiatu.

Struktura rodzin zastępczych na przestrzeni lat 2015 - 2018 przedstawiała się następująco:

Tabela 12. Struktura rodzin zastępczych w latach 2015 - 2018

Rodzaj rodziny zastępczej	2015			2016			2017			2018[1]		
	Liczba rodzin	Liczba dzieci		Liczba rodzin	Liczba dzieci		Liczba rodzin	Liczba dzieci		Liczba rodzin	Liczba dzieci	
			pełnoletnie			*pełnoletnie*			*pełnoletnie*			*pełnoletnie*
Rodziny zawodowe	11	33	*0*	12	34	*1*	9	18	*2*	8	16	*2*
Rodzinny dom dziecka	1	4	*0*	1	5	*1*	3	24	*2*	3	26	*0*
Rodziny niezawodowe	33	41	*7*	32	38	*4*	33	40	*7*	34	42	*9*
Rodziny spokrewnione	51	70	*16*	52	73	*13*	53	74	*17*	55	71	*16*
Razem	96	**148**	*23*	97	**150**	*19*	98	**156**	*28*	100	**155**	*27*

[1]Stan na 30.06.2018 r.

W 2015 r. 96 rodzin zastępczych zapewniało opiekę i wychowanie łącznie 148 dzieciom, w tym 105 dzieciom z terenu powiatu łódzkiego wschodniego, spośród których 23 pełnoletnim. Poza Powiatem umieszczonych było 35 dzieci (24 w rodzinach zastępczych i 11 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych). Tak więc, na koniec 2015 roku, pozostawało w pieczy zastępczej 140 dzieci pochodzących z terenu powiatu łódzkiego wschodniego.

W 2016 r. łącznie 97 rodzin zastępczych zapewniało opiekę i wychowanie 150 dzieciom, w tym 19 pełnoletnim (ogólnie 93 dzieci pochodzących z terenu powiatu łódzkiego wschodniego, przebywających na terenie Powiatu).

Ponadto, poza Powiatem umieszczonych było 31 dzieci, w tym 22 w rodzinach zastępczych i 9 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku, 124 dzieci z terenu powiatu łódzkiego wschodniego pozostawało w pieczy zastępczej.

W 2017 r. łącznie 98 rodzin zastępczych zapewniało opiekę i wychowanie 156 dzieciom, w tym 28 pełnoletnim (ogólnie 99 dzieci pochodzących z terenu powiatu łódzkiego wschodniego i 57 przebywających na terenie powiatu).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku, 125 dzieci z terenu powiatu łódzkiego wschodniego pozostawało w pieczy zastępczej, w tej liczbie 26 umieszczonych było poza Powiatem: 19 w rodzinach zastępczych i 7 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Łącznie w 2018 r. według stanu na dzień 30.06.2018 r. 100 rodzin zastępczych zapewniało opiekę i wychowanie 155 dzieciom, w tym 27 pełnoletnim wychowankom.

Poza Powiatem umieszczonych było 26 dzieci, pochodzących z terenu powiatu łódzkiego wschodniego w tym 19 dzieci w rodzinach zastępczych i 7 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Wnioski

Zwiększenie liczby dzieci wymagających wsparcia w procesie opieki i wychowania wymaga dostosowania form rodzinnej pieczy zastępczej do istniejących potrzeb. Poza tym należy również zwrócić uwagę na młodzież dysfunkcyjną pozbawioną opieki i wychowania, a wymagającą instytucjonalnego wsparcia specjalistycznego.

Trafność

Cel został prawidłowo sformułowany. Odpowiada zarówno potrzebom jak i rozwiązaniom prawnym w zakresie zapewnienia opieki i wychowania dzieciom tego pozbawionym.

Skuteczność

Mając na uwadze wzrost spraw związanych z dysfunkcjonalnością rodzin biologicznych, a tym samym brak właściwej opieki z ich strony, rozwój sieci rodzin zastępczych i system wsparcia na terenie powiatu gwarantuje prawidłową realizację założonego celu w zakresie zapewnienia opieki i wychowania dzieciom tego pozbawionym.

Rekomendacje

Na pewno należy utrzymać tempo wzrostu i rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej. Dodatkowo należy przedsięwziąć działania mające na celu zapewnienie specjalistycznej pomocy i opieki dla rodzin i dzieci, którzy tej formy pomocy wymagają.

Zadanie II.3.2	Pomoc rodzinom biologicznym, zastępczym i wychowankom usamodzielniającym się	JST, PCPR (Powiat, Gminy)

Praca z funkcjonującymi rodzinami zastępczymi oraz zapewnienie opieki dzieciom, których rodzice są ograniczeni we władzy rodzicielskiej lub jej pozbawieni - w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - jest zadaniem Powiatu, w imieniu którego działa organizator rodzinnej pieczy zastępczej.

Od dnia 1 stycznia 2012 roku funkcję Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Łódzkim Wschodnim pełni **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie**.

Bezpośrednim realizatorem zadań związanych z organizacją zastępczych form opieki nad dziećmi pozbawionymi opieki i wychowania ze strony rodziców biologicznych jest zespół do spraw pieczy zastępczej powołany przez Kierownika PCPR. Do zadań zespołu ds. pieczy zastępczej w latach 2015 - 2018 należało:

1) Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

- W roku 2015 w drodze naboru pozyskano 10 kandydatów (w tym 4 małżeństwa i 2 osoby samotne) do pełnienia funkcji rodziny niezawodowej oraz 2 kandydatów (1 małżeństwo) do pełnienia funkcji rodziny zawodowej;
- W roku 2016 pozyskano w drodze naboru 2 kandydatów (1 małżeństwo) do pełnienia funkcji rodziny zawodowej;
- W roku 2017 pozyskano w drodze naboru 5 kandydatów (2 małżeństwa i jedną osobę samotną) do pełnienia funkcji rodziny niezawodowej.

2) Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wydawanie zaświadczeń zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia i opinię.

Przeszkoleni kandydaci zostali zakwalifikowani do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej. Po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego na wniosek kandydatów wydane zostały, zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zaświadczenia kwalifikacyjne, potwierdzające spełnianie warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (świadectwo ukończenia szkolenia, opinia psychologiczno – pedagogiczna, warunki określone w art. 42 ust. 1 – 3 ww. ustawy);

3) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Przeszkolone rodziny uzyskują świadectwo ukończenia szkolenia PRIDE (program wspierania i rozwoju rodzin, będących częścią systemu opieki nad dziećmi zatwierdzony decyzją Ministra Polityki Społecznej) lub RODZINA:

- W roku 2015 przeszkolonych zostało 7 rodzin (12 osób). W szkoleniu uczestniczyli kandydaci na rodziny zawodowe i niezawodowe;
- W roku 2016 przeszkolonych zostało 5 rodzin (8 osób). W szkoleniu uczestniczyli kandydaci na rodziny zawodowe i niezawodowe;
- W roku 2017 przeszkolonych zostało 7 rodzin (11 osób). W 2017 roku przeszkolono jedynie kandydatów na rodziny niezawodowe.

4) Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie kwalifikacji z uwzględnieniem potrzeb szkoleniowych rodzin.

- W 2015 r. zorganizowano dla zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych 1 szkolenie doskonalące, którego celem było podniesienie kompetencji wychowawczych zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych. Tematyka szkolenia dotyczyła wpływu historii życia dziecka na jego funkcjonowanie w rodzinie zastępczej.
- W 2016 zorganizowano dla zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych 2 szkolenia doskonalące. Tematyka szkoleń dotyczyła uzależnień, w tym dopalaczy i alkoholu.
- W 2017 r. zorganizowano dla zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych 4 szkolenia doskonalące. Tematyka szkoleń dotyczyła procesu usamodzielniania oraz komunikacji werbalnej i niewerbalnej.

5) Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.

Na przestrzeni lat 2015 – 2017 nie zostały formalnie utworzone grupy wsparcia, jednakże wiele rodzin miało ze sobą kontakt i wymieniło się doświadczeniami. Okazję ku temu stanowiły między innymi organizowane dla rodzin zastępczych spotkania szkoleniowe.

W latach 2015 – 2016 rodziny zastępcze nie zgłaszały potrzeby uzyskania wsparcia ze strony rodzin pomocowych. W czasie urlopów wypoczynkowych zapewniały opiekę nad powierzonymi dziećmi wysyłając je na kolonie bądź wyjeżdżały razem zabierając dzieci. W roku 2017 jedna rodzina zastępcza zgłosiła potrzebę uzyskania wsparcia ze strony rodziny pomocowej z uwagi na zaplanowany zabieg chirurgiczny opiekuna zastępczego. W związku z tym, podpisano umowę o powierzenie dziecka pod opiekę rodziny pomocowej.

6) Organizowanie pomocy dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka wolontariuszy.

Funkcjonujące w Powiecie rodziny zastępcze nie korzystały z pomocy wolontariuszy. Żadna rodzina nie była zainteresowana uzyskaniem wsparcia ze strony osób obcych.

7) Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, sądami rodzinnymi, kuratorami sądowymi, szkołami, przedszkolami, poradniami pedagogiczno-psychologicznymi.

W celu zapewnienia właściwej opieki dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Łódzkim Wschodnim systematycznie współpracuje z sześcioma ośrodkami pomocy społecznej, czterema sądami rodzinnymi i nieletnich, przedszkolami, szkołami podstawowymi, gimnazjami i szkołami ponadgimnazjalnymi, do których uczęszczają dzieci przebywające w pieczy zastępczej, a także z organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta dotyczyła najczęściej następujących kwestii:

- diagnozowania sytuacji rodzin biologicznych, w których często występują problemy z alkoholem, bezrobocie, przemoc, problemy wychowawcze, niewydolność wychowawcza;
- podejmowania działań na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin naturalnych i ewentualnego powrotu dzieci do domu rodzinnego;
- umożliwiania rodzinom biologicznym kontaktu z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej;
- poprawy sytuacji szkolnej dzieci;
- wyrównywania deficytów rozwojowych dzieci i likwidowania zaburzeń zachowania wychowanków;
- zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- prowadzenie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- dokonywanie oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka;
- wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą;
- zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka poradnictwa, które ma na celu wzmocnienie kompetencji i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu;
- zgłaszanie do ośrodka adopcyjnego informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- koordynowanie planów pracy z rodziną i dzieckiem we współpracy z rodziną zastępczą, asystentem rodziny, przygotowywanie sprawozdań dla sądu o sytuacji dziecka raz na 6 miesięcy.

Zespół ds. Pieczy Zastępczej spotykał się regularnie, raz w miesiącu, aby dokonać omówienia bieżącej sytuacji podopiecznych i ocenić efekty pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto koordynatorzy pełnili dyżury w siedzibie Powiatowego Centrum (pracownicy etatowi dyżurowali dwa dni w tygodniu, pozostali przynajmniej 8 godzin w miesiącu).

Wnioski

Zmiany wprowadzone przez ustawodawcę w zakresie wsparcia rodzin i systemu pieczy zastępczej powodują sytuację, w której należy dostosować działania organizatora na rzecz potrzebujących rodzin biologicznych, rodzin zastępczych i wychowanków usamodzielniających się.

Trafność

Cel sformułowany prawidłowo, perspektywicznie zapewniający możliwość rozwoju systemu wsparcia i pomocy szeroko opisanej grupy rodzin, dzieci i wychowanków.

Skuteczność

W kontekście zmian prawnych i rozwoju systemu pieczy zastępczej wprowadzenie do pracy z rodzinami specjalistów oraz przede wszystkim rozwój sieci koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zapewnia skuteczność prawidłowej realizacji zadania.

Rekomendacje

Zwiększyć szkolenie i doskonalenie zawodowe tzw. „pomagaczy". Podjąć działania mające na celu przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób pracujących z potrzebującymi.

Zadanie II.3.3	Aktywizacja społeczna rodzin, integracja ze środowiskiem lokalnym	JST, PCPR

W ramach realizacji zadania odnoszącego się do aktywizacji społecznej rodzin na przestrzeni lat 1015 – 2018 **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie** zapewniło współpracę psychologów z rodzinami biologicznymi podczas oceny zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
Wnioski i rekomendacje analogiczne jak w zadaniu II.3.2.

Zadanie II.3.4	Karta Dużej Rodziny	Gminy

Realizacja zadania leży w gestii Gmin Powiatu Łódzkiego Wschodniego, dlatego zadanie nie było realizowane przez Powiat lub jego jednostki organizacyjne.

Cel operacyjny II.4	***Zapobieganie dysfunkcjonalności, wykluczeniu społecznemu i marginalizacji mieszkańców Powiatu***	
Zadanie II.4.1	Zabezpieczenie środków materialnych na zaspokojenie podstawowych potrzeb rodzin	JST (Powiat, Gminy)

Zasady pomocy dla repatriantów i przybyłych wraz z nimi członków najbliższej rodziny określone w ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (D.U. 2000 nr 106, poz. 1118 z późn.zm.).

W roku 2016 **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie** udzieliło pomocy obywatelowi Kazachstanu posiadającemu status repatrianta. Repatriant wraz z małżonką przebywa obecnie w Polsce, na terenie gminy Rzgów. Rodzina repatrianta została objęta pomocą finansową. Otrzymała zasiłek pieniężny przeznaczony na pokrycie kosztów przejazdu oraz pomoc na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie w łącznej wysokości 18 512,52 zł., z czego w roku 2015 została wypłacona kwota w wysokości 10 000,00 zł a pozostałą część środków finansowych tj. 8 812,52 zł. wypłacono w I kwartale 2016 roku.

Rodzina korzystała także ze wsparcia pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie kontaktów z urzędami i instytucjami oraz udzielania informacji prawnej.

W 2017 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie udzieliło pomocy jednemu obywatelowi obcej narodowości posiadającemu status repatrianta. Repatriant przebywa obecnie w Polsce, na terenie gminy Nowosolna. Zgodnie z decyzją Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Administracji został on objęty pomocą finansową w formie zasiłku pieniężnego przeznaczonego na pokrycie kosztów przejazdu w kwocie 2 880,80 zł oraz pomoc na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie w wysokości 8 707,10 zł. Łączna kwota przyznanej pomocy finansowej wyniosła 11 567,90 zł.
Na terenie powiatu łódzkiego wschodniego osiedlali się cudzoziemcy, posiadający Kartę Polaka. W roku 2017 czterem osobom zostały przyznane świadczenia pieniężne wypłacone z rezerwy celowej w łącznej kwocie w wysokości 24 000,00 zł. Zarówno odnośne decyzje, jak i środki finansowe przyznane były przez Wojewodę, Powiat jedynie przekazuje pomoc pieniężną i sporządza sprawozdania.

Wnioski

Zadanie administracji rządowej realizowane przez powiat w ścisłym powiązaniu i w oparciu o wystawione decyzje i dokumenty przez organy centralne. Również zabezpieczone finansowe jest dokonywane w budżecie wojewody.

Rekomendacje
Utrzymać sposób i formę realizacji zadania przez powiat przy współpracy ze służbami wojewody i władzami gmin właściwymi ze względu na miejsce osiedlenia się repatriantów, uchodźców czy też osób posiadających Kartę Polaka.

Zadanie II.4.2	Programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych zagrożonych patologią	JST (Powiat, Gminy)

Celem działania **Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Koluszkach** jest udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udzielania rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w zakresie wychowania i kształcenia dzieci i młodzieży.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koluszkach realizowała na przestrzeni lat 2016 - 2017 program profilaktyki niedostosowania społecznego. Działania jednostki zmierzające do jego realizacji przyjmowały formy prelekcji i warsztatów mających głównie na celu podniesienie wiedzy i umiejętności nauczycieli oraz kompetencji wychowawczych rodziców dzieci i młodzieży szkolnej:

1) Prelekcje dla rodziców i nauczycieli;
- W roku 2016: łącznie 6 prelekcji dla rodziców skierowanych osobno do rodziców gimnazjalistów, pięciolatków i dzieci sześcioletnich. W prelekcjach wzięło udział łącznie 146 rodziców dzieci i młodzieży;
- W roku 2017: 2 prelekcje dla nauczycieli mające na celu zapobieganie izolacji dziecka autystycznego. Wzięło w nich udział łącznie 46 nauczycieli.

2) Zajęcia warsztatowe:
- W roku 2016: 48 zajęć warsztatowych. Skorzystało z nich łącznie 870 osób;
- W roku 2017: 61 zajęć warsztatowych, z których skorzystało łącznie 1 325 osób, w tym 17 nauczycieli.

W szkołach prowadzonych przez Powiat istnieją programy profilaktyczne, obejmujące swym zakresem między innym zagadnienia dotyczące przeciwdziałania patologiom.
Rekomendacje. Należy kontynuować prowadzone działania.

Zadanie II.4.3	Prowadzenie opieki specjalistycznej dla osób uzależnionych, ofiar, sprawców i świadków przemocy	JST (Powiat,Gminy)
Zadanie II.4.4	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin	JST (Powiat, Gminy, PCPR)

W ramach realizacji programu pomocy osobom w kryzysie w powiecie łódzkim wschodnim przy **Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie** działa Punkt Interwencji Kryzysowej, w którym pomocy udzielają specjaliści: psycholog, prawnik, pracownik socjalny.

W latach 2015 - 2017 specjaliści udzielili łącznie 569 porad podczas spotkań z osobami w kryzysie, spośród których 15% skorzystało z pomocy przynajmniej dwukrotnie.

W myśl Uchwały nr 1473/2017 Zarządu Powiatu Łódzkiego Wschodniego z dnia 3 sierpnia 2017 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zostało koordynatorem działań ujętych w „Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2017 – 2021".

Jedyną formą, którą dotychczas realizowano w ramach zadania przeciwdziałania przemocy w rodzinie było poradnictwo w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej. Celem rozszerzenia zakresu dostępnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin, w roku 2017r.

PCPR wystosowało pismo do prezesów sądów działających na terenie Powiatu z propozycją podjęcia współpracy w zakresie kierowania do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym osób skazanych, zobowiązanych do udziału w zajęciach edukacyjnych, będących formą pomocy w redukowaniu zachowań agresywnych i kształtowaniu postaw odpowiedzialności za popełniane czyny. Kontakt nawiązała pani Kierownik Kuratorów Sądu Rejonowego Łódź – Widzew. Planowana jest współpraca ze sprawcami przemocy, którzy w wyrokach mają obowiązek udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koluszkach w latach 2016 - 2017 udzieliła klientom będącym w trudnych sytuacjach porad podczas 155 konsultacji indywidualnych. Placówka na swojej stronie internetowej umieszczała porady w zakresie dostępu do informacji o instytucjach świadczących pomoc terapeutyczną dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Wnioski

Zwiększenie zarówno ilości osób stosujących przemoc, a także ofiar tej przemocy powoduje sytuację, w której działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy permanentnie rozwijać. Tym bardziej, iż w wielu środowiskach przemoc jest zjawiskiem zwyczajowo przyjętym. Dotyczy to osób dorosłych, dzieci, a także podejścia i traktowania zwierząt tych domowych i gospodarskich.

Rekomendacje

Wskazuje się na zwiększenie form wsparcia, szczególnie dla ofiar przemocy. Ważne jest tutaj działanie władz gmin, które w sposób bezpośredni mogą oddziaływać na ofiary i sprawców przemocy. Istotna jest współpraca z pracownikami sądów w zakresie ochrony ofiar i kar dla sprawców.

Cel operacyjny II.5	***Rozwiązywanie problemów społecznych***	
Zadanie II.5.1	Rozwijanie systemu opieki nad osobami niepełnosprawnymi, psychicznie chorymi, upośledzonymi, długotrwale chorymi oraz starszymi i samotnymi	JST (Powiat,Gminy, PCPR)

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych to przede wszystkim wszelkie działania mające na celu ułatwienie pokonywania barier, w szczególności psychologicznych, architektonicznych, urbanistycznych, transportowych i w komunikowaniu się.

Powyższe zapisy określają obszar i zakres działania PCPR w oparciu o ustawę o pomocy społecznej i ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawę o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Na terenie Powiatu funkcjonują domy pomocy społecznej:

1) Dom Pomocy Społecznej w Lisowicach dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, który posiada 59 miejsc statutowych. Na terenie parceli należącej do Domu Pomocy Społecznej w Lisowicach ku końcowi zmierzają prace związane z rewitalizacją parku, a także termomodernizacją budynku administracyjno – mieszkalnego.

Placówka spełnia standardy zgodnie z obowiązującymi przepisami i posiada wpis Wojewody Łódzkiego z dnia 14 marca 2011r. nr PS.III.9013/27/2011.

2) Dom Pomocy Społecznej w Wiśniowej Górze dla osób przewlekle psychicznie chorych, który posiada 133 miejsca statutowe. Placówka spełnia standardy zgodnie z obowiązującymi przepisami wpis stały Wojewody Łódzkiego z dnia 10 listopada 2011 r. znak PS-III.90.13/23/2010.2011.

W Domu Pomocy Społecznej w Wiśniowej Górze w lipcu 2018 r. zostały rozpoczęte prace inwestycyjne w ramach Centrum Usług Społecznych „WISIENKA".

3) Dom Pomocy Stowarzyszenia Serc Jezusa i Maryi w Koluszkach dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych przeznaczony jest dla 16 osób w podeszłym wieku i 30 osób przewlekle somatycznie chorych.

Dom spełnia wszystkie standardy określone w art. 55 ust. 1 i ust. 2 ustawy o pomocy społecznej i w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 sierpnia 2012r. w sprawie domów pomocy społecznej. Posiada wpis stały Wojewody Łódzkiego (Decyzja Nr 9014/2/3/08 z dnia 24 listopada 2008r.).

Umowa Powiatu z Domem Pomocy w Koluszkach kończy się 31 grudnia 2018 r. Jest to data, od której placówka może rozpocząć funkcjonowanie, bez zlecenia usługi.

Na przestrzeni lat 2015 – 2017, liczba pensjonariuszy domów pomocy społecznej znajdujących się na terenie powiatu łódzkiego wschodniego oraz koszt utrzymania jednego mieszkańca obrazuje poniższa tabela:

Tabela 13. Liczba pensjonariuszy domów pomocy społecznej znajdujących się na terenie Powiatu koszt utrzymania jednego pensjonariusza

Nazwa – ilość miejsc statutowych	2015 r.		2016 r.		2017 r.	
	Liczba mieszkańców	Koszt utrzymania jednego mieszkańca	Liczba mieszkańców	Koszt utrzymania jednego mieszkańca	Liczba mieszkańców	Koszt utrzymania jednego mieszkańca
DPS w Lisowicach – 59 miejsc statutowych	61	2 946,00	58	3 007,00	57	3 208,00
DPS w Wiśniowej Górze – 133 miejsca statutowe	134	2 904,70	134	2 978,00	137	3 127,00
DPS w Koluszkach – 46 miejsc statutowych	40	2 950,00	44	2 800,00	53	3 100,00
Liczba mieszkańców łącznie	235		236		247	
Dofinansowanie domów pomocy społecznej z własnych dochodów Powiatu		312 341,39		234 301,60		431 995,87

W powiecie łódzkim wschodnim działa również **Warsztat Terapii Zajęciowej w Koluszkach**. Jednostką prowadzącą Warsztat jest Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych „Razem" w Koluszkach. Uczestnikami Warsztatu są osoby niepełnosprawne pochodzące z powiatu łódzkiego wschodniego i Powiatu Tomaszowskiego. Na plan finansowy WTZ składa się dofinansowanie jego działalności ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz dofinansowanie ze środków Powiatu Łódzkiego Wschodniego w wysokości 10% kosztów rehabilitacji.

Liczbę uczestników i plan finansowy WTZ w latach 2015 – 2017 przedstawia poniższa tabela:
Tabela 14. Liczba uczestników WTZ i źródła dofinansowania działalności WTZ

Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017			
Liczba uczestników		Źródła dofinansowania działalności WTZ		Liczba uczestników		Źródła dofinansowania działalności WTZ		Liczba uczestników		Źródła dofinansowania działalności WTZ	
Powiat				Powiat				Powiat			
łódzki wschodni	tomaszowski	Środki PFRON	Środki Powiatu	łódzki wschodni	tomaszowski	Środki PFRON	Środki Powiatu	łódzki wschodni	tomaszowski	Środki PFRON	Środki Powiatu
32	13	680 400	75 600	37	13	719 820	80 460	37	13	799 800	89 400
razem		razem		razem		razem		razem		razem	
45		756 000,00		50		800 280,00		50		889 200,00	

W Warsztacie Terapii Zajęciowej funkcjonuje 9 pracowni. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. w Warsztacie funkcjonowały pracownie: nowo utworzona (wniosek Stowarzyszenia z dnia 9 grudnia 2016 r.) pracownia multimedialno – komputerowa z autopromocją wizerunku osób niepełnosprawnych i WTZ.
W latach 2015 – 2017 zatrudnienie personelu WTZ w Koluszkach oraz kwota miesięczna przeznaczona na jednego pracownika kształtowały się następująco:

- W roku 2015: 17 pracowników (w tym dwie osoby na zastępstwo) w ramach 12,80 etatu. Kwota miesięczna przeznaczona na jednego uczestnika Warsztatu wynosiła 1 400,00 zł.
- W roku 2016: 15 pracowników w ramach 12,50 etatu. Kwota miesięczna przeznaczona na jednego uczestnika Warsztatu wynosiła 1 482,00 zł.
- W roku 2017: 16 pracowników w ramach 13,40 etatu. Kwota miesięczna przeznaczona na jednego uczestnika Warsztatu wynosiła 1 482,00 zł.

Wnioski
Dbałość o rozwój instytucjonalnych form wsparcia i rozwoju szeroko pojętej rehabilitacji w procesie przeciwdziałania wykluczeniu i marginalizacji osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych zapewnia prawidłowe wsparcie dla osób, które wymagają takiej formy wsparcia.
Rekomendacje
Dbałość i ciągłe podnoszenie standardu świadczonych, w tym zakresie, usług pozwala wyjść naprzeciw potrzebom niesamodzielnych mieszkańców powiatu. Wnioskowanie o zwiększenie środków przyznanych z Funduszu. Ścisła współpraca ze środowiskiem lokalnym osób potrzebujących.

Zadanie II.5.2	Rozszerzenie oferty domów pomocy społecznej	Powiat

Realizatorem zadania jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, będące w stałej współpracy z dyrektorami domów pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu. Oferta domów pomocy społecznej wzbogacana jest przez wymianę lub zakupy uzupełniające wyposażenia pomieszczeń mieszkalnych i funkcjonalnych domów pomocy, określone zabiegi rehabilitacyjne,

zajęcia terapeutyczne oraz udział mieszkańców domów w ważnych wydarzeniach w miejscowościach, w których domy mają swoją siedzibę oraz na terenie Powiatu.
Wnioski i rekomendacje analogicznie jak w zadaniu II.5.2.

Zadanie II.5.3	Propagowanie wspólnych działań lokalnych instytucji i organizacji publicznych i niepublicznych w celu diagnozowania problemów, wymiany informacji, przygotowania programów z zakresu rozwiązywania problemów indywidualnych i społecznych oraz ich realizacji	JST (Powiat,Gminy, PCPR)

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w latach 2015 – 2017 prowadziło stałą współpracę z ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu łódzkiego wschodniego. Miała ona charakter indywidualny. Kierownik i pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie na bieżąco kontaktowali się z pracownikami ośrodków pomocy społecznej, aby wspólnie rozwiązywać występujące problemy.

Ponadto, celem realizacji w 2017 roku wyżej zdefiniowanego zadania Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie pozyskiwało środki zewnętrzne: w 2016 roku podpisano umowę o dofinansowanie projektu pn.: „Siłą Dziecka – Stabilna Rodzina", a w 2017 złożony został projekt pn.: Centrum Usług Społecznych „Wisienka".

I. Projekt „Siłą Dziecka – Stabilna Rodzina"

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w partnerstwie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tuszynie realizuje projekt pt. „Siłą Dziecka – Stabilna Rodzina", który jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 9.2.1 – „Usługi społeczne i zdrowotne" Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Podstawą realizacji projektu jest umowa o dofinansowanie zawarta 15 listopada 2016 roku.

Celem głównym projektu jest polepszenie dostępu do świadczonych usług społecznych, ograniczających marginalizację, ubóstwo i wykluczenie społeczne na terenie powiatu łódzkiego wschodniego poprzez kompleksowe wsparcie oferowane dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej, dzieciom biologicznym, rodzinom zastępczym, rodzinom biologicznym. Projekt realizowany był w okresie od 1 lipca 2016 roku do 30 czerwca 2018 roku.

Wsparciem w ramach projektu „Siłą Dziecka – Stabilna Rodzina" zostało objętych 237 osób zamieszkałych na terenie województwa łódzkiego (powiat łódzki wschodni) zagrożonych wykluczeniem społecznym wraz z ich otoczeniem.
W ramach oferowanego wsparcia w 2017 roku zrealizowano: konsultacje psychologiczne, usługi terapeutyczne, szkolenia dla rodzin zawodowych i niezawodowych, usługi defektologa, usługi psychologiczno – pedagogiczne dla rodziców biologicznych i ich dzieci, szkolenia kandydatów na rodziców zastępczych – w ramach deinstytucjonalizacji usług opiekuńczych.
Z tej formy wsparcia skorzystało łącznie 7 rodzin (7K, 4M). Szkolenia prowadził Oddział Terenowy Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci „SZANSA" z Łodzi, wsparcie pracownika socjalnego, koordynatora pieczy zastępczej, asystenta rodziny.

W ramach projektu został zorganizowany obóz Aflatoun (nazwa innowacyjnego programu dążącego do podniesienia kompetencji społecznych oraz kreatywności dzieci i młodzieży w wieku od 6 – 20 lat), w którym wzięło udział 40 dzieci i 8 opiekunów.
Zakres wsparcia oferował wiedzę o planowaniu pracy samodzielnej i zespołowej, uczył samodzielnego decydowania o swoim życiu, kształtował umiejętność planowania i adaptacji,

a poprzez pokazywanie sposobów i środków dotarcia do celu, rozbudzał inicjatywę i kreatywność oraz umiejętność prowadzenia dialogu bez przemocy wobec siebie i innych.

Plan finansowy projektu „Siłą Dziecka - Stabilna Rodzina" ogółem wynosił kwotę 961 950,00 zł, w tym dotacja z EFS wynosi 817 620,00 zł, a udział własny zamyka się kwotą 144 330,00 zł. Realizacja projektu rozpoczęła się w lipcu 2016 r. i potrwa do 30 czerwca 2018 r.
Wydatki w okresie od 01.01. – 31.12.2017 r. wyniosły ogółem kwotę 509 583,36 zł, w tym udział własny – 73 100,00 zł. Środki Europejskiego Funduszu Społecznego zamknęły się kwotą 436 483,36 zł, w tym koszty bezpośrednie – 421 091,11 zł, koszty pośrednie 15 392,25 zł. Na płace i pochodne wydatkowana została kwota 214 107,01 zł. Pozostałe wydatki to przede wszystkim zakup usług szkoleniowych 205 684,19 zł.
Limit wydatków w 2017 roku wynosił 545 767,36 zł i został wykorzystany w wysokości 509 583,36 zł. Natomiast limit zobowiązań ustalony na 2017 rok w wysokości 411 295,06 zł wykorzystany został w wysokości 333 055,06 zł. Łącznie wydatki na realizację projektu w latach 2016 – 2017 wyniosły 587 602,30 zł, co stanowi 61,08% całości projektu. Limit wydatków pozostały do wykorzystania w 2018 roku wynosi 374 347,70 zł, a pozostały limit zobowiązań stanowi kwota 78 240,00 zł.

II. Centrum Usług Społecznych „WISIENKA"

W listopadzie 2017 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie złożyło do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi wniosek aplikacyjny o dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach IX Osi priorytetowej – Włączenie społeczne, Działania IX.2 Usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, Poddziałania IX.2.1 Usługi społeczne i zdrowotne, „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020" projektu dotyczącego utworzenia Centrum Usług Społecznych „WISIENKA".

Projekt realizowany będzie w partnerstwie z Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Koluszkach, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tuszynie, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Andrespolu, Ośrodkiem Pomocy Społecznej Gminy Nowosolna, Stowarzyszeniem Serc Jezusa i Maryi w Koluszkach oraz Stowarzyszeniem Inicjatywy Rozsądnych Polaków w Łodzi.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koluszkach w 2017 roku na terenie powiatu łódzkiego wschodniego zorganizowała łącznie 18 wydarzeń: konferencji, obchodów „Światowego dnia autyzmu" oraz „Dni bezpłatnych diagnoz logopedycznych", w których uczestniczyły łącznie 183 osoby. Podjęte działania służyły propagowaniu wspólnych działań lokalnych instytucji i organizacji publicznych i niepublicznych w celu diagnozowania problemów, wymiany informacji z zakresu rozwiązywania problemów indywidualnych i społecznych.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Koluszkach realizował w 2016 roku zadania w ramach programu środowiskowo – antydyskryminacyjnego „Bądźmy razem". Program skierowany był do lokalnych społeczności Powiatu Łódzkiego Wschodniego oraz społeczności innych powiatów. Przedstawienia, konkursy plastyczne, porady, spotkania i instruktaż specjalistów zatrudnionych w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym miały na celu budowanie zrozumienia i akceptacji wobec dzieci niepełnosprawnych. W ciągu 2016 roku ośmiokrotnie przeprowadzono te działania. Objęły one łącznie grupę 50 uczestników wywodzących się spośród uczniów niepełnosprawnych uczących się w szkołach masowych oraz ich nauczycieli i rodziców.

Wnioski

Utrzymanie, a nawet zwiększenie ilości i zakresu projektów czy programów, które pozwalają na pozyskanie dodatkowych środków finansowych zabezpieczających zaplanowane formy wsparcia z zakresu działań indywidualnych i społecznych. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

i jednostkami samorządu terytorialnego. Kompleksowe podejście gwarantujące rozwój usług na rzecz społeczności lokalnej.

Rekomendacje

Utrzymanie tempa wzrostu inwestycji w zakresie polityki społecznej. Podejmowanie działań mających na celu podnoszenie standardu usług społecznych. Aplikowanie o środki finansowe na zaplanowane projekty i programy.

Cel strategiczny III: Rozwój szkolnictwa ponadgimnazjalnego		*Podmioty odpowiedz. za realizację*
Cel operacyjny III.1	Dostosowanie szkolnictwa ponadgimnazjalnego do potrzeb lokalnego rynku pracy	
Zadanie III.1.1	Tworzenie adekwatnej oferty edukacyjnej	Powiat, Szkoły

Powiat Łódzki Wschodni na poziomie ponadgimnazjalnym jest organem prowadzącym dla liceów ogólnokształcących oraz szkół zawodowych: technika i branżowa szkoła I stopnia:

1) I Liceum Ogólnokształcące w Koluszkach,
2) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Koluszkach:
   - Szkoła Branżowa I stopnia w Koluszkach,
   - Technikum nr 1 w Koluszkach.
3) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Koluszkach:
   - II Liceum Ogólnokształcące w Koluszkach,
   - Technikum nr 2 w Koluszkach.

Do dnia 31 sierpnia 2017 r. Powiat prowadził również Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II w Tuszynie, które mimo prób uatrakcyjnienia oferty edukacyjnej poprzez min. propozycję kształcenia z sześciu przedmiotów rozszerzonych do wyboru w ramach jednego oddziału, notowało coraz mniejszą liczbę uczniów. W roku szkolnym 2006/2007 było w szkole łącznie 110 uczniów, w roku szkolnym 2016/2017 tylko 21 (w tym 11 w klasie pierwszej). Po nieudanej próbie likwidacji Liceum w 2016 roku (w związku z negatywną opinią Łódzkiego Kuratora Oświaty), Powiat przekazał Liceum do prowadzenia Gminie Tuszyn od dnia 1 września 2017 r., na mocy Porozumienia nr 7/2017 zawartego między Gminą a Powiatem. Zgodnie z intencją stron przekazanie Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Pawła II w Tuszynie do prowadzenia Gminie Tuszyn, która jest organem prowadzącym dla publicznych szkół podstawowych znajdujących się na jej terenie, miało pozwolić na stosowanie jednolitej i spójnej polityki oświatowej, mogącej mieć wpływ na nabór uczniów z lokalnych szkół do tego Liceum.

Corocznie Dyrektorzy szkół prowadzonych przez Powiat proponują uczniom ofertę edukacyjną w zakresie zawodów i kierunków kształcenia, odpowiadającą na potrzeby rynku pracy oraz poszerzają i uatrakcyjniają tę ofertę poprzez organizowanie uczniom interesujących zajęć we współpracy min. z uczelniami wyższymi i innymi instytucjami.

W celu stworzenia adekwatnej oferty edukacyjnej Dyrektorzy szkół dokonują analizy rynku pracy na podstawie zapotrzebowania przedsiębiorców min. z Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz uczelni wyższych (szkoły zawodowe). Przy konstruowaniu oferty pod uwagę brane są również preferencje i zainteresowania uczniów, określane za pomocą ankiet przeprowadzanych wśród uczniów klas drugich oraz w oparciu o analizę zdawalności absolwentów na studia wyższe (I LO w Koluszkach).

I Liceum Ogólnokształcące im. H. Sienkiewicza w Koluszkach

W latach 2015 - 2018 w Liceum podejmowane były intensywne wysiłki w kierunku uatrakcyjnienia oferty edukacyjnej szkoły min. poprzez rozszerzenie tej oferty i zaproponowanie kandydatom na uczniów możliwości kształcenia się z wielu przedmiotów na poziome rozszerzonym. I tak w roku szkolnym 2015/2016 po raz pierwszy prowadzono nabór do klas pierwszych w następujących grupach rozszerzeń z przedmiotów:

- kl. I a_1 – matematyka, język angielski, informatyka,

- kl. I a_2 - matematyka, język angielski, fizyka,
- kl. I b – biologia, chemia, matematyka,
- kl. I c_1 – język polski, wos, historia,
- kl. I c_2 – język polski, język angielski, biologia,
- kl. I d_1 – język angielski, chemia, matematyka,
- kl. I d_2 - język angielski, geografia, matematyka.

Dostrzegając wagę znajomości języka angielskiego, która zwiększa szanse na rynku pracy i jest kluczowa zarówno w życiu zawodowym jak i prywatnym, szkoła postanowiła ukierunkować się na kształcenie z tego języka.

Na rok szkolny 2016/2017 skonstruowano ofertę podobnie jak rok wcześniej, z tą różnicą, że zamiast rozszerzenia: język angielski, chemia, matematyka zaproponowano rozszerzenia: język angielski, geografia, język niemiecki. Natomiast na rok szkolny 2017/2018 zaproponowano w to miejsce rozszerzenia: język angielski, geografia, wos.

Ponadto Liceum prowadziło szeroką współpracę z trzema Wydziałami Uniwersytetu Łódzkiego:

1) Wydziałem Nauk Geograficznych,
2) Wydziałem Studiów Międzynarodowych i Politologicznych,
3) Wydziałem Fizyki i Informatyki Stosowanej.

W ramach niniejszej współpracy uczniowie I LO w Koluszkach mieli możliwość uczestniczenia w różnych formach zajęć, spotkaniach informacyjnych, wykładach, konkursach organizowanych przez powyższe Wydziały.

W roku szkolnym 2016/2017 w ramach kontynuacji współpracy uczniowie I LO w Koluszkach brali udział w zajęciach i warsztatach na Politechnice Łódzkiej, poszerzających wiedzę w zakresie przedmiotów ścisłych oraz wykładach wzbogacających ich wiedzę z chemii i fizyki, pomagających w wyborze właściwych kierunków studiów.

Szkoła organizuje również wycieczki przedmiotowe poszerzające wiedzę i rozwijające zainteresowania uczniów. Corocznie organizuje Wieczór Gór i Przygody, podczas którego ciekawe osoby przedstawiają relacje ze swoich wspaniałych wypraw.

Wszystkie te działania i wiele innych w bieżącej pracy szkoły, poszerzają jej ofertę edukacyjną, czego efektem jest utrzymywanie liczby uczniów klas pierwszych na stosunkowo stabilnym poziomie. Po nienajlepszym naborze na rok szkolny 2014/2015 z liczbą 69 uczniów w kolejnych latach zanotowaliśmy wzrost tej liczby i tak na rok 2015/2016 było 82 uczniów klas pierwszych, 2016/2017 103 uczniów. W roku szkolnym 2017/2018 wprawdzie jedynie 75 uczniów, ale w bieżącym roku szkolnym znów wzrost do 92 uczniów klas pierwszych. Nie wszystkie rozszerzenia znalazły zainteresowanie wśród uczniów, co wymusiło tworzenie klas łączonych. Należy podkreślić, że fluktuacje w liczbie osób chętnych do nauki w Liceum są zjawiskiem naturalnym, związanym z nieprzewidywalnością wyborów kandydatów z danego rocznika.

Poniższa tabela oraz wykres obrazują zmieniające się nabory uczniów do Liceum na przestrzeni lat 2014/2015 – 2018/2019:

Tabela 15. Liczba uczniów w klasach I w latach szkolnych 2014 /2015 – 2018/2019

Liczba uczniów w klasach I w I LO w Koluszkach					
Rok szkolny	**2014/2015**	**2015/2016**	**2016/2017**	**2017/2018**	**2018/2019**
Liczba uczniów	69	82	103	75	92

Wykres nr 1.

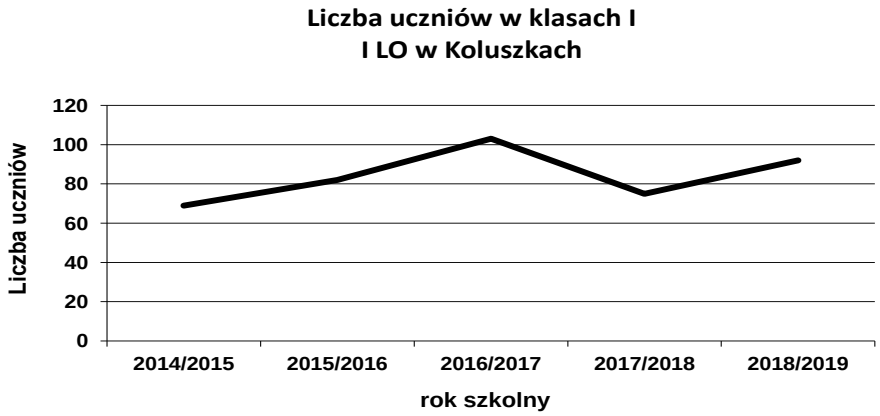

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Koluszkach

W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Koluszkach do 2017 roku funkcjonowały szkoły: Zasadnicza Szkoła Zawodowa oraz Technikum nr 1. Z dniem 1 września 2017 r. w wyniku przeprowadzonej reformy systemu oświaty Zasadnicza Szkoła Zawodowa została przekształcona w Branżową Szkołę I stopnia.

Branżowa Szkoła I stopnia kształci w zawodzie mechanik pojazdów samochodowych i klasach wielozawodowych (min. sprzedawca, cukiernik, piekarz, lakiernik, fryzjer, kucharz, blacharz samochodowy), natomiast Technikum nr 1 kształci w zawodach: technik elektryk (patronat Przedsiębiorstwa „AGAT" S.A.), technik informatyk, technik mechanik (patronat firmy Kongsberg Automotive Sp. z o.o.) i technik pojazdów samochodowych.

Corocznie szkoła proponuje kształcenie również w innych zawodach min. technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej (w Technikum), mechanik - monter maszyn i urządzeń (w Szkole Branżowej), lecz bez powodzenia. Na rok szkolny 2017/2018 w wyniku nawiązanej współpracy z Firmą Wytwórnia Broni Jacek Popiński zaproponowano naukę w nowym zawodzie: operator obrabiarek skrawających – brak chętnych do nauki w tym zawodzie. Niestety tworzona oferta edukacyjna w szkołach wchodzących w skład Zespołu, mimo iż odpowiada na oczekiwania pracodawców nie znajduje zainteresowania wśród młodzieży. Analiza wyborów kandydatów do szkół zawodowych na terenie okolicznych powiatów pokazuje, iż młodzież niezależnie od kampanii promocyjnych szkół i polityki oświatowej Ministerstwa Edukacji Narodowej w zakresie szkolnictwa zawodowego niezbyt chętnie wybiera szkoły zawodowe

Zmiany w naborze do klas pierwszych szkół wschodzących w skład Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Koluszkach obrazuje poniższa tabela oraz wykres.

Tabela 16. Liczba uczniów w klasach I w latach szkolnych 2014 /2015 – 2018/2019

Liczba uczniów w klasach I ZSP nr 1 w Koluszkach					
Rok szkolny	**2014/2015**	**2015/2016**	**2016/2017**	**2017/2018**	**2018/2019**
Szkoła					
Technikum nr 1	21	0	35	31	20
Szkoła Branżowa I stopnia	41	42	32	30	24

Wykres nr 2.

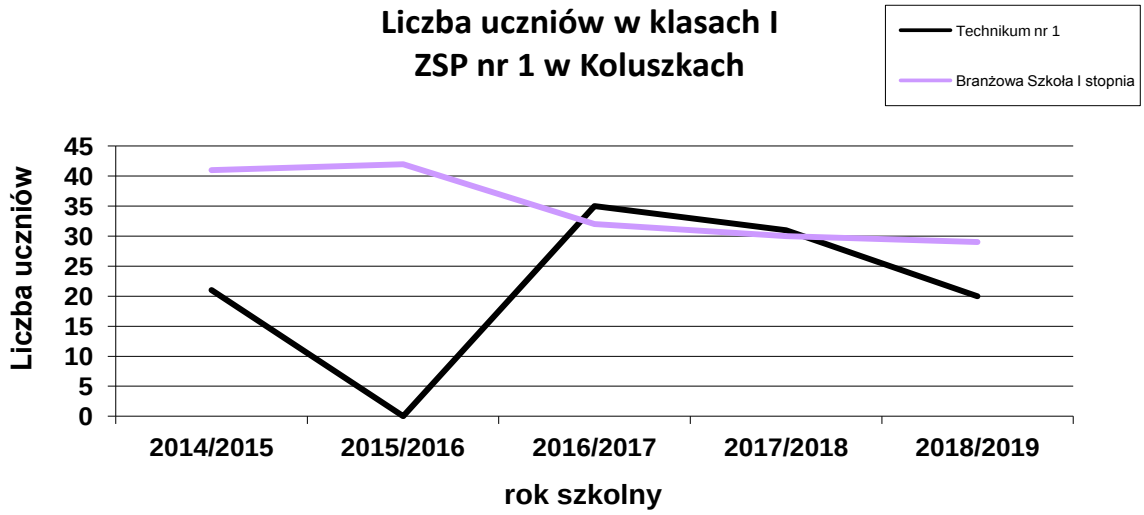

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Koluszkach

W skład Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Koluszkach wchodzą II Liceum Ogólnokształcące oraz Technikum nr 2. Szkoła została objęta patronatem Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego zawartym w dniu 15 czerwca 2015 r. Zakłada on możliwość uczestnictwa uczniów w organizowanych przez Wydział wykładach i seminariach oraz możliwość korzystania z ich zasobów materialnych i intelektualnych oraz biblioteki wydziałowej w ramach czytelni.

Na chwilę obecną w II LO w Koluszkach prowadzona jest klasa tzw. „policyjno - prawna" (patronat Społecznej Akademii Nauk w Bełchatowie) z dodatkowymi przedmiotami: wstęp do prawoznawstwa, elementy działań prewencyjnych, wybrane zagadnienia z zakresu kryminalistyki.

Na przestrzeni ostatnich lat Dyrektor szkoły oferował uczniom również kształcenie w klasach: „psychologiczno - socjalna" (z dodatkowymi przedmiotami: psychologia stresu i psychologia zdrowia, podstawy pedagogiki, praca socjalna), „bankowość elektroniczna" w latach 2015/2016 - 2016/2017 (z dodatkowymi przedmiotami: podstawy prawa bankowego, elementy rachunkowości, finanse

bankowe i analiza ekonomiczna). W 2017/2018 po raz pierwszy prowadzono nabór do klasy pierwszej tzw. „pożarniczej" (z dodatkowymi przedmiotami: zagadnienia ochrony przeciwpożarowej, sprzęt ratowniczy i armatura wodna, fizykochemia spalania i środki gaśnicze, taktyka działań ratowniczo-gaśniczych, organizacja i prowadzenie działań), która została objęta patronatem Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej powiatu łódzkiego wschodniego. Niestety zainteresowaniem cieszy się jedynie klasa „policyjno - prawna".

Technikum nr 2 w Koluszkach kształci w zawodach: technik logistyk, technik teleinformatyk, technik mechatronik, czyli w zawodach odpowiadających na zapotrzebowanie rynku pracy.

Na rok szkolny 2018/2019 stworzono ofertę kształcenia w nowym zawodzie: technik automatyk, w klasie objętej patronatem PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. Niestety nie znalazła ona chętnych do nauki.

Poniższy wykres pokazuje zmiany na przestrzeni kilku lat w wyborze przez absolwentów gimnazjum szkół wchodzących w skład Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Koluszkach.

Tabela 17. Liczba uczniów w klasach I w latach szkolnych 2014 /2015 – 2018/2019

Liczba uczniów w klasach I ZSP nr 2 w Koluszkach					
Rok szkolny	**2014/2015**	**2015/2016**	**2016/2017**	**2017/2018**	**2018/2019**
Szkoła					
II Liceum Ogólnokształcące	32	22	20	19	27
Technikum nr 2	55	59	37	94	44

Wykres nr 3.

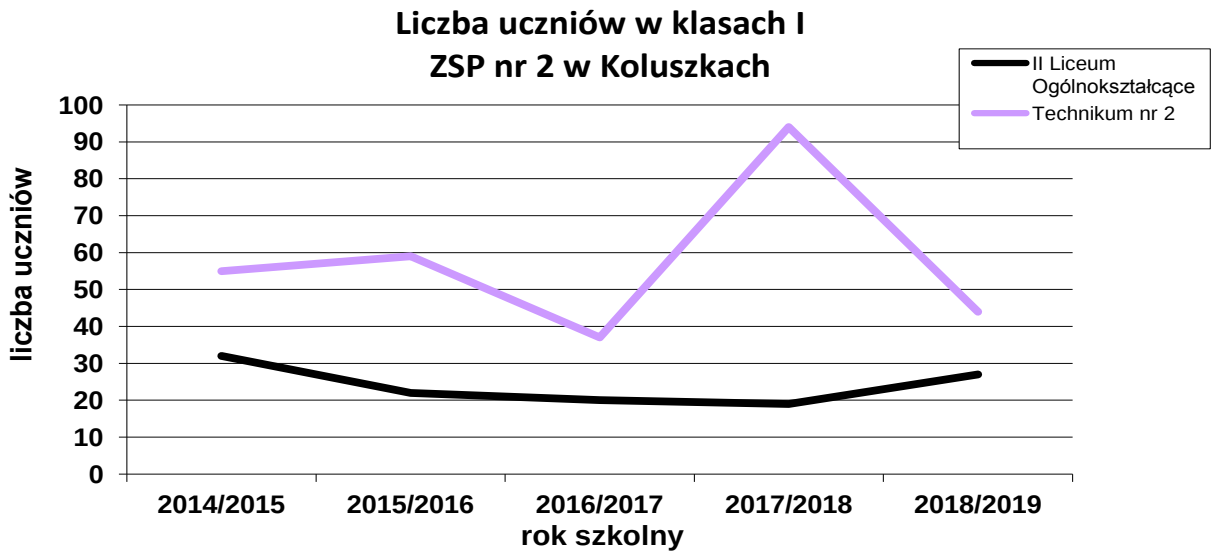

Analizując realizację przez szkoły ponadgimnazjalne prowadzone przez Powiat zadania III.1.1 należy stwierdzić, że oferta edukacyjna jest tworzona adekwatnie do obowiązujących trendów i potrzeb rynku pracy. Niezadowalająca odpowiedź młodzieży na tę ofertę, przejawiająca się

zmiennym oraz w niektórych przypadkach malejącym naborem do szkół wynika przede wszystkim z trzech przyczyn:

1) Ogólna tendencja wśród młodzieży do poszukiwania szkół ponadgimnazjalnych w dużych miastach, w tym wypadku w Łodzi. Koluszki są doskonale skomunikowane z Łodzią dzięki kolei, co ułatwia dotarcie do wybranej łódzkiej szkoły. Ponadto młodzież wybierając szkołę ponadgimnazjalną woli zmienić swoje dotychczasowe środowisko, w którym spędziła kilkanaście lat życia.
2) Niż demograficzny. Od początku lat 80-tych obserwuje się systematyczny spadek liczby urodzeń w Polsce. W 1984 r. w Polsce urodziło się 723 600 dzieci, w latach dziewięćdziesiątych tempo spadku dzietności uległo przyśpieszeniu, natomiast rok 2003 był rokiem o rekordowo niskiej liczbie urodzeń – nieco ponad 351 000 dzieci.
   W 2004 r. nastąpiło przełamanie tendencji spadkowej i do 2007 r. obserwowany był niewielki wzrost natężenia i liczby urodzeń. Następnie odnotowano raptowny wzrost natężenia i liczby urodzeń, który utrzymał się na zbliżonym poziomie przez dwa kolejne lata. Począwszy od 2011 r. obserwuje się ponownie spadek intensywności oraz liczby urodzeń zbliżony do wartości notowanych w 2007 r. W 2012 r. zarówno natężenie, jak i liczba urodzeń nie uległy większej zmianie, natomiast 2013 r. przyniósł dalszy wyraźny spadek wspomnianych wielkości (Źródło: Główny Urząd Statystyczny Departament Badań Demograficznych i Rynku Pracy, „Prognoza ludności na lata 2014-2050". Opracowanie 2014 rok).

Wyk. 1. Urodzenia w Polsce w latach 1970-2013 (w tys.)

Chart. 1. Number of births in Poland 1970-2013 (in thous.)

3) Nieprzewidywalność wyborów kandydatów do szkół ponadgimnazjalnych. Młodzież w swoich wyborach nie zawsze kieruje się obiektywnymi kryteriami, zapotrzebowaniem rynku na dany zawód, czy możliwością zatrudnienia w wyniku wyboru określonej ścieżki

kształcenia. Stąd aktywna działalność każdej ze szkół ponadgimnazjalnych Powiatu, w celu pozyskania uczniów, nie zawsze przynosi spodziewane efekty.

Mimo wyżej wymienionych problemów niezbędne jest coroczne tworzenie adekwatnej oferty edukacyjnej przez szkoły ponadgimnazjalne, odpowiadającej potrzebom pracodawców i uwzględniającej preferencje młodzieży.

Trafność

Cel dobrze sformułowany, działania prowadzone w ramach zadania zmierzają do dostosowania szkolnictwa ponadgimnazjalnego do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Skuteczność

Zrealizowane działania prowadzą do osiągnięcia wyznaczonego celu.

Efektywność

Na efektywność zadania wpływ ma wiele czynników zewnętrznych, często niezależnych od realizatorów zadania.

Rekomendacje

Należy kontynuować prowadzone działania.

Zadanie III.1.2	Rozwój bazy dydaktycznej szkół	Powiat, Szkoły

Jednym z zadań Powiatu jako organu prowadzącego szkoły ponadgimnazjalne jest zapewnienie właściwych warunków nauki, w tym doposażenie bazy dydaktycznej w sprzęt i pomoce dydaktyczne. Na przestrzeni lat 2015-2017 Powiat przeznaczał coraz większe środki finansowe na ten cel, które zostały wykorzystane na wyposażenie sal lekcyjnych, stanowisk egzaminacyjnych w szkołach zawodowych oraz pracowni zawodowych (w ZSP nr 2 pracownia teleinformatyczna i mechatroniczna w celu właściwej realizacji programu nauczania). Powiat systematycznie wyposażał szkoły w sprzęt komputerowy i multimedialny. Szkoły pozyskiwały również środki zewnętrzne np. I Liceum Ogólnokształcące w Koluszkach wyposażyło nową pracownię komputerową dzięki pozyskanym środkom finansowym od Fundacji Grupy PERN, środkom z Rady Rodziców i środkom własnym Powiatu; Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Koluszkach został dodatkowo (oprócz środków finansowych Powiatu) wyposażony w komputery, sprzęt multimedialny oraz pomoce dydaktyczne do pracowni zawodowych przekazane przez firmę SuperDrob, w ramach realizacji projektu partnerskiego pn. „Szkoła zawodowa Twoim wyborem".

Poniższa tabela obrazuje wysokość środków finansowych wydatkowanych na doposażenie szkół ponadgimnazjalnych w latach 2015 - 2017 (bez doposażenia przekazanego przez firmę Superdrob).

Tabela 18. Wysokość środków finansowych wydatkowanych na doposażenie szkół

Nazwa szkoły	2015 rok	2016 rok	2017 rok	Razem
I Liceum Ogólnokształcące w Koluszkach	1 214,00	9 270,10	47 526,77*	58 010,87
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Koluszkach	17 148,60	8 783,57	27 011,51	52 943,68
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Koluszkach	28 470,83	22 998,76	46 866,58	98 336,17
Razem	46 833,43	41 052,43	121 404,86	209 290,72

*Kwota zawiera środki finansowe pozyskane od Fundacji Grupy PERN i Rady Rodziców w wysokości łącznej 32 500,00zł.

Trafność. Cel dobrze sformułowany, działania prowadzone w ramach zadania zmierzają do rozwoju bazy dydaktycznej szkół.
Skuteczność
Zrealizowane działania prowadzą do osiągnięcia wyznaczonego celu.
Efektywność
W czasie realizacji zadania zwiększono doposażenie szkół w sprzęt i pomoce dydaktyczne.
Rekomendacje.
Kontynuować prowadzone działania.

Zadanie III.1.3	Wspieranie rozwoju zawodowego nauczycieli	Powiat, Szkoły

Powiat, zgodnie z obowiązującymi przepisami, corocznie przeznacza w swoim budżecie środki finansowe na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli. Na każdy rok szkolny dyrektor szkoły lub placówki określa potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli szkoły lub placówki, uwzględniając oprócz wniosków nauczycieli.:

1) wyniki ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej oraz wynikające z nich wnioski,
2) wyniki odpowiednio sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie i egzaminu maturalnego,
3) zadania związane z realizacją podstawy programowej,
4) wymagania wobec szkół i placówek, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 21a ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Powiat, biorąc pod uwagę wnioski dyrektorów opracowuje corocznie plan dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz w porozumieniu z dyrektorami szkół i placówek, ustala corocznie maksymalną kwotę dofinansowania opłat za kształcenie nauczycieli, a także specjalności i formy kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane.

Potrzeby szkół w zakresie doskonalenia poddawane są szczegółowej analizie i wprowadza się coraz bardziej korzystne oraz przejrzyste zasady dofinansowania. Na przykład na 2018 rok wprowadzono po raz pierwszy możliwość dofinansowania kursów kwalifikacyjnych lub studiów podyplomowych z zarządzania oświatą dla wicedyrektorów, w celu poprawy jakości zarządzania szkołami oraz wprowadzono dofinansowanie w 100% studiów podyplomowych z zakresu doradztwa zawodowego, z uwagi na wymogi dotyczące zatrudnienia doradców zawodowych w szkołach. Uproszczono również zasady otrzymywania przez nauczycieli dofinansowania opłat za kształcenie.

Poniżej przedstawiono tabelę obrazującą jak kształtowała się wysokość środków finansowych wydatkowanych na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych w latach 2015 - 2017.

Tabela 19. Koszty dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli

Nazwa szkoły	**Wysokość środków wydatkowanych na dofinansowanie doskonalenia nauczycieli w latach (w złotych)**		
	2015	**2016**	**2017**
I LO w Koluszkach	4 581,50	5 800,60	6 124,70
ZSP nr 1 w Koluszkach	2 515,20	2 916,90	4 976,35
ZSP nr 2 w Koluszkach	4 936,14	4 640,25	5 009,02
razem	**12 032.84**	**13 357,75**	**16 110,07**

Powyższe środki finansowe były przeznaczane na dofinansowanie studiów podyplomowych, indywidualnych form doskonalenia nauczycieli, szkoleń rad pedagogicznych (od roku szkolnego 2016/2017 zgodnie z obowiązującymi przepisami nie dofinansowuje się szkoleń rad pedagogicznych), delegacje związane z doskonaleniem nauczycieli oraz przygotowanie materiałów szkoleniowych i informacyjnych.

Trafność
Cel dobrze sformułowany, działania prowadzone w ramach zadania zmierzają do rozwoju zawodowego nauczycieli.
Skuteczność
Zrealizowane działania prowadzą do osiągnięcia wyznaczonego celu.
Efektywność
W okresie realizacji zadania nauczyciele w coraz większym stopniu wykorzystują możliwość doskonalenia zawodowego w ramach dofinansowania ze środków Powiatu.
Rekomendacje
Należy kontynuować prowadzone działania.

Cel operacyjny III.2	***III.2 Promocja szkolnictwa ponadgimnazjalnego***	
Zadanie III.2.1	Popularyzacja szkolnictwa zawodowego	Powiat, Szkoły

Szkoły ponadgimnazjalne prowadzone przez Powiat, kształcące w zawodach tj. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Koluszkach (Branżowa Szkoła I stopnia i Technikum nr 1) oraz Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Koluszkach (Technikum nr 2), aktywnie i szeroko popularyzują szkolnictwo zawodowe. Corocznie uczestniczą w uroczystościach, imprezach, programach profilaktycznych i projektach edukacyjnych pod patronatem Starosty Łódzkiego Wschodniego lub Burmistrza Koluszek. Podczas tych wydarzeń podejmują działania, które mają na celu ukazanie korzyści jakie mogą osiągnąć młodzi ludzie wybierając dalszą edukację prowadzącą do uzyskania uprawnień do pracy w określonym zawodzie i na konkretnym stanowisku. Szkoły zamieszczają w lokalnej prasie, mediach społecznościowych, na stronie internetowej informacje o sukcesach i osiągnięciach uczniów, w tym w olimpiadach i konkursach przedmiotowych (ZSP nr 2 w Koluszkach). Nauczyciele organizują konkursy i turnieje skierowane do gimnazjalistów; wzięli udział w szkoleniu na temat: „Kreowanie wizerunku i promocja szkoły" (ZSP nr 1 w Koluszkach).

W 2015 roku Dyrektorzy szkół zawodowych zorganizowali I Forum Szkolnictwa Zawodowego w Powiecie Łódzkim Wschodnim, w ramach ogłoszonego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej roku szkolnego 2014/2015 Rokiem Szkoły Zawodowców. Celem akcji była odbudowa szkolnictwa zawodowego, a priorytetami nawiązanie współpracy z pracodawcami oraz zmiana wizerunku szkół zawodowych, postrzeganych dotychczas jako szkoły drugiego wyboru. Dyrektorzy podjęli się zadania promocji szkolnictwa zawodowego, skierowanej do zaproszonych przedstawicieli władz lokalnych, dyrektorów i nauczycieli gimnazjów, doradców zawodowych, lokalnych przedsiębiorców, uczniów klas II i III gimnazjów oraz ich rodziców. W trakcie Forum podjęto wieloaspektowe dyskusje na temat szkolnictwa zawodowego i jego dostosowania do potrzeb pracodawców, lokalnych rynków pracy oraz nowoczesnej i innowacyjnej gospodarki.

Biorąc pod uwagę to, jak trudne jest zadanie zmiany mentalności uczniów i ich rodziców w stosunku do szkół zawodowych niezwykle ważne jest ciągłe podejmowanie przez szkoły działań

popularyzujących szkolnictwo zawodowe. Z tego punktu widzenia realizacja tego zadania jest kluczowa.

Trafność

Cel dobrze sformułowany, działania prowadzone w ramach zadania zmierzają do popularyzacji szkolnictwa zawodowego na terenie Powiatu.

Skuteczność

Zrealizowane działania prowadzą do osiągnięcia wyznaczonego celu.

Efektywność

Na efektywność zadania wpływ ma wiele czynników zewnętrznych, często niezależnych od realizatorów zadania.

Rekomendacje

Kontynuować prowadzone działania.

Zadanie III.2.2	Prowadzenie akcji informacyjnych (m.in. dni otwarte)	Powiat, Szkoły

W celu zwiększenia naboru do klas pierwszych szkoły ponadgimnazjalne prowadzone przez Powiat corocznie podejmują następujące działania:

1) organizowanie Dni Otwartych dla uczniów klas trzecich gimnazjów oraz ich rodziców,
2) dystrybucja ulotek i innych materiałów informacyjnych,
3) wyjazdy nauczycieli do gimnazjów w celu przedstawienia oferty edukacyjnej szkoły, w tym udział w zebraniach rodziców klas trzecich,
4) zamieszczanie informacji o ofercie edukacyjnej szkoły na banerach reklamowych, w lokalnej prasie, internecie,
5) projekcja przygotowanych przez uczniów spotów reklamowych szkół,
6) prowadzenie lekcji otwartych dla gimnazjalistów przez nauczycieli przedmiotów zawodowych.

Prowadzenie powyższych działań jest niezbędnym elementem promocji i kreowania wizerunku szkoły, których celem jest corocznie przyjęcie możliwie jak największej liczby uczniów do klas pierwszych szkół ponadgimnazjalnych/ponadpodstawowych.

Trafność

Cel dobrze sformułowany, działania prowadzone w ramach zadania zmierzają do upowszechnienia informacji na temat oferty edukacyjnej szkół prowadzonych przez Powiat.

Skuteczność

Zrealizowane działania prowadzą do osiągnięcia wyznaczonego celu.

Efektywność

Na efektywność zadania wpływ ma wiele czynników zewnętrznych, często niezależnych od realizatorów zadania.

Rekomendacje

Kontynuować prowadzone działania.

Cel operacyjny III.3	*Współpraca z Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną, przedsiębiorcami i uczelniami wyższymi*	
Zadanie III.3.1	Współorganizacja konferencji i szkoleń	Powiat, Szkoły

Szkoły ponadgimnazjalne prowadzone przez Powiat nawiązały ścisłą współpracę z uczelniami wyższymi (I LO w Koluszkach i ZSP nr 2 w Koluszkach) oraz przedsiębiorcami (dotyczy szkół zawodowych). Jednym z zakresów współpracy było wspólne podejmowanie inicjatyw mających na celu poszerzenie wiedzy i rozwijanie zainteresowań uczniów.

Jedną z form realizacji powyższego zadania było zorganizowanie przez Dyrektorów ZSP nr 1 w Koluszkach i ZSP nr 2 w Koluszkach w 2015 r. I Forum Szkolnictwa Zawodowego, które przybrało postać konferencji.

I Liceum Ogólnokształcące w Koluszkach

W latach 2015 - 2017 I Liceum Ogólnokształcące w Koluszkach kontynuowało współpracę z Wydziałami Uniwersytetu Łódzkiego: Wydziałem Nauk Geograficznych, Wydziałem Studiów Międzynarodowych i Politologicznych, Wydziałem Fizyki i Informatyki Stosowanej. W ramach tej współpracy uczniowie I LO w Koluszkach mieli możliwość uczestniczenia w różnych formach zajęć, spotkaniach informacyjnych, konkursach organizowanych przez powyższe Wydziały. Ponadto współpracowało z Politechniką Łódzką, w ramach której uczniowie I LO w Koluszkach brali udział w zajęciach i warsztatach poszerzających wiedzę w zakresie przedmiotów ścisłych oraz wykładach wzbogacających ich wiedzę z chemii i fizyki, pomagających w wyborze właściwych kierunków studiów.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Koluszkach

W roku szkolnym 2014/2015 Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Koluszkach podjął współpracę z firmami HELLA, MAHLE, SCHAFLER, których przedstawiciele organizowali cykl szkoleń mechanicznych dla uczniów kształcących się w zawodach: technik pojazdów samochodowych oraz mechanik pojazdów samochodowych.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Koluszkach

W latach 2015 - 2017 Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Koluszkach współpracował ze Społeczną Akademią Nauk w Bełchatowie. W ramach współpracy uczelnia objęła patronat nad klasami policyjno - prawnymi. W ramach patronatu odbywały się warsztaty edukacyjne zrealizowane w ramach lekcji z wiedzą min. pt. „Prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu lub środków podobnie działających – konsekwencje prawne i społeczne".

Szkoła została również objęta patronatem Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego zawartym w dniu 15 czerwca 2015 r. Zakłada on możliwość uczestnictwa uczniów w organizowanych przez Wydział wykładach i seminariach oraz możliwość korzystania z ich zasobów materialnych i intelektualnych oraz biblioteki wydziałowej w ramach czytelni. Uczniowie wybranych klas mogą uczestniczyć w wykładach, warsztatach, rozmaitych formach dyskusyjnych organizowanych przez instytuty i katedry Wydziału. W warsztatach uczestniczyli uczniowie klas policyjno – prawnych II LO w Koluszkach.

Realizacja powyższego zadania jest jednym ze sposobów wspierania rozwoju szkolnictwa ponadgimnazjalnego w Powiecie. Mimo braku możliwości organizacji przez szkoły ponadgimnazjalne na szerszą skalę konferencji i szkoleń, należy uznać, że w odniesieniu do założonego celu sposób jego realizacji jest efektywny i skuteczny, ponieważ wpływa na rozwój wiedzy i zainteresowań uczniów.

Trafność
Cel dobrze sformułowany, działania prowadzone w ramach zadania zmierzają do nawiązania współpracy szkół z przedsiębiorcami i uczelniami wyższymi.
Skuteczność
Zrealizowane działania prowadzą do osiągnięcia wyznaczonego celu.
Efektywność
Partnerzy szkół w coraz większym stopniu włączają się w proces dydaktyczny.
Rekomendacje
Kontynuować prowadzone działania.

Zadanie III.3.2	Inspirowanie pracodawców do włączenia się w proces kształcenia zawodowego	Powiat, Szkoły

Od 2015 roku rozpoczął się proces zintensyfikowanych działań przedstawicieli Powiatu oraz Dyrektorów szkół zawodowych, zmierzających do włączenia pracodawców w kształcenie zawodowe. Jest to odpowiedź na trend wprowadzany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, dotyczący kształcenia dualnego. W związku z tym Powiat podpisał z kilkoma przedsiębiorcami listy intencyjne w zakresie wzajemnej współpracy. Zakładała ona podejmowanie inicjatyw z zakresu działalności edukacyjnej, doradczej, promocyjnej, organizowanie oraz realizację przedsięwzięć mających na celu aktywny rozwój szkolnictwa zawodowego oraz propagowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych w systemie kształcenia zawodowego. Określono wspólne zamierzenia tj.:

1. Dostosowanie oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat oraz podstawy programowej kształcenia w zawodach do potrzeb rynku pracy.
2. Zwiększenie dostępu uczniów i nauczycieli do nowoczesnych technik i technologii poprzez organizację zajęć i wycieczek zawodowych.
3. Organizacja zajęć praktycznych i praktyk zawodowych dla uczniów.
4. Organizacja staży dla uczniów oraz szkoleń dla nauczycieli.
5. Realizacja wspólnych projektów, w tym unijnych, mających na celu doposażenie bazy dydaktycznej szkoły.
6. Prowadzenie zajęć dydaktycznych w szkole przez specjalistów z przedsiębiorstw, niebędących nauczycielami, zgodnie z obowiązującymi przepisami.
7. Organizowanie imprez promujących szkołę i przedsiębiorstwa (promocja oferty szkoły i promocja własnych materiałów i technologii stosowanych w przedsiębiorstwie).
8. Stworzenie systemu stypendialnego dla najlepszych uczniów, organizacja konkursów, turniejów, olimpiad dla uczniów, utworzenie klas patronackich.

Zawarto listy intencyjne z następującymi przedsiębiorcami:

- Firmą SuperDrob S.A. - Łódź, 21 października 2015 roku,
- Firmą PTAK S.A. - Łódź, 15 kwietnia 2016 roku,
- Firmą AGAT S.A.- Łódź, 18 kwietnia 2016 roku,
- Wytwórnia Broni Jacek Popiński - Łódź, 8 listopada 2016 roku,
- Kongsberg Automotive Sp. z o.o., Zakład w Koluszkach - Łódź, 7 kwietnia 2017 roku,
- Firmą PROCAD BUDZISZEWSKI SOBOCIŃSKI SP. J. - Łódź, 21 lutego 2018 r.

W wyniku nawiązanej współpracy z przedsiębiorstwami niektóre klasy zostały objęte patronatem:

1) W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Koluszkach:
   Przedsiębiorstwo „Agat" S.A. objęło patronatem klasy kształcące w zawodzie technik elektryk. Ponadto szkoła współpracuje z firmami: PPHU Zakład Piekarniczy E. Olszyńska,

Stacja Kontroli Pojazdów „Moto - Centrum”, Fryzjerstwo - Kosmetyka Justyna Bieńczak, Supermarket „SPAR” Ewa Dziedzińska - Pawłowa, Fryzjerstwo Damskie Stanisława Jasiak, P.H.U „Auto - naprawa” Jerzy Niepsuj, ZUH „Skawoj”, „Mechanika pojazdowa” Cezary Muszyński - współpraca w zakresie praktycznej nauki zawodu.

2) W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Koluszkach:

- Firma SuperDrob S.A objęła patronatem klasy kształcące w zawodzie technik mechatronik,
- PKP Polskie Linie Kolejowe objęły swoim patronatem klasy zawodu technik teleinformatyk,
- Firma LOGIQ Koluszki swoim patronatem objęła klasy zawodu technik logistyk.

Ponadto szkoła współpracuje z firmami: Onninen Centrum Dystrybucyjne Teolin, Magazyny „Ikea” Piotrków Trybunalski, Agat sp.zo.o, KONGSBERG AUTOMOTIVE Sp. z o.o., „Procad” Biuro Projektowe, „CITYnet” , CMPLAST Sp.z.o.o, Pol-Hun sp.j. Bielska M.: - współpraca w zakresie praktyk i wycieczek zawodowych.

Głównym efektem nawiązanej przez szkoły zawodowe współpracy z przedsiębiorstwami jest organizacja praktyk, staży i wycieczek zawodowych, która skutkuje rozwojem uczniów w zakresie zdobywanej wiedzy, rozwojem kompetencji nauczycieli oraz pozyskaniem od przedsiębiorców wsparcia w postaci doposażenia pracowni zawodowych:

- w ZSP nr 1 w Koluszkach utworzenie stanowiska badawczego w pracowni elektrycznej, dzięki firmie „Agat” S.A.;
- w ZSP nr 2 w Koluszkach doposażenie pracowni i warsztatów dla zawodów szkolnictwa zawodowego w nowoczesny sprzęt, materiały dydaktyczne dzięki współpracy z Firmą SuperDrob S.A. w ramach projektu partnerskiego pn. „Szkoła zawodowa Twoim wyborem” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej XI Edukacja, Kwalifikacje, Umiejętności, Działania XI.3 Kształcenie zawodowe, Poddziałanie XI.3.1 Kształcenie zawodowe, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020 (ogólna wartość projektu to: 982 766,75zł).

Trafność

Cel dobrze sformułowany, działania prowadzone w ramach zadania zmierzają do włączenia się w proces kształcenia zawodowego.

Skuteczność

Zrealizowane działania prowadzą do osiągnięcia wyznaczonego celu.

Efektywność

Przedsiębiorcy włączają się w proces kształcenia zawodowego.

Rekomendacje

Należy kontynuować prowadzone działania.

Cel strategiczny IV: Aktywizacja lokalnego rynku pracy	*Podmioty odpowiedzialne za realizację*

W latach 2015 – czerwiec 2018 r. na terenie działania Powiatowego Urzędu Pracy Łódź-Wschód można zaobserwować tendencję spadku bezrobocia rejestrowanego.

Tabela nr 20. Zarejestrowani bezrobotni

L.p.	Rok	Bezrobotni ogółem (osoby)	W tym kobiety
1.	2015	2 730	1 230
2.	2016	2 571	1 178
3.	2017	2 270	1 079
4.	2018[1]	2 069	1 017

[1]Stan na dzień 30.06.2018 r.

Mimo spadku liczby bezrobotnych, nadal duży udział procentowy w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych charakteryzuje bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Osoby te na koniec czerwca 2018 r. stanowiły 84,3% (1744 osoby) w odniesieniu do ogółu zarejestrowanych, z czego 48,7% to kobiety (849 osób). Wysoki udział tych osób w ogólnej liczbie bezrobotnych utrzymywał się również w poprzednich latach, na koniec grudnia 2015 r. wyniósł on 84,4% (2305 bezrobotnych), na koniec grudnia 2016 r. – 85,1% (2189 bezrobotnych), na koniec grudnia 2017 r. – 83,5% (1896 osób).

Znacząca część osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy według danych statystycznych na koniec czerwca 2018 r., to długotrwale bezrobotni – 55,6% (1188 osób) do ogółu zarejestrowanych. 48,1% (571 osób) z tej grupy jest w wieku 25 - 44 lata, a 47,3% (562 osoby) jest w wieku 45 lat i więcej. Ponadto 58,8% (699 osób) z ogółu długotrwale bezrobotnych to osoby zamieszkujące tereny wiejskie.

30,5% (631 osób) do ogółu zarejestrowanych to osoby powyżej 50 roku życia. 67,4% (425 osób) spośród nich to długotrwale bezrobotni. Osoby te twierdzą, że barierą utrudniającą im podjęcie zatrudnienia jest ich wiek, a potencjalni pracodawcy poszukują głównie młodych pracowników. 59,8% (377 osób) bezrobotnych z tej grupy wiekowej mieszka na terenach wiejskich.

Grupa osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec czerwca 2018 r., która stanowi 32,1% (664 osoby) nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych, a 17,1% (353 osoby) badanej grupy nie posiada doświadczenia zawodowego.

Powiatowy Urząd Pracy Łódź-Wschód zwraca baczną uwagę na konieczność aktywizacji zawodowej osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zagrożonych wysokim bezrobociem, długotrwale bezrobotnych zdając sobie sprawę, że bez możliwości zdobycia kwalifikacji zawodowych oraz doświadczenia zawodowego osoby te mają niewielkie szanse na znalezienie zatrudnienia. Pozyskanie na aktywizację zawodową tych osób, dodatkowych środków z rezerwy Funduszu Pracy razem z limitem podstawowym, umożliwia objęcie wsparciem znaczącej grupy osób bezrobotnych zagrożonych wysokim bezrobociem i ich powrót na rynek pracy.

Cel operacyjny IV.1	Wspieranie przedsiębiorczości lokalnej w celu tworzenia miejsc pracy	
Zadanie IV.1.1	Preferencje dla rozpoczynających działalność gospodarczą	Powiat, PUP

PUP Łódź-Wschód przy rozpatrywaniu wniosków o przyznanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej bierze pod uwagę szeroki wachlarz czynników mogących wpłynąć na powodzenie planowanego przez osobę bezrobotną przedsięwzięcia (m.in.: opinie doradcy zawodowego, dostosowanie lokalu i jego położenie - przeprowadza wizję na miejscu wskazanym we wniosku, konkurencję, kwalifikacje i doświadczenie wnioskodawcy, pomysł na biznes, efekty ekonomiczne, planowane zakupy, ewentualne ryzyka i środki zaradcze, które będą podjęte w celu ich wyeliminowania/zmniejszenia).

Szansą na zaistnienie dla osób bezrobotnych na rynku pracy jest umożliwianie im zdobycia doświadczenia/kwalifikacji zawodowych lub zachęcenie pracodawców do tworzenia dla tej grupy miejsc pracy przy wsparciu finansowym Funduszu Pracy. Konieczne jest jednak wsparcie finansowe inwestycji poprzez pozyskanie dodatkowych środków z rezerwy Funduszu Pracy. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej umożliwią osobom bezrobotnym samozatrudnienie.

W 2015 r. 106 bezrobotnych otrzymało jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, w 2016 r. również przyznano 106 dotacji. PUP Łódź-Wschód w 2017 r. przyznał 80 osobom jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Każda z osób ubiegających się o dotację w latach 2015-2017 miała możliwość ukończenia szkolenia z zakresu przedsiębiorczości. W trakcie szkolenia uczestnicy zapoznali się z zasadami prowadzenia działalności gospodarczej.

Zadanie IV.1.2	Szkolenia i kursy dla bezrobotnych	PUP

Na podstawie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Powiatowy Urząd Pracy Łódź – Wschód w latach 2015-2017 realizował szkolenia grupowe oraz indywidualne. Szkolenia grupowe odbywały się w oparciu o plan szkoleń na okres jednego roku, sporządzony na podstawie analizy lokalnego rynku pracy.

PUP Łódź-Wschód realizuje wnioski osób bezrobotnych o skierowanie na szkolenie indywidualne, które dają możliwość podjęcia zatrudnienia po odbytym szkoleniu oraz weryfikuje dotychczasową współpracę z pracodawcami wystawiającymi promesy zatrudnienia.

Tabela 21. Szkolenia dla bezrobotnych zorganizowane przez PUP Łódź - Wschód

Rok	Rodzaj szkolenia	Wskaźnik ilościowy		
		Szkolenie:		
		Grupowe	Indywi-dualne	
				Razem
2015	ABC małej przedsiębiorczości	110	-	178
	Prawo jazdy kat. C, C+E, D		58	
	Kwalifikacja wstępna przyspieszona w zakresie przewozu rzeczy			
	Spawania			
	Operatorów sprzętu ciężkiego			
	Eksploatacji i dozoru urządzeń			
	Sieci i instalacji elektrycznych			
	Kursów kosmetycznych			
	Gotowania			
	Kroju i szycia			
	Fryzjerstwa			
	Bony szkoleniowe osoby do 30-tego roku życia:		10	
	Kurs na licencję maszynisty			
	Kwalifikacja wstępna przyspieszona w zakresie przewozu rzeczy			
	Prawo jazdy kat. C			
	Operator koparko-ładowarki kl. III			
	Kursy groomingu			
	Zarządzanie projektami			
2016	ABC małej przedsiębiorczości	118	-	157
	Prawo jazdy kat. C i D		39	
	Kwalifikacja wstępna przyspieszona w zakresie przewozu rzeczy			
	Spawanie w metodach MMA, MAG, TIG			
	Eksploatacja i dozór urządzeń, sieci i instalacji elektromagnetycznych			
	Operator maszyn ciężkich			
	Kierowca wózków jezdniowych z napędem silnikowym wraz z uprawnieniami do wymiany butli gazowych			
	Kurs z zakresu fryzjerstwa, masażu, sprzątania, krawiectwa, cukiernictwa, gotowania			
2017	ABC małej przedsiębiorczości	105	-	154
	Prawo jazdy zawodowe		49	
	Spawanie			
	Operator maszyn roboczych			
	Eksploatacja i dozór urządzeń, sieci i instalacji elektromagnetycznych			
	Kurs kosmetyczny			
	Kurs księgowości			
			Razem 2015 - 2017	**489**

Zadanie IV.1.3	Program aktywności zawodowej	PUP

Działając na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Powiatowy Urząd Pracy Łódź – Wschód realizuje aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, zmierzające do łagodzenia skutków bezrobocia. Celem programu jest podniesienie ogólnego poziomu zatrudnienia i mobilności zawodowej bezrobotnych z terenu powiatu łódzkiego wschodniego. Powiatowy Urząd Pracy Łódź – Wschód współpracuje z pracodawcami z terenu Powiatu oraz miasta Łodzi w zakresie pozyskiwania ofert pracy oraz aktywizacji osób bezrobotnych, a także przekazuje na bieżąco informacje na temat możliwości skorzystania z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu do Urzędów Gmin, Urzędów Miast z terenu Powiatu i ich jednostek organizacyjnych.

W latach 2015 – 2017 Powiatowy Urząd Pracy Łódź – Wschód realizował również projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego pn. „Aktywizacja Osób Młodych Pozostających Bez Pracy w powiecie łódzkim wschodnim" oraz „Aktywizacja osób po 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie łódzkim wschodnim". Pierwszy z projektów realizowany jest w ramach Poddziałania I.1.2 „Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych" Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, a drugi w ramach Działania VIII.1 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego. Celem projektów jest zwiększenie możliwości zatrudnienia ludzi młodych do 29 roku życia pozostających bez pracy (Poddziałanie I.1.2) oraz wsparcia aktywności zawodowej osób, które ukończyły 29 lat (Działanie VIII.1).

Projekty te oferują wsparcie w formie staży oraz jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

W 2015 roku zaktywizowano 1 254 osoby bezrobotne[1] zarejestrowane w Urzędzie.

Tabela 22. Podział na poszczególne formy aktywizacji zawodowej bezrobotnych w roku 2015

Lp.	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	Liczba osób	
		Liczba osób ogółem	Liczba osób objętych wsparciem w ramach projektów
1	Roboty publiczne	210	
2	Prace interwencyjne	7	
3	Staż	409	167
4	Bon stażowy	38	
5	Szkolenia	168	
6	Bon szkoleniowy	10	
7	Bon zatrudnieniowy	2	
8	Bon na zasiedlenie	1	

[1] Dane na podstawie zawartych umów w 2015 r.

Lp.	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	Liczba osób	
		Liczba osób ogółem	Liczba osób objętych wsparciem w ramach projektów
9	Refundacja wynagrodzeń dla osób bezrobotnych 50+	2	
10	Prace społecznie użyteczne	32	
11	Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla osób bezrobotnych	106	66
12	Refundacja podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego	51	
13	Studia podyplomowe	2	
14	Refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej – PFRON	7	
15	Przyznanie osobie niepełnosprawnej środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej – PFRON	0	
16	Finansowanie działań obejmujących kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawcy z krajowego funduszu szkoleniowego	209	
	Łącznie	1 254	233

W 2016 roku zaktywizowano łącznie 1 056 osób bezrobotnych[2] zarejestrowanych w Urzędzie.

Tabela 23. Podział na poszczególne formy aktywizacji bezrobotnych w roku 2016

Lp.	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	Liczba osób	
		Liczba osób ogółem	Liczba osób objętych wsparciem w ramach projektów
1	Roboty publiczne	133	
2	Prace interwencyjne	11	
3	Staż	317	137
4	Szkolenia	157	
5	Bon na zasiedlenie	5	

[2] Dane na podstawie zawartych umów w 2016 r.

Lp.	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	Liczba osób	
		Liczba osób ogółem	Liczba osób objętych wsparciem w ramach projektów
6	Refundacja wynagrodzeń dla osób bezrobotnych 50+	5	
7	Prace społecznie użyteczne	29	
8	Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla osób bezrobotnych	106	77
9	Refundacja podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego	55	
10	Studia podyplomowe	2	
11	Refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej – PFRON	6	
12	Środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej osoby niepełnosprawnej - PFRON	1	77
13	Finansowanie działań obejmujących kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawcy z krajowego funduszu szkoleniowego	136	
14	Refundacja kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia	93	
	Łącznie:	1 056	214

W 2017 r. zaktywizowano łącznie 875 osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie.

Tabela 24. Podział na poszczególne formy aktywizacji bezrobotnych w roku 2017

L.p.	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	Liczba osób	
		Liczba osób ogółem	Liczba osób objętych wsparciem w ramach projektów
1	Roboty publiczne	132	
2	Prace interwencyjne	11	
3	Staż	265	147
4	Szkolenia	154	

L.p.	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	Liczba osób	
		Liczba osób ogółem	Liczba osób objętych wsparciem w ramach projektów
5	Bon na zasiedlenie	5	
6	Refundacja wynagrodzeń dla osób bezrobotnych 50+	14	
7	Prace społecznie użyteczne	18	
8	Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla osób bezrobotnych	80	67
9	Refundacja podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą kosztów wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego	44	
10	Studia podyplomowe	3	
11	Refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej – PFRON	5	
12	Środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej osoby niepełnosprawnej - PFRON	1	
13	Finansowanie działań obejmujących kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawcy z krajowego funduszu szkoleniowego	128	
14	Refundacja kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia	15	
	Łącznie:	875	214

Skuteczność działań z zakresu aktywizacji zawodowej bezrobotnych z terenu Powiatu zrealizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w okresie 2015 – 2017 liczona procentowo do ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w danym roku kształtuje się średnio na poziomie 41,85%. Procentowy udział form aktywizacji zawodowej do liczby bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy Łódź – Wschód przedstawia poniższa tabela:

Tabela 25. Aktywizacja bezrobotnych z terenu Powiatu

Rok	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Ilość form aktywizacji zawodowej	Wskaźnik %
2015	2 730	1 254	45,93%
2016	2 571	1 056	41,07%
2017	2 270	875	38,55%

Cel operacyjny IV.2	Współpraca Powiatowego Urzędu Pracy ze szkołami ponadgimnazjalnymi i przedsiębiorcami w zakresie rynku pracy	
Zadanie IV.2.1	Akcje informacyjne i szkolenia	Powiat, PUP

Formy aktywizacji planowane są na podstawie zainteresowań osób bezrobotnych i pracodawców, sytuacji na lokalnym rynku pracy oraz udziału poszczególnych grup osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie.

W celu pozyskania pomocy pracodawców przy zatrudnianiu osób bezrobotnych Powiatowy Urząd Pracy Łódź - Wschód współorganizuje i/lub uczestniczy w Targach Pracy. Targi pracy tworzą wspólną płaszczyznę dla poszukujących pracy i pracodawców, której atutami są możliwości: poznania wielu pracodawców w jednym miejscu, pozostawienia swojego CV, zapoznania się z aktualnymi ofertami pracy, praktyk i staży, wymaganiami pracodawców oraz uzyskania informacji o firmie bezpośrednio od przedstawicieli firm biorących udział w targach. Tego typu inicjatywy wspierają rynek pracy i pozytywnie wpływają nie tylko na zatrudnienie, ale również na znajomość rynku pracy oraz świadomość własnych atutów. Akcje informacyjne i szkolenia w latach 2015 – 2017 obrazują poniższe tabele:

Tabela 26. Akcje informacyjne i szkolenia w 2015 r.

Rok	Rodzaj działania	Organizator	Miesiąc	Rola PUP/ Powiatu	Wystawcy	Oferty
2015	**TARGI**					
	Targi Pracy	Ptak Fashion City III edycja	III	Współ-organizator	60	500
	Targi Pracy	Ptak Expo, Targi „Super Senior”	IV	Udział		
	Targi Pracy	Ptak Fashion Outlet IV edycja	X	Współ-organizator		1 000
	KONFERENCJE					
	Innowacyjny system wsparcia procesu planowania kariery edukacyjno-zawod. jako przykład dobrej praktyki	AHE w Łodzi, patronat: Obserwatorium Losów Zawodowych Absolwentów.	III	Udział		
	Rozwój przedsiębiorczości w nowej perspektywie finansowej UE	Ptak Fashion Outlet	X	Udział		
2015	**SZKOLENIA i WARSZTATY**					
	Szkolenia i warsztaty prowadzone przez profesjonalistów w dziedzinie rozwoju osobistego	Podczas IV edycji Targów Pracy	X	Udział		
	SPOTKANIA INFORMACYJNE					
	Ekonomia społeczna w biznesie	Stowarzyszenie „Ja-Ty_My” w partnerstwie z Centrum OPUS	XI	Inicjator: Powiat		

Tabela 27. Akcje informacyjne i szkolenia w 2016 r.

Rok	Rodzaj działania	Organizator	Miesiąc	Rola PUP /Powiatu	Wystawcy	Oferty
2016	**TARGI**					
	Targi Pracy i Edukacji	Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi	IV	Udział		
	Opoczyńskie Targi Pracy i Edukacji	Powiat opoczyński, PUP Opoczno, ZSP nr 1 w Opocznie, Młodzieżowe Centrum Kariery w Opocznie	IV		62	
	Targi Pracy	Ptak Outlet V edycja	V	Współ organiz.ator	40	1000
		Współpraca: urzędy racy z regionu łódzkiego, ZUS				
	Łódzkie Regionalne Targi Pracy	Oferta: PUP Łódź-Wschód, urzędy Pracy z powiatów łódzkiego i kutnowskiego	XI	Udział		
	KONFERENCJE					
	Zaplanuj swoją karierę	AHE w Łodzi, podczas Targów Pracy i Edukacji	IV	Udział		
	SZKOLENIA i WARSZTATY					
	Profesjonalny sprzedawca	Bezpłatne szkolenie podczas V edycji Targów Pracy Ptak Outlet	V	Udział		

Tabela 28. Akcje informacyjne i szkolenia w 2017 r.

Rok	Rodzaj działania	Organizator	Miesiąc	Rola PUP /Powiatu	Wystawcy	Oferty
2017	**TARGI**					
	Targi Pracy i Edukacji w Piotrkowie	PUP w Piotrkowie, WUP w Łodzi, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Piotrkowie, Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP, ZSP nr 4 w Piotrkowie	IV	Udział	60	
	Łódzkie regionalne Targi Prac i Rozwoju Osobistego		IX	Udział	80	
	Targi Edukacji i Pracy	AHE w Łodzi	X	Udział		
	KONFERENCJE					
	Wsparcie przedsiębiorców w rozwiązywaniu problemów biznesowych	Park Naukowo-Technologiczny Brukowa Busines Center	VI	Udział		
	Aktywne formy aktywizacji w Urzędzie Pracy. Jak podnosić			Wykład pracownika		

	kwalifikacje, Środki na zatrudnienie bezrobotnych			PUP Łódź - Wschód		
	Doradztwo edukacyjno-zawodowe w świetle zmian w ustawie o systemie o systemie oświaty	AHE w Łodzi	X	Udział		
	SZKOLENIA i WARSZTATY					
	Praworządność w stosunkach pracy oraz aspekty poprawy poziomu bezpieczeństwa pracy w mikroprzedsiębiorstwach	Okręgowy Inspektorat Pracy w Łodzi	VI	Udział	34 przed sięb. I 20 prac.	
	Instrumenty rynku pracy wspierające działalność mikroprzedsiębiorców			Wykład pracownika PUP Łódź - Wschód		
	Zarządzanie zasobami ludzkimi	Warsztaty i szkolenia podczas Łódzkich Regionalnych Targów Pracy i Rozwoju osobistego	IX			
	Bezpłatne szkolenia w zakresie szeroko rozumianych finansów: ochrona konsumenta, oszczędzanie, zarządzanie budżetem osobistym, itp.	Współpraca PUP Łódź-Wschód z Wydziałem Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ		Inicjator współpracy		Dwa szko-lenia

Rekomendacje

Należy kontynuować działania w ramach celu strategicznego IV: Aktywizacja lokalnego rynku pracy.

Cel strategiczny V: Promocja Powiatu		*Podmioty odpowiedz. za realizację*
Cel operacyjny V.1	Kreowanie pozytywnego wizerunku Powiatu	
Zadanie V.1.1	Integracja działań promocyjnych Powiatu i gmin z terenu Powiatu	JST (Powiat, Gminy)

Głównym celem zadania jest kreowanie pozytywnego, przyjaznego dla lokalnej społeczności, wizerunku Powiatu poprzez podejmowanie działań promocyjnych wspólnie z gminami z terenu Powiatu.

Realizatorem zadania jest Wydział Polityki Społecznej i Promocji Powiatu w Starostwie Powiatowym w Łodzi, współpracujący w organizowaniu wydarzeń promocyjnych z Gminami wchodzącymi w skład Powiatu, Miejskimi i Gminnymi Ośrodkami Kultury z terenu Powiatu, placówkami oświatowymi, itp.

Efekty

Zorganizowanie wydarzeń cyklicznych i okazjonalnych promujących Powiat. Informacje o zorganizowanych imprezach budują pozytywny wizerunek Powiatu i jego rozpoznawalność na terenie województwa.

Powiat Łódzki Wschodni realizował zadanie poprzez organizacje własnych wydarzeń (Święto Powiatu Łódzkiego Wschodniego) oraz udział w obcych wydarzeniach (imprezy cykliczne i inne). W ramach zadania przedstawiciele władz powiatowych uczestniczyli również w uroczystościach państwowych oraz jubileuszach. Powyższe aktywności miały na celu promocję Powiatu poprzez prezentację, wspieranie i ochronę wszelkich przejawów działalności lokalnej wspólnoty samorządowej tworzącej Powiat Łódzki Wschodni, w szczególności jej lokalnego i narodowego dziedzictwa, kultywowania tradycji oraz upowszechniania i rozwijania kultury, wiedzy, osiągnięć i innych wartości duchowych i materialnych cenionych przez lokalną społeczność.

Święto Powiatu Łódzkiego Wschodniego organizowane jest rokrocznie od 2008 roku. Wydarzenie to odbywa się co roku w jednej z gmin należącej do Powiatu. Ma to na celu pogłębianie współpracy pomiędzy poszczególnymi gminami i Powiatem. W ramach Święta odbywają się również różnego rodzaju imprezy, konkursy oraz wydarzenia o charakterze kulturalnym i sportowym.

Dotychczas do cyklicznych wydarzeń stanowiących integralną część Święta Powiatu należały m.in.:

- Konkurs „Mistrz Ortografii Powiatu Łódzkiego Wschodniego" – organizowany przez Miejską Bibliotekę w Koluszkach,
- Powiatowy Konkurs Zespołów Teatralnych „Złota Maska" – organizowany przez Gminny Ośrodek Kultury w wiśniowej Górze
- Biesiada Powiatowa

Biesiada Powiatowa organizowana jest od 2015 r. Nowo powstała formuła głównych obchodów Święta Powiatu ma na celu zarówno integrację mieszkańców zamieszkujących teren Powiatu jak i rozpowszechnianie lokalnej kultury i tradycji związanej z działalnością zespołów artystycznych czy kół gospodyń wiejskich. Począwszy od roku 2015 do roku 2017 ilość wydarzeń organizowanych w ramach Święta wzrosła o 2 (2015 – 3, 2016 – 5, 2017 – 5).

Powiat w ramach integracji działań promocyjnych Powiatu i gmin z terenu Powiatu włącza się w szereg różnego rodzaju imprez odbywających się na jego terenie poprzez Patronat Starosty

Łódzkiego Wschodniego, organizację lub współorganizację imprez oraz umowy o świadczenie usług promowania lokalnej wspólnoty samorządowej. Nakłady finansowe na działania promocyjne podejmowane w latach 2015 – 2017, przedstawia poniższa tabela:

Tabela 29. Nakłady finansowe na działania promocyjne

Rok	2015		2016		2017		Razem	
Forma integracji	Ilość	Wydatki	Ilość	Wydatki	Ilość	Wydatki	Ilość	Wydatki
Patronat Starosty	8	7 442,36	14	8 907,52	17	12 633,79	39	28 983,67
Organizacja/Współorganizacja	5	11 226,95	3	8 750,00	3	7 850,00	11	27 826,95
Usługi promocyjne na rzecz wspólnoty samorządowej	2	2 777,47	7	6 300	3	3 382,53	12	12 460,00
Inne (np.: nagrody, upominki, itp)	3	2 150,20	5	4 333,82	3	2 376,03	11	8 860,05
Razem	18	23 596,98	29	28 291,34	26	26 242,35	73	78 130,67

Do cyklicznych wydarzeń objętych patronatem Starosty należą:

- Obchody Światowego i Europejskiego Dnia Inwalidy,
- Impreza integracyjna „Zaczarowany Świat”,
- Przegląd Artystycznego Ruchu Seniora,
- Impreza „Powitanie Lata”,
- Marsz dla Życia i Rodziny,
- Wojewódzki Dzień Pszczelarza,
- Koluszkowski Przegląd Piosenki,
- Wieczór Gór i Przygody.

Ponadto Powiat jest uczestnikiem Mixera Regionalnego.

Począwszy od roku 2015 do roku 2017 ilość wydarzeń w znacznie wzrosła w 2016 roku i utrzymuje się obecnie na podobnym poziomie (2015 – 12, 2016 – 21, 2017 – 20).

W ramach promocji Powiat wspierał liczne wydarzenia ważne dla instytucji z terenu Powiatu, na które w latach 2015 - 2017 wydatkowano łącznie kwotę 11 035,43 zł.

Ponadto, w okresie 2015 r. – 2017 r. zakupione zostały materiały promocyjne Powiatu za łączną kwotę 35 423,99 zł.

Trafność

Cel dobrze sformułowany, działania prowadzone w ramach zadania przyczyniają się do kreowania pozytywnego wizerunku Powiatu.

Skuteczność

Realizacja zadania prowadzi do osiągnięcia wyznaczonego celu głównego.

Efektywność

Realizacja zadania mieści się w ramach budżetu Powiatu i środków pozyskanych od przedsiębiorców i firm z terenu Powiatu. Miernikiem efektywności jest ilość zorganizowanych wydarzeń, szacunkowa liczba biorących w nich udział uczestników oraz liczba osób przeglądających stronę internetową Powiatu

Rekomendacje

Działania istotne z punktu widzenia wpływu współpracy Powiatu z Gminami na społeczny odbiór władz samorządowych i ich zaangażowanie w integrowanie lokalnej społeczności oraz budowanie jej lokalnej tożsamości. Należy je kontynuować.

Zadanie V.1.2	Prowadzenie aktywnej polityki informacyjnej	JST (Powiat, Gminy)

Głównym celem zadania jest informowanie ogółu społeczeństwa, w tym szczególnie mieszkańców Powiatu o wydarzeniach ważnych dla lokalnej społeczności mających miejsce na terenie powiatu łódzkiego wschodniego.

Zadanie jest realizowane przez Wydział Polityki Społecznej i Promocji Powiatu, który zamieszcza informacje napływające z Wydziałów Starostwa Powiatowego w Łodzi i jego jednostek organizacyjnych, mające kluczowe znaczenie dla mieszkańców Powiatu oraz informacje i relacje z wydarzeń o charakterze ludycznym, o imprezach kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych zorganizowanych dla lokalnej społeczności we współpracy z Gminami Powiatu, instytucjami i organizacjami działającymi na jego terenie.

Efekty

Zamieszczanie informacji i relacji z wydarzeń umożliwia lokalnej społeczności i ogółowi społeczeństwa dostęp do informacji publicznej z jednej strony, z drugiej zaś, współuczestniczenie w życiu Powiatu.

W ramach prowadzenia aktywnej polityki informacyjnej Powiat w 2015 r. publikował artykuły w wydawanych elektronicznie „Wiadomościach Powiatu Łódzkiego Wschodniego". W roku 2016 Powiat koncentrował się na umieszczaniu informacji o wydarzeniach organizowanych lub współorganizowanych przez Powiat w rubryce „Aktualności" na stronie internetowej. Bieżąca praca urzędu oraz podejmowane przez Powiat działania znalazły odzwierciedlenie w Biuletynie Informacji Publicznej. W 2017 roku, w celu uzyskania większej ilości odbiorców, stworzona została nowa strona internetowa, która stała się, w większym stopniu niż dotychczas, kompatybilna ze stroną BIP oraz uzyskała formę możliwą do przeglądania na urządzeniach mobilnych. Wszelkie informacje kierowane do mieszkańców Powiatu umieszczane były również na portalu społecznościowym Facebook.

Ponadto władze Powiatu w ciągu trzech lat (2015 – 2017) udzielały także wywiadów telewizyjnych dla stacji TVP Łódź. Dodatkowo, relacje z najważniejszych wydarzeń na terenie Powiatu zamieszczane były w lokalnych gazetach.

Niezależnie od działań Powiatu, również inne instytucje publiczne z terenu Powiatu prowadziły swoją politykę informacyjną. Dom Pomocy Społecznej w Wiśniowej Górze oraz szkoły prowadzone przez Powiat obecne były w prasie lokalnej. Prezentując swoją działalność, pokazywały ogółowi społeczeństwa swoją okolicę, gminę, promowały lokalną kulturę, edukację, kreowały pozytywny wizerunek Powiatu.

Trafność

Cel dobrze sformułowany, działania prowadzone w ramach zadania przyczyniają się do kreowania pozytywnego wizerunku Powiatu.

Skuteczność

Realizacja zadania prowadzi do osiągnięcia wyznaczonego celu głównego.

Rekomendacje

Kontynuować realizację zadania.

Zadanie V.1.3	Wykorzystanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i dziedzictwa kulturowego Powiatu	JST (Powiat, Gminy)

Głównym celem zadania jest budowanie pozytywnego wizerunku Powiatu poprzez promowanie jego walorów przyrodniczo - krajobrazowych i dziedzictwa kulturowego oraz aktywnego wypoczynku.

Realizatorem działań jest Wydział Polityki Społecznej i Promocji Powiatu w Starostwie Powiatowym w Łodzi, gminy powiatu oraz szkoły z terenu Powiatu.

Efekty

Imprezy turystyczno - krajoznawcze, informacje o ich przebiegu zamieszczane na stronach internetowych Powiatu i współorganizatorów imprez, promowanie aktywnego wypoczynku.

Na przestrzeni lat 2015 – 2017 Powiat Łódzki Wschodni promował walory przyrodnicze i krajobrazowe swojego terenu oraz dziedzictwo kulturowe głównie współorganizując oraz udzielając patronatu rajdom turystyczno - krajoznawczym prowadzącym przez atrakcyjne szlaki rezerwatów przyrody położonych na terenie Powiatu, pozwalające również na poznawanie znajdujących się na trasie rajdów zasobów kulturowych Powiatu. Imprezy te miały także charakter sportowo-rekreacyjny. W latach 2015 – 2017 były to następujące rajdy objęte patronatem Starosty Łódzkiego Wschodniego, zorganizowane przez Powiatowe Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe Powiatu Łódzkiego Wschodniego”:

- XI Rajd Pieszy Szlakami Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich, Gmina Nowosolna,
- Jesienny Rajd Pieszy - Gminy Koluszki i Rzgów,
- VII Pieszy Rajd „Mitomania”, Gmina Tuszyn.

Ponadto, w czerwcu 2015 roku, atrakcje turystyczne i imprezy kulturalne Powiatu były prezentowane na stoisku Łódzkiego Oddziału PTTK na targach pn. „Regiony Turystyczne – Na Styku Kultur".

Szkoły prowadzone przez Powiat organizowały dla uczniów zajęcia na terenie powiatu łódzkiego wschodniego m. in. na obszarze Rezerwatu Gałków, w Muzeum w Gałkowie Dużym i na cmentarzu wojennym z I wojny światowej.

Dodatkowo, Powiat prezentuje walory przyrodnicze, krajobrazowe, architektoniczne i swoje dziedzictwo kulturowe na zrealizowanym przez Wydział Polityki Społecznej i Promocji Powiatu filmie promocyjnym dostępnym na stronie internetowej Powiatu oraz w folderze promocyjnym, a także w formie zdjęć dużego formatu umieszczanych na stoiskach Powiatu prowadzonych na obcych i własnych wydarzeniach.

Trafność

Cel dobrze sformułowany, działania prowadzone w ramach zadania przyczyniają się do kreowania pozytywnego wizerunku Powiatu.

Skuteczność

Realizacja zadania prowadzi do osiągnięcia wyznaczonego celu głównego.

Rekomendacje

Działania należy kontynuować.

Zadanie V.1.4	Opracowanie identyfikacji wizualnej Powiatu stanowiącej element budowy marki Powiatu	Powiat

Głównym celem zadania jest budowanie pozytywnego wizerunku Powiatu poprzez stosowanie ujednoliconej identyfikacji wizualnej Powiatu - logo Powiatu.

Realizatorem zadania jest Wydział Polityki Społecznej i Promocji Powiatu w Starostwie Powiatowym w Łodzi, który zamawia materiały promocyjne, dba o umieszczanie logo Powiatu poczynając od wewnętrznych tablic informacyjnych, a kończąc na wykorzystaniu banerów promocyjnych podczas wydarzeń organizowanych przez Powiat.

Efekty

Materiały promocyjne, gadżety i promocyjne materiały odblaskowe i informacyjne z nadrukowanym logo Powiatu, stanowiącym znak identyfikacyjny Powiatu, kojarzący się odbiorcom jednoznacznie z Powiatem.

Ujednolicona identyfikacja wizualna obecna w mediach, publikacjach i materiałach promocyjnych Powiatu jest stosowana od lipca 2016 r. na mocy Uchwały nr XXV/305/2016 Rady Powiatu Łódzkiego Wschodniego w sprawie ustanowienia znaku promocyjnego (logo) Powiatu Łódzkiego Wschodniego oraz zasad jego wykorzystania. Logo Powiatu zostało wyłonione w drodze konkursu na znak graficzny, oficjalną identyfikację graficzną Powiatu, rozstrzygniętego w końcu listopada 2015 r. Zwycięzca konkursu otrzymał nagrodę pieniężną w wysokości 1 000,00 zł.

Trafność

Cel dobrze sformułowany, działania zrealizowane w ramach zadania doprowadziły do ustanowienia znaku graficznego promującego i identyfikującego Powiat.

Skuteczność

Stosowanie logo prowadzi do osiągnięcia celu głównego.

Efektywność

Zrealizowanie zadanie nie przekroczyło wyznaczonego na nie budżetu. Powiat posiada całość autorskich praw majątkowych do zwycięskiego projektu.

Rekomendacje

Zadanie zakończone.

Cel operacyjny V.2	***Wspieranie działań służących umocnieniu tożsamości mieszkańców Powiatu poprzez rozwój kultury, turystyki, rekreacji i sportu.***	
Zadanie V.2.1	Współorganizacja imprez kulturalnych i sportowych	JST (Powiat, Gminy)

Głównym celem działań jest umacnianie tożsamości mieszkańców Powiatu poprzez integrowanie lokalnej społeczności osiągane dzięki wspólnym przedsięwzięciom w dziedzinie kultury, sportu i rekreacji.

Realizatorem zadania jest Wydział Polityki Społecznej i Promocji Powiatu w Starostwie Powiatowym w Łodzi współpracujący z Gminami Powiatu, stowarzyszeniami i organizacjami z terenu Powiatu działającymi w dziedzinie kultury, turystyki, rekreacji i sportu.

Efekty

Imprezy kulturalne i sportowe współorganizowane przez Powiat z Gminami, stowarzyszeniami i organizacjami z terenu Powiatu. Miernikiem jest ilość imprez zorganizowanych w ciągu roku.

I. Imprezy kulturalne

Na przestrzeni lat 2015 – 2018 Powiat Łódzki Wschodni corocznie organizował Dożynki Powiatowo-Gminne. Dwukrotnie, w 2015 roku i w roku 2017, Dożynki współorganizowane były z Gminą Rzgów, w 2016 roku współorganizatorem była Gmina Nowosolna, a w roku 2018 – Gmina Koluszki. Dożynki to okazja do zaprezentowania Powiatu zaproszonym oficjalnym gościom, a przede wszystkim to wydarzenie, wokół którego koncentruje się lokalna społeczność prezentująca swoje tradycyjne potrawy, w przygotowanie których angażują się koła Gospodyń Wiejskich, folklor – występy lokalnych Zespołów Pieśni i Tańca, artystyczne rękodzieło. Obchody Święta Plonów mają ustalone tradycją przebieg i formę, podkreślają miejsko-wiejski charakter Powiatu, integrują lokalną społeczność i stanowią ważny element umacniania tożsamości mieszkańców Powiatu.

II. Imprezy sportowe

W 2015 roku Powiat współorganizował lub objął patronatem 12 imprez sportowych. Biorąc pod uwagę niską frekwencję uczestników niektórych imprez, zdecydowano o rezygnacji z organizacji imprez mniej popularnych, pozostawiając do organizacji te cieszące się największą popularnością i zainteresowaniem mieszkańców Powiatu. Zwrócono szczególną uwagę na fakt, żeby co najmniej jedna impreza odbywała się na terenie każdej gminy Powiatu. W kolejnych latach zorganizowano: w 2016 r. - 5 imprez, w 2017 r. – 8 imprez, na 2018 r. zaplanowano 8 imprez (jednej nie zorganizowano z powodu rezygnacji współorganizatora). Włączano również imprezy sportowe w obchody Święta Powiatu: w 2015 r. 7 bieg Dycha Justynów – Janówka, w 2016 r. bieg 8 Dycha Justynów – Janówka, w 2017 r. Mistrzostwa Powiatu Łódzkiego Wschodniego w piłce siatkowej kobiet i mężczyzn, w 2018 r. Impreza Sportowo – Rekreacyjna dla mieszkańców powiatu łódzkiego wschodniego na Krytej Pływalni „Oceanik" w Tuszynie. Łączna kwota wydatków poniesionych na wspieranie statutowej działalności organizacji pozarządowych w latach 2015 – 2018 (do 30.06.2018 r.) wyniosła 31 510,39 zł.

Wprowadzenie powyższych zasad pozwoliło na poprawę jakości i prestiżu organizowanych imprez oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi współorganizującymi imprezy.

Tę samą funkcję umacniania tożsamości pełniły imprezy kulturalne i sportowo-rekreacyjne o charakterze ponadgminnym współorganizowane corocznie ze stowarzyszeniami lub obejmowane patronatem przez Starostę Łódzkiego Wschodniego, w których udział brali mieszkańcy Powiatu.

Duże znaczenie przy wspieraniu działań służących umocnieniu tożsamości mieszkańców Powiatu poprzez rozwój sportu ma ustanowienie Nagrody Starosty Łódzkiego Wschodniego za wysokie osiągnięcia sportowe, na mocy Uchwały Nr VI/104/2011 z dnia 20 kwietnia 2011r. Rady Powiatu Łódzkiego Wschodniego. Na tej podstawie corocznie składane są wnioski o przyznanie takiej nagrody, które są analizowane pod względem osiągnięć zawodników w poprzednim roku kalendarzowym. W latach 2015-2018 na Nagrody Starosty Łódzkiego Wschodniego za wysokie osiągnięcia sportowe przeznaczono kwotę 2 100,00zł w każdym roku. Nagroda cieszy się zainteresowaniem wnioskodawców (corocznie 6-8 wniosków), co obrazuje znaczną aktywność sportową mieszkańców Powiatu oraz ich coraz wyższe osiągnięcia w zawodach o zasięgu krajowym, ale również międzynarodowym w wielu dziedzinach sportu.

Równie ważne są oddolne działania, efektem których jest umocnienie tożsamość osób biorących w nich udział. Działania takie podejmuje Dom Pomocy Społecznej w Wiśniowej Górze, włączając tym samym swoich mieszkańców w aktywne życie społeczne i łamiąc bariery stereotypowego myślenia o osobach niepełnosprawnych, jako o osobach gorszej kategorii.

Mieszkańcy DPS w Wiśniowej Górze brali udział w wydarzeniach kulturalnych, w zawodach sportowych i przeglądach twórczości:

- w roku 2015 uczestniczyli w 3 zorganizowanych wycieczkach, 37 imprezach integracyjnych zewnętrznych oraz 29 imprezach integracyjnych organizowanych w Domu Pomocy Społecznej w Wiśniowej Górze,
- w roku 2016 uczestniczyli w 4 zorganizowanych wycieczkach, 30 imprezach integracyjnych zewnętrznych oraz 35 imprezach integracyjnych organizowanych w Domu Pomocy Społecznej w Wiśniowej Górze,
- w roku 2017 uczestniczyli w 4 zorganizowanych wycieczkach, 30 imprezach integracyjnych zewnętrznych oraz 26 imprezach integracyjnych organizowanych w Domu Pomocy Społecznej w Wiśniowej Górze,
- do 1 września 2018 roku uczestniczyli w 1 zorganizowanej wycieczce, 17 imprezach integracyjnych zewnętrznych oraz 36 imprezach integracyjnych organizowanych w Domu Pomocy Społecznej w Wiśniowej Górze.

Trafność

Cel dobrze sformułowany, działania prowadzone w ramach zadania przyczyniają się do umacniania tożsamości mieszkańców Powiatu.

Skuteczność

Realizacja zadania prowadzi do osiągnięcia wyznaczonego celu głównego, budowania pozytywnego wizerunku Powiatu.

Efektywność

Realizacja zadania mieści się w przeznaczonym na nie budżecie. Miernikiem efektywności jest szacunkowa liczba osób biorących udział w wydarzeniach.

Rekomendacje

Działania należy kontynuować.

Zadanie V.2.2	Promowanie produktów tradycyjnych i lokalnej kultury	JST (Powiat, Gminy)

Głównym celem zadania jest umacnianie tożsamości mieszkańców Powiatu, budowanie ich dumy z lokalnej tradycji i kultury poprzez tworzenie warunków do ich prezentacji poza lokalnym obszarem.

Realizatorem zadania jest Wydział Polityki Społecznej i Promocji Powiatu w Starostwie Powiatowym w Łodzi współpracujący z Gminami Powiatu, stowarzyszeniami i organizacjami z terenu Powiatu działającymi w dziedzinie kultury.

Efekty

Imprezy kulturalne współorganizowane przez Powiat z Gminami, stowarzyszeniami i organizacjami z terenu Powiatu, podczas których prezentowana jest lokalna kultura i tradycyjne produkty. Miernikiem jest ilość imprez zorganizowanych w ciągu roku.

Powiat Łódzki Wschodni, w latach 2015 – 2017, promował produkty tradycyjne i lokalne regionu łódzkiego w trakcie obchodów Święta Powiatu, którego integralną częścią była Biesiada Powiatowa z degustacją typowych dla obszaru Powiatu staropolskich, tradycyjnych mięs, wędlin, i wypieków. Biesiadzie towarzyszyły występy lokalnych artystów oraz tradycyjne przyśpiewki biesiadne. Wystawione do degustacji potrawy sporządzone były według lokalnych przepisów kulinarnych przez Koła Gospodyń Wiejskich z terenu Gminy, z którą Powiat współorganizował

obchody Święta Powiatu. Wspólne biesiadowanie podkreślało dziedzictwo kulturowe i historyczne naszego regionu.

Ponadto, Powiat Łódzki Wschodni promuje lokalną kulturę i tradycyjne wyroby podczas Dożynek Wojewódzkich oraz podczas Mixera Regionalnego, organizowanego przez departament Promocji i Współpracy Zagranicznej Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi.

Dodatkowo, władze Powiatu podkreślały znaczenie działalności lokalnych artystów na rzecz krzewienia lokalnej kultury i podtrzymywania tradycji zapewniając im udział w ważnych wydarzeniach organizowanych przez Powiat. Działania te inspirowały artystów ludowych, wielbicieli ludowej sztuki i tradycji oraz historii naszego regionu do inicjowania współpracy z Powiatem i korzystania z możliwości różnych form promocji oferowanych przez Powiat.

Trafność

Cel dobrze sformułowany, działania prowadzone w ramach zadania przyczyniają się do umacniania tożsamości mieszkańców Powiatu.

Skuteczność

Realizacja zadania prowadzi do osiągnięcia wyznaczonego celu głównego, budowania pozytywnego wizerunku Powiatu.

Rekomendacje

Działania należy kontynuować.

Cel strategiczny VI: Rozwój demokracji lokalnej		*Podmioty odpowiedz. za realizację*
Cel operacyjny VI.1	Rozwój społeczeństwa informacyjnego	
Zadanie VI.1.1	Podnoszenie jakości zarządzania informacją	Powiat, jednostki organizacyjne

Zadania zmierzające do podnoszenia jakości zarządzania informacją realizowane były w sposób ciągły przez Wydział Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Łodzi. Podnoszenie jakości zarządzania zasobami informacyjnymi wiązało się z planowaniem, organizowaniem oraz nadzorowaniem i kontrolą faktycznej realizacji ciągów działań, składających się na procesy informacyjne i wykorzystywane w nich technologie. Podstawowe procesy informacyjne, na które Starostwo Powiatowe w Łodzi kładło nacisk dotyczyły między innymi: generowania i pozyskiwania informacji, gromadzenia i przechowywania informacji oraz ich przetwarzania i udostępniania.

Wskutek przeprowadzonego w listopadzie 2015 roku postępowania o zamówienie publiczne w przedmiocie „Zakupu usługi prowadzenia Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Łodzi w 2016 r." wyłoniono firmę, z którą podpisano umowę dotycząca wykonania i utrzymania Biuletynu Informacji Publicznej. 10 grudnia 2015 roku w oparciu o dostarczony szablon rozpoczęto budowę nowej strony BIP. W proces ten zostały zaangażowane wszystkie wydziały/referaty Starostwa.

1 stycznia 2016 roku została uruchomiona nowa strona Biuletynu Informacji Publicznej. Tworzenie i aktualizacja strony BIP to proces ciągły. Prace nad jej kształtem zmierzają do utworzenia strony bardziej przyjaznej użytkownikowi, umożliwiającej korzystanie z publikatora poprzez urządzenia mobilne oraz spełniającej standardy WCAG (udogodnienia dla osób niepełnosprawnych). Dodatkowo rozpoczęto budowę nowej strony internetowej Starostwa Powiatowego w Łodzi dostosowanej do międzynarodowego standardu WCAG 2.0. Strona internetowa to w dzisiejszych czasach wizytówka każdej organizacji niezależnie od prowadzonej działalności. Od jej jakości w dużej mierze zależy postrzeganie jednostki przez mieszkańców i instytucje współpracujące. Strona internetowa to narzędzie marketingowe, kanał komunikacji i przekazywania informacji.

Zadanie VI.1.2	Upowszechnienie znajomości procedur administracyjnych	Starostwo

Zadanie zmierzające do znajomości procedur administracyjnych i świadomości prawnej mieszkańców powiatu łódzkiego wschodniego realizowane jest w sposób ciągły, między innymi poprzez uaktualnianie i ulepszanie strony BIP – bardziej przyjaznej użytkownikowi, umożliwiającej korzystanie z publikatora poprzez urządzenia mobilne oraz spełniającej standardy WCAG, tj. budowa strony, z której bez przeszkód mogą korzystać osoby wykluczone cyfrowo – osoby niepełnosprawne.

Ponadto, prowadzono i zakończono w 2017 roku prace nad nową stroną internetową oraz interaktywnymi formularzami ułatwiającymi dostęp elektroniczny do spraw załatwianych w Starostwie Powiatowym w Łodzi.

Cel operacyjny VI.2	*Rozwój instytucji samorządu społecznego i gospodarczego*	
Zadanie VI.2.1	Akcje informacyjne i szkolenia dla lokalnych przedsiębiorców i rolników	Powiat

Realizując wyżej określone zadanie Powiat Łódzki Wschodni umieszczał na przestrzeni lat 2015 -2017 roku na swojej stronie internetowej informacje kierowane do lokalnych przedsiębiorców i rolników o szkoleniach, konkursach i możliwości pozyskania środków finansowych na rozwój działalności gospodarczej. Były to między innymi:

- Spotkania informacyjne w zakresie m. in. budowania społecznego wizerunku firmy, umacniania pozycji na rynku poprzez nawiązywanie partnerstwa z podmiotami ekonomii społecznej, korzyści płynących ze współpracy partnerskiej z przedsiębiorstwami społecznymi, pozyskiwania środków z funduszy zewnętrznych. Spotkania informacyjne z zakresu funduszy europejskich w ramach Mobilnego Centrum Informacji, formy szkoleń, warsztatów i udzielania informacji adresowanych do osób i instytucji zainteresowanych pozyskaniem środków na planowanie przedsięwzięcia. Prezentacja możliwości pozyskania środków zewnętrznych na rozwój firm oraz procedur ich pozyskiwania. Pozyskanie informacji z zakresu wsparcia na rozwój firmy w ramach Programu Inteligentny Rozwój dla innowacyjnych inwestycji na każdym etapie rozwoju firmy.
- Konkursy, których celem była m. in. promocja zasad ochrony zdrowia i życia w środowisku pracy rolnika oraz popularyzowanie przyjaznych i bezpiecznych gospodarstw rolnych dla właścicieli i członków ich rodzin.
- Fora i Targi Inwestycyjne umożliwiające przedstawicielom przedsiębiorstw sektora Małych i Średnich Przedsiębiorstw (MŚP) nawiązanie współpracy i pozyskanie partnerów biznesowych z branż takich jak: budownictwo, innowacyjne rolnictwo i przetwórstwo, logistyka, energetyka i odnawialne źródła energii oraz informatyka i telekomunikacja.
- Warsztaty i szkolenia z zakresu eksportu, mające na celu przekazanie przedsiębiorcom sektora MŚP, aktualnym i potencjalnym eksporterom, praktycznych informacji związanych z rozszerzaniem działalności poza granice kraju oraz pokazanie możliwości pozyskania dofinansowania unijnego: które branże mogą liczyć na wsparcie, jakie zmiany zaszły w zasadach finansowania i jak się do nich przygotować.
- Działania mające na celu wyrównywanie różnic między regionami w obszarze rehabilitacji osób niepełnosprawnych, w tym na likwidację barier w urzędach i placówkach edukacyjnych, w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania, likwidację barier transportowych oraz aktywizacje zawodową tych osób.

Cel operacyjny VI.2	*Rozwój instytucji samorządu społecznego i gospodarczego*	
Zadanie VI.2.2	Pomoc w realizacji programów i projektów o charakterze społecznym	Powiat

W 2015 roku organizacje pozarządowe z terenu powiatu łódzkiego wschodniego we współpracy z powiatem łódzkim wschodnim podejmowały działania służące realizacji zadań publicznych przede wszystkim z dziedziny rekreacji ruchowej, kultury fizycznej i sportu. Współpraca odbywała się w formie współorganizacji ze stowarzyszeniami lub obejmowania patronatem przez Starostę Łódzkiego Wschodniego imprez o charakterze ponadgminnym organizowanych przez stowarzyszenia, w których udział brali przede wszystkim mieszkańcy Powiatu, ale również mieszkańcy ościennych powiatów.

Na mocy ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz. U z 2017 r. poz. 2030 ze zm.) oraz nowelizującej ją ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem" (Dz. U. poz. 1860), od stycznia 2016 roku na terenie Powiatu Łódzkiego Wschodniego funkcjonują trzy punkty nieodpłatnej pomocy prawnej (npp). Lokalizacja Punktów umożliwia wygodny dostęp do npp wszystkim mieszkańcom powiatu. Osoby korzystające z pomocy nie są zobowiązane do zachowania zasad rejonizacji.

Porad prawnych udzielają adwokaci oraz radcy prawni, gdyż w trybie otwartego konkursu ofert, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej nie została wyłoniona żadna organizacja pozarządowa do prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w Powiecie Łódzkim Wschodnim.

Liczba udzielonych porad prawnych na przestrzeni lat w powiecie łódzkim wschodnim kształtuje się następująco:

Tabela 30. Liczba udzielonych porad prawnych w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej

Rok	**2016**	**2017**	**2018 (na dzień 30.06.2018 r.)**
Liczba porad ogółem	377	464	271

Najwięcej mieszkańców skorzystało z porad w zakresie prawa cywilnego. Dużym zainteresowaniem cieszyły się również sprawy dotyczące prawa spadkowego czy rzeczowego. Ilość udzielonych porad prawnych oraz dziedziny prawa, których dotyczyły obrazuje poniższa tabela:

Tabela 31. Dziedziny prawa, z których udzielono nieodpłatnej pomocy prawnej

Dziedziny prawa, z których udzielono nieodpłatnej pomocy prawnej	**2016**	**2017**	**2018 (na dzień 30.06.2018 r.)**
Prawo rodzinne, z wyłączeniem rozwodów, separacji i alimentów	34	25	17
Sprawa dotycząca rozwodu, separacji lub podziału majątku wspólnego małżonków	21	24	9
Sprawa dotycząca alimentów	18	40	29
Sprawa z zakresu prawa pracy	16	12	12
Sprawa z zakresu rozpoczęcia działalności gospodarczej	1	11	3
Sprawa z zakresu prawa cywilnego, z wyłączeniem spraw z zakresu prawa rzeczowego i spadkowego	109	97	88
Sprawa z zakresu prawa rzeczowego	61	124	23
Sprawa z zakresu prawa spadkowego	70	140	40
Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych, prawa do opieki zdrowotnej	32	52	35
Sprawa z innego zakresu prawa administracyjnego	22	19	11
Sprawa z zakresu prawa karnego	32	35	15
Sprawa z zakresu prawa podatkowego	7	7	3
Inne	14	33	24

Zakres świadczonej pomocy dotyczy najczęściej poinformowania osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym, o przysługujących uprawnieniach lub o jej obowiązkach.

Cel operacyjny VI.2	***Rozwój instytucji samorządu społecznego i gospodarczego***	
Zadanie VI.2.3	Wsparcie dla partnerstwa publiczno-prywatnego	Powiat, Gminy, Przedsiębiorcy

Powiat Łódzki Wschodni nie podejmował w okresie objętym ewaluacją wspólnych działań z podmiotem prywatnym w ramach partnerstwa publiczno - prywatnego.

PPP to przedsięwzięcia realizowane w oparciu o umowę długoterminową zawartą pomiędzy podmiotem publicznym a podmiotem prywatnym, której celem jest stworzenie składników infrastruktury umożliwiającej świadczenie usług o charakterze publicznym. Zakres współpracy w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego definiuje się jako partnerstwo, w którym administracja rządowa lub samorządowa oraz sektor prywatny realizują wspólne przedsięwzięcia, dzieląc się zarówno zyskiem, jak i ryzykiem oraz odpowiedzialnością za podejmowaną działalność. Powiat Łódzki Wschodni, w okresie objętym ewaluacją, nie widział potrzeby podejmowania dodatkowego ryzyka i odpowiedzialności związanych z PPP przy realizacji i eksploatacji przedsięwzięć inwestycyjnych posiadając zarówno wymagane zabezpieczenie finansowe jak i przygotowane kadry do wdrożenia projektów na wszystkich etapach realizacji inwestycji. Powiat nie wyklucza jednak w kolejnych latach podjęcia współpracy w ramach partnerstwa publiczno – prywatnego.

Cel operacyjny VI.3	*Wspieranie rozwoju i działalności organizacji pozarządowych*	
Zadanie VI.3.1	Pomoc w realizacji działań statutowych organizacji pozarządowych	Powiat

Powiat Łódzki Wschodni prowadzi ewidencję oraz nadzór nad organizacjami pozarządowymi. Wspiera organizacje w przygotowaniu dokumentów przekazywanych stosownym organom administracji publicznej pod względem formalnym, udziela informacji, ukierunkowuje i wspiera merytorycznie.

Tabela 32. Kluby Sportowe, Stowarzyszenia, Fundacje

	marzec 2015	**rok 2016**	**rok 2017**	**wrzesień 2018**
UKS-y - ewidencja Starosty	16	16	16	16
Kluby sportowe działające w formie stowarzyszeń nieprowadzące działalności gospodarczej - w ewidencji Starosty	12	15	16	16
Kluby Sportowe w formie stowarzyszeń w KRS – nadzór Starosty	12	12	14	15
Stowarzyszenia zwykłe – w ewidencji Starosty	15	16	19	20/8 (12 do wykreślenia, nie przerejestrowały się)
Stowarzyszenia w KRS – nadzór Starosty	55	59	59	60
Fundacje – nadzór Starosty	11	11	14	14
Ochotnicze Straże Pożarne – nadzór Starosty	48	48	48	48

Wiele stowarzyszeń rozpoczyna działalność w „potrzebie chwili" i później jej nie kontynuuje, zapomina o formalnościach, utrudniony jest kontakt z organizacjami. W rejestrze Starosty Łódzkiego Wschodniego znajduje się obecnie kilka uczniowskich klubów sportowych i klubów sportowych działających w formie stowarzyszeń, które nie informują o zmianach składu zarządu i komisji rewizyjnej, a z którymi kontakt jest bardzo utrudniony i prawdopodobnie zaprzestały prowadzenia działalności.

W związku z nowelizacją ustawy Prawo o stowarzyszeniach, po 20 maja 2016 r. zmieniły się zasady rejestracji stowarzyszeń zwykłych, a „stare" stowarzyszenia miały możliwość dostosowania się do nowych przepisów i wprowadzenia koniecznych zmian, w tym dokonania wpisu w rejestrze Starosty. Brak wpisu stowarzyszenia do rejestru w terminie do 20 maja 2018 r. skutkował rozwiązaniem stowarzyszenia zwykłego z mocy prawa. Starostwo Powiatowe w Łodzi kilkukrotnie informowało stowarzyszenia zwykłe o zmianie w przepisach prawa zarówno pisemnie jak i na stronie internetowej Powiatu. W wymaganym terminie wpisu do rejestru stowarzyszeń zwykłych dokonały tylko 3 stowarzyszenia z 15 mających siedzibę na terenie powiatu łódzkiego wschodniego, w związku z czym 12 stowarzyszeń zwykłych zostało rozwiązanych z mocy prawa. Po terminie 20.05.2018 r. zgłoszenia do rejestru dokonało 5 nowych stowarzyszeń zwykłych.

W 2017 roku Powiat Łódzki Wschodni udzielał organizacjom pozarządowym wsparcia przede wszystkim w związku ze współorganizacją lub sprawowaniem patronatu przez Starostę nad imprezami o charakterze sportowym i sportowo – rekreacyjnym. Na bieżąco była również

aktualizowana witryna internetowa Starostwa, na której w zakładce dotyczącej organizacji pozarządowych zamieszczano ważne dla organizacji pozarządowych informacje, w tym ogłoszenia o prowadzonych konkursach, naborach wniosków, szkoleniach, konferencjach itp.

Rekomendacje

Należy kontynuować prowadzone działania.

Zadanie VI.3.2	Współpraca Powiatu z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych	Powiat

Ramy współpracy powiatu łódzkiego wschodniego z organizacjami pozarządowymi corocznie określane są w Programie współpracy powiatu łódzkiego wschodniego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Zgodnie z tym dokumentem w latach 2015 - 2018 współpraca odbywała się w następujących formach:

1) zlecenia realizacji zadania publicznego na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, polegającego na tym, że Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Razem" w Koluszkach, ul. Pomorska 5, prowadzi dla osób niepełnosprawnych z terenu powiatu łódzkiego wschodniego oraz tomaszowskiego Warsztat Terapii Zajęciowej w Koluszkach;
2) współpracy ze Stowarzyszeniem Serc Jezusa i Maryi w Koluszkach – na mocy zawartej umowy Stowarzyszenie realizowało zadanie: „Organizacja całodobowej opieki nad osobami w podeszłym wieku oraz osobami przewlekle somatycznie chorymi w formie domu pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym";
3) aktywnego uczestnictwa młodzieży szkolnej ze szkół prowadzonych przez Powiat w przedsięwzięciach organizowanych przez organizacje pozarządowe;
4) bieżącej aktualizacji witryny internetowej powiatu łódzkiego wschodniego; w zakładkach z informacjami dotyczącymi organizacji pozarządowych zamieszczane były informacje otrzymane od podmiotów zewnętrznych na temat organizowanych przez nie konferencji, szkoleń, warsztatów oraz możliwości pozyskiwania środków finansowych z krajowych i zagranicznych funduszy dostępnych dla tych organizacji itp.;
5) pomocy ze strony Powiatu w usystematyzowaniu i poprawnym skompletowaniu dokumentacji koniecznej przy zakładaniu stowarzyszeń oraz innych, bieżących zmianach wynikających z ich statutów;
6) współorganizacji ze stowarzyszeniami lub objęcia patronatem przez Starostę Łódzkiego Wschodniego imprez o charakterze ponadgminnym, organizowanych przez stowarzyszenia, w których udział brali mieszkańcy Powiatu. Podejmowane działania służyły realizacji zadań publicznych przede wszystkim z dziedziny rekreacji ruchowej, kultury fizycznej i sportu, ochrony przeciwpożarowej oraz pomocy społecznej i działalności na rzecz osób niepełnosprawnych. Szczegółowy opis powyższych imprez są przedstawiane w sprawozdaniu Zarządu Powiatu Łódzkiego Wschodniego z realizacji Programu współpracy Powiatu Łódzkiego Wschodniego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Rekomendacje

Należy kontynuować prowadzone działania.

6. WNIOSKI KOŃCOWE

W wyniku przeprowadzonej ewaluacji on going Strategii Rozwoju Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2015 – 2022 formułuje się następujące wnioski końcowe:

1. Strategia zawiera gruntowną diagnozę społeczno-gospodarczą i właściwe wnioskowanie strategiczne.
2. Cele Strategii odpowiadają potrzebom. Zadania zapisane w Strategii są trafne i dostosowane do potrzeb miejsko - wiejskiego Powiatu Łódzkiego Wschodniego.
2. Zadania zapisane w Strategii realizowane były prawidłowo i efektywnie, stosowano reguły prawa zamówień publicznych, pozyskiwano zewnętrzne dofinansowanie na ich realizację, aby obniżyć udział środków własnych.
3. Realizacja Strategii Rozwoju Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2015 – 2022 przyczyniła się do poprawy stanu dróg powiatowych.
4. Realizacja Strategii przyczyniła się do poprawy stanu i struktury rynku pracy, przede wszystkim poprzez działania racjonalizujące szkolnictwo zawodowe oraz działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu.
5. Realizacja Strategii przyczyniła się do rozszerzenia oferty edukacyjnej szkół w kierunku kształcenia odpowiadającego na zapotrzebowanie rynku pracy.
6. Liczne imprezy kulturalne, sportowe i sportowo - rekreacyjne oraz szeroka oferta aktywnych form wypoczynku przyczyniają się do integracji społecznej mieszkańców Powiatu.
7. Sposób świadczenia usług administracyjnych (zamiejscowe punkty obsługi mieszkańców), wpisuje się w misję Powiatu jako inicjatora i koordynatora działań służących zrównoważonemu rozwojowi całego Powiatu w partnerstwie z Gminami wchodzącymi w jego skład oraz w filozofię Powiatu przyjaznego dla ludzi.

7. REKOMENDACJE

Strategia Rozwoju powiatu łódzkiego wschodniego na lata 2015 – 2022 jest dokumentem na bieżąco diagnozowanym zgodnie z jego zapisami w punkcie 6. „Wdrażanie, monitoring, ewaluacja Strategii". Strategia jest dokumentem trafnym i konsekwentnie realizowanym, choć wdrażanym z różną intensywnością w zależności od uwarunkowań, głównie zewnętrznych.

Misja i wizja strategiczna Powiatu Łódzkiego Wschodniego są nadal aktualne. Wizja rozwoju podkreśla główne atuty Powiatu, jego korzystne położenie, walory przyrodniczo-krajobrazowe i odwołuje się do partnerstwa i współpracy lokalnych samorządów w celu budowania konkurencyjności społeczno-gospodarczej i wzrastającego poziomu życia mieszkańców Powiatu.

Analiza prowadzonych działań w ramach celów określonych w Strategii skłania do następujących rekomendacji:

1. Powiat łódzki wschodni konsekwentnie powinien nadal realizować swoją politykę rozwoju, również w oparciu o inne dokumenty strategiczne i programowe.
2. Ewentualna modyfikacja strategii nie powinna dotyczyć celów strategicznych.

Strategia Rozwoju Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2015 – 2022 powinna zostać poddana końcowej ewaluacji w czwartym kwartale 2022 roku, a jej wyniki powinny mieć podstawowe znaczenie dla formułowania zapisów nowej strategii na okres 2023 – 2030. Ponadto władze samorządowe, powinny poinformować mieszkańców Powiatu o wynikach realizacji aktualnej Strategii. Przekazywanie informacji będzie ważnym elementem do dokonywania właściwej oceny podejmowanych decyzji, zarówno bieżących, jak i długofalowych. Dyskusja nad ewaluacją, przyjmowanie wszelkich uwag i sygnałów płynących od mieszkańców Powiatu, organizacji i gminnych władz samorządowych oraz uwzględnienie wszelkich możliwych do realizacji postulatów przyczyni się do stworzenia dobrej, kolejnej strategii powiatowej.